

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ferenc Ferdinánd házassága.

Budapest, június 25.

(2) A Habsburg-család történetébe szokatlanul színes és költői epizódot irt *estei Ferenc Ferdinánd*, a magyar királyi trón várományosa. Szíve hajlandóságának engedve feleségül veszi Chotek Zsófia grófkisasszonyt. A fejedelmek házasságának története rendszeren nagyon szürke; gallónos urak eszéjárása szokta a frigyét megkötni s a szíve szempontjai többnyire féltéken a háttérbe huzódnak az ugynevezett államtudományi szempontok elől. Az ifjú párt pedig szokás szerint nem annyira a pap, mint inkább a lívrés udvari politika adja össze.

Ferenc Ferdinánd dicséretére váljk, hogy a még mindig élő spanyol etikett szuverén mellőzésével egy olyan magányban, mint amilyen a házasság, szépen félretolta a hófrátokat és hófdámákat. Ez rávall a leendő szuverénre. Igaz ugyan, hogy egy leendő uralkodó feleségének megválasztásánál sok helyen közjogi szempontok is befolyásolják a döntést. De az ember mindig *ember* elsősorban s csak jóval azután közjogász. A dinasztiai története tanu rá, hogy ily esetben a tolokodó közjogot rendreutasítani nem olyan könnyű dolog, mint általában hiszik. A trónörökösöknek, akiknek szívének van, ugyanaz a misszió jut, ami a mese királyfiának, aki Hamupipóké a túskebokrok sűrű bástyái mögül szabadítja ki s viszi ragyogó kastélyába. Hamupipóke pedig az udvari körökben mindenki, aki nem vitte fel legalább is az uralkodói rangig, mindazok a szép és nemes lánykák, akiket a gölya nem szuverén házak ablakába hozott. Ők nem lehetnek-e szépek, elragadók, anygali szívűek? Ő rajtuk nem ragyoghat vajjon méltón egy királyné koronája?

Eddig azt mondta a rideg udvari közné-

lemény, hogy nem. De hál'isten, a modern királyfi még az udvari levegő ködös légyűrűjén át is fel tudta fedezni az emberi méltóságot, amely hangos szóval tiltakozik az exkluzivitás rideg, elavult, lealázó, természettagadó frázisai ellen. Az emberi méltóság és a természet ugyanazon az imperatív hangon tiltakozik az ellen, hogy más embereket olybá vegyünk, amire egy szűk társadalmi osztály taksálja. Nem lehet kívánni, hogy valaki nagy emberré szüllessék, mert papájának érdemei vannak, nem lehet elhinni, hogy egy kétszáz év előtt elkövetett kitünő cselekedetnél fogva a kétszáz év után született utód is *co ipso* kiváltóságos ember. Dante azt mondja, hogy az emberek nyájai úgy hullanak a halál forgatagába, mint őszszel a fák lepergő levelei. Mi azt mondhatjuk, hogy az emberek úgy születnek, mint az erdő sötétjében fakadó csemete: ki tudja, százados, vagy rövid életű, derék, vagy gyorsan elkorcsosult tölgymagvából sarjadt-e elő. Az a kérdés, mivé fejlődik a csemete. Az a kérdés, van-e benne erény az életre, megállja-e a vihart, gazdag koronát tud-e fejleszteni. Az elődök tehát szívesen elengedjük ebben a modern korban, mert csak nélkülük vagyunk igazságosak és jók. Nekünk pedig aránylag könnyű ez a filozófia, de keservesen nehéz lehet valakinek, aki várományosa egy trónnak.

Ma nyilvánossá lett, hogy *estei Ferenc Ferdinánd* főherceg is ehhez az emberi méltóságban gyökerező filozófiához szít. Vagy legalább, hogy ösztönszerűen fejlődött ki benne ennek a megérzése. Szívével megszeretett egy grófkisasszonyt, akiről az udvari etikett azt az embertelen itéletet formálta, hogy nem lehet a trónörökösnek élete párja, mert nem egyenragu vele. Lehet, hogy már elmúlt egy esztendeje is annak, hogy a bátor főherceg ez ellen az okoskodás ellen tiltakozón kelt ki. Azóta folyik ma-

kacs és kitaró küzdelme, amelynek végső fejleményeit a demokráta a demokratikus elv diadalának fogják kijelenteni, a többi, pártunkivüli emberiség pedig csak annyit fog róla mondani: Derék ember, mert emberhez méltón cselekedett.

Nálunk Magyarországon az emberek talán természetesebbnek fogják találni *Ferenc Ferdinánd* elhatározását, mint lajtántuli szomszédaink. A magyar nép, amely kevésbé aulikus, olynnyira szereti a természetes okoskodást, oly annyira szuverénnek ösméri el az érzéseket. Nálunk *Ferenc Ferdinánd* házassága Chotek Zsófia grófkisasszonnyal még csak nem is közjogi kérdés, a politikának nálunk alapjában véve csöpp köze sincs hozzá. Nálunk a leendő magyar király bájos szerelmi regényéről nem törli le a himes harmatot a politikai beavatkozás. Nálunk csak ennyit jelent ez a házasság: *Habsburg Ferenc Ferdinánd* presumpatív trónörökös feleségül veszi Chotek Zsófia grófkisasszonyt.

Am jóval többet jelent odaát, a mozaikországban. Ott nevezetes közjogi akadályokkal kellett a trónörökösnek megküzdenie. Egy völegény, aki a szíve választottjéért kardot ránt a megcsontosodott spanyol etikett ellen, amely a bécsi udvar bizonyos köreit még ma is imperative kötelezi! A Habsburg-lovagok száma meggyarapodott egygyel s ki tudja, nem ő vitta-e a legnehezebben általküzdhető harcot? A magyar elme azt kérdi: hát mi van abban, ha valaki a lánynézőben a szíve indulására hallgat? És nem érti meg, hogy miért kerülhet olyan emberfeletti küzdelmekbe az, hogy valaki a természet poétikus szavára hallgat?

A harc győzelemmel végződött: Hamupipóke kiszabadult a túskebövény mögül s királyi fényben ragyog. Nem a korona ragyogtatja meg, hanem a völegényének állhatatos szerelme s azok az emberi erények,

TÁRCA.

Az első levél.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irtá: *Lux Terka*.

Kedves barátom!

Féltévi ismeretségünk óta ez az első levelem önhez. Nem vagyok barátja a levelezésnek. Nem lustaságból nem írok, hanem — engedje meg nekem ezt a kis elbizakodottságot — jó izlésből kerülöm az írást.

Különösen nem szenvedhetem a szerelmes leveleket... Volt egy barátom, aki mindennap küldött egy levelet a völegényének s mikor a párti fuosba menése után a leány visszakérte a leveleit, ezek olyan gyöngédtelen állapotban érkeztek meg, hogy még akkor megesküdtem magamban, hogyha én valaha szerelmes leszek, sohasem fogok írni az én hölömnek.

Pedig elhiheti, volna *miről* írnom. Aki úgy szeret, mint én és dacára a harminc évének — először szeret, annak a szerelem sokkal újabb és drágább téma, mint a tizenhatéves bakfisnak. És mégsem írok. Azaz... most írok. Nem olyan értelemben ugyan, mint maga szeretné, vagy talán — meglehet — éppen olyanban...

Bucsuzni akarok öntől, barátom. Azt kérde: hogy nem bolondultam-e meg?... Nem. Legyen nyugodt. Ép az eszem, józan a fejem, csak épp a lelkem fáj rettenetesen nagyon. Ez fáj, nem tagadom. Nagyon fáj... De azt hiszem, ha később írnam meg ezt a levelet, akkor később talán még jobban fájna.

Tehát rajta, romboljunk most, amikor még nem állunk a katasztrófa végénél, mert mégis —

az élet mindenkor ér annyit, mint egy pár hónap mámoros boldogsága...

Ne értsen félre. Nem *magamért* szeretem az életet, hanem az életért magáért.

En nem számítok már semmit. Nem buvárokdom többé az élet viharos hullámai között, hanem kikötök valahol egy magányos szigeten. Kikötök, én — a hajótörött...

Kacagjon ki, ha tetszik, de én mégis csak megismétlem, hogy: hajótörött vagyok...

Nincsen többé semmim. Oda a becsületem, a hitem, a reményem s a lelkem, amelyben e kinevesim tartogaitam, mint a léket kapott hajó várja a biztos elsüllyedés katasztrófáját.

... Legyen nyugodt, én nem kárhoztatom önt e süllyedés előidézésével. Hisz ön semmivel sem tett se többet, se kevesebbet arra nézve, hogy tragédia történjen, mint többi nembelije: a férfi.

A hibás nem ön és az ostoba én vagyok. Mert aki szeret és boldog akar lenni, az ne idealizáljon, hanem legyen az, amire a szerelemben okvetlenül szüksége van: legyen ember.

Lássa barátom, én nem tudok a szerelemben csak ember lenni... Ezért írnom én most ezt az első levelemet önnek, amelyben lelkemnek legdrágább és legigazabb érzéséről teszek említést: a szerelmemről.

Ismétlem, bucsuzni akarok öntől, barátom... Találkoztunk s most váljunk el. Találkoztunk a szerelem ösvényén, ahol ön, *mert* férfi, csak olyan áttuzó turista marad, míg én a magam misztikus, asszonyosan zavaros lelki világával itt maradok az ösvény elején...

Ön, szegény barátom, valószínűleg nem ért engem. Jól van, beszéljünk hát világosabban. Világosan és színtelen.

Szeretem önt, szeretem olyan mértékben, hogy hasonló nagy szerelmet kívánnék öntől. És

ez, lássa — tudom én azt — hogy nem lehet. Ön, éppen úgy mint minden férfi az asszonyára, egy nap szintén reám fog unni.

Es ezt, ezt nem tudnám elviselni... A csaldódsba belehalnék, a szerelmemből talán ki fogok még gyógyulni...

... És most, ennél a gondolatnál álljunk meg egy ideig. Engedje meg, hogy a gondolatimat hadd rendezzem... Rettenetes ez a vergődés... Mint a meglött madár, ha vízbe esik, olyanformán érzem magamat... Gondolkozom... A lelkem sajog, a lélegzetem eláll és kezemre hajtott fővel gondolkozom...

Elmulik egy óra... elmulik két óra és semmi más pozitív eredményhez nem tudok jutni, mint ahhoz, hogy én szintén csak olyan ember vagyok a szerelemben, mint ön, barátom, azzal a különbséggel, hogy én hű és állhatatos vagyok, míg ön csapodár és állhatatlan.

Csakhogy ez a hiba épp úgy nem az ön hibája, mint ahogy az állhatatosság erénye nem az ön erényem.

Nem mi teremtettük saját magunkat. Ön: férfi; én: asszony vagyok. Ez mindent megmagyaráz...

... És én, dőre, még idealizmusról beszéltem a levelem elején, holott egyedül az *elhagyatás*, az asszony szerelmének ome kísértete rémitget engem.

Istenem, micsoda szörnyű egy szó ez: *elhagyatás*... Olyan: mint mikor egy kosár virág közül a kigyó kidugja a fejét. Olyan: mint mikor azt a szálát, amelyre egy sor igaz gyöngy van felűzve, ketté vágják...

Hogy pereg le a gyöngy, milyen szomoruan, milyen bánatosan s hogy hull le az asszony könnye, hogy issza fel a csipkék susogó, rejteltmes felhője...

amelyek így kitartó és módfelett nehéz harcra tudták tüzelni a lovagját.

Nincs magyar ember, aki a küzdelem e fordulását magyar öszinte örömmel ne üdvözölje. Ugy hozzá illik az a mi fajunk vérmérsékéhez, eszejárásához. Így kellett ennek történnie, egészen természetes, magyar elme másként el se tudná gondolni.

Igazi nagy örömet kell nálunk leendő királyunk boldogságán kívül az a remény, hogy *estei Ferenc Ferdinánd* így fog cselkedni ezután is, élete egész folyamán át, jó, rossz körülmények közt egyaránt. Gondolkodják így, cselekedjék így, mindig így, a nemes emberség szavára hallgatva. Bensőbb kapocs, mint amit a szív őszinteségére való hallgatás terem, nem fűzheti a magyar néphez. A magyar nép is ősi hangulatában mindig csak így fog iránta érezni, ahogy a szíve diktálja.

KÜLFÖLD.

Finnsország ruzsikálása. Egy most kibocsátott cári ukáz megerősíti azokat a határozatokat, amelyeket az orosz nyelvű *Finnszországban való meghonosítása* ügyében a cár által kiküldött bizottság hozott. Ezek a határozatok a következők:

A finn államtitkárságnak, a pétervári finn utlevél-hivatalnak és a fő kormányzófi kancelláriának október elsejétől fogva *kizárólag az orosz nyelvet* kell használni az ügykezelésben. Ugyanattól a naptól fogva a finn szenátus földmívelésügyi osztályának a cárhoz intézett előterjesztései és a fő kormányzóhoz intézett összes iratai *eredetileg orosz nyelven* szerkesztendőek.

1903. január 1-től fogva a szenátus ügykezelési nyelve, az igazságügyi osztály kivételével, egy a szóbeli, mint az írásbeli érintkezésben az orosz nyelv lesz. 1905. október 1-től kezdve a kormányzóknak, a kormányzószéki hivataloknak és a szenátusnak alárendelt hivataloknak a fő kormányzóval, a szenátussal és a többi fölüttük álló hatósággal *kizárólag orosz nyelven* kell érintkezniük.

Magánbeszámolókat valamennyi hatóságnak akár orosz, akár finn nyelven el kell fogadnia.

Az illetékes hatóságoknak a fő kormányzó vezetéke és felügyelete alatt idejekorán intézkedniük kell, hogy az alajok rendelt hivatalok személyzete az említett időpontokig képes legyen megfelelni azoknak a föltételeknek, amelyekből az orosz nyelv sikeres meghonosítása ezeknek a hivataloknak az ügykezelésében és levelezésében függ.

Oh, édes barátom, szeressen engemet! Bocssássa meg az én dőre firkámat és tépje szét ezt az élettelen fehér papírost, amely türelmesen hagyja magát telezántatni egy szerelmes asszony hiszterikus betűivel.

Nem, nem bucsuzni jöttem én önhöz, én a vénülő, harminc éves asszony, hanem mint a nemeziesnek tehetetlen, alázatós szolgálója, aki ime mégis megírja az 6 első szerelmes levelét...

Megírja... későn írja... őszszel írja... Levélhulláskor...

Az ablakom alatt, ahol ülök, a rózsabokron az utolsó virág nyílik, a kertben a haraszt megzörren egy egy nagyobb madár alacsony rebbenésére és az én szívemben a bánatnak és a boldogságnak tülesztett hurjai mintha szét akarnának pattanni.

... Hajl! édes barátom, az az igazság, hogy a harminc éves asszony zárja el már a szívét és a kulesot tegye koporsóba s temesse el őszszel, levelek hullásakor...

Mondja, mikor fogom látni? Jöjjön, óh jöjjön minél hamarabb. Meglepetés vár rád... A hajamat — kívánsága szerint! a Gretchen fésültetem és nap-nap után a maga színében öltözve ülök az ablakomnál: rózsaszínű ruhában fehér díszszel...

... Istenem, kedves barátom, maga keresi bennem az illuzióját. Vajjon feltalálta?... Vagy feltalálta?... Nem bízom a késői kísérmentálásokban.

Jöjjön, jöjjön édes barátom és vigasztalja meg szomorú, hű és szerető barátját... .

A kínai veszedelem.

Budapest, június 25.

Még ma sem lehet tisztán látni a kínai helyzetet, de az kétségtelennek tetszik, hogy Pekingben úgy, mint Tiencinben a helyzet rendkívül veszedelmes, aminek legaggasztóbb jele az, hogy már hosszú idő óta sem Pekingből, sem Tiencinből nem érkezett közvetlen hír. Egy-egy híradónak az elbeszéléséből sejthetni csak a Tiencinben folyó borzalmakat és a pekingi vadságos helyzetet, ha ugyan mindennek vége nincs már. A hatalmak közül Oroszország veszi legkevesbé tréfára a kínai felfordulást. Látna azt, hogy nemesak a boxerek garázdalkodása ellen semmit sem tesz a kínai kormány, hanem hogy maguk a császári csapatok harcolnak az európaiak ellen, mint Takunál és Tiencin bombázásánál: a cár mozgósítási parancsot adott ki az Amur-területen, tehát Kína határán álló orosz csapatokra nézve, melyeknek a száma 40.000-re tehető. Ha rövid napok alatt nem áll be a kedvező fordulat, az orosz csapatok valószínűleg akcióba lépnek s a többi hatalmak kénytelenek lesznek ebbe belenyugodni, sőt segídekezni is a földatban.

Mai tudósításaink a következők:

(Peking és Tiencin.)

London, június 25.

Leng kínai vasuti igazgató Sanghaiból azt táviratozza, hogy a *pekingi idegenek seregét még élték*, de a követségi épületek közül csak az *osztrák-magyar*, a *belga* és az *angol* áll még. A többit elhamvasztották.

Sanghaiból jelentik ezzel szemben: A katonaság *körülzárta a követségeket*, de nem támadta meg, hanem ki akarja éhezteni lakóit. Egy kínai ember, aki június 16-án titokban elhagyta Pekinget, Sanghaiban megerősítette, hogy az *osztrák-magyar*, a *belga* és az *angol követségein kívül valamennyi követség létezik*. A boxerek meggyilkolták Szing császári herceget. A boxerek Peking északi és nyugati városrészeit, beleértve az idegenek városrészeit, *fölgyújtották*.

Egy kínai futár, aki csütörtökben érkezett Tiencinbe, azt beszéli, hogy egy kisebb európai sereg, valószínűleg *Seymour-é*, napok óta *harcol a túlsó oldalon Kínai haderejével* Tiencintől negyven mérföldnyire nyugatra és már csaknem egészen meg van semmisítve. Azt beszélik, hogy *Pei-Tang-ból és Lu-Tai-ból* nagy kínai haderő indult el a takui erőkkel visszavételére. Az oroszok attól félnek, hogy Port-Arthurban kítör a forradalom. Ezsazon mind komolyabb a helyzet. A kínai katonaság nyíltan támogatja az idegenellenes mozgalmat. Sanghaiban is nyugtalankodni kezdenek. A prefektus nagy mennyiségű *lövészeret* akart északra szállítani, de a vámbhatóságok idejekorán megakadályozták. A kínai hivatalnokok kétségűnek. Megnyugtató biztosításokat tesznek, de titokban a boxereket támogatják.

Washington, június 25.

Kempf tengernagynak egy kábeltávirata jelenti Csifuból mai kelettel:

Tiencin mellett e hó 21-én lesbe került *Wallert* kommandója és négy embere elesett, hét pedig megsebesült. Ma kétezer ember indult el Tiencin föltszabadtására. *Long* tengerészeti miniszter utasította *Remy* tengernagyt, hogy a *Brooklyn* hadihajóval Takuba menjen és rendelkezésére álljon *Mac Arthur* tábornoknak a csapatok szállításában.

London, június 25.

A *Daily Express*nek jelentik Csifuból 23-iki kelettel: Kínai futarak, akik 21-én Tiencinbe érkeztek, azt a hírt hozták, hogy egy kiséurópai csapat Tiencinből nyugatra körülbelül negyven mérföldnyire több napot át harcban állott egy *tulnyomó erejű kínai sereggel*. Kétségtelennek tartják, hogy a csapat *Seymour* tengernagy csapataihoz tartozott.

London, június 25.

A tengernagyí hivatal a takui angol hajóraj főnöktől táviratot kapott, amely 23-ikán adódott föl Csifuban és a következőket jelenti:

A hatalmak tengernagyai az orosz altengernaggyal, mint rangban legidősebb tiszttel teljesen egyetértve járnak el. Június 22-ikén Takuban partra szállt a *vej-haj-veji* kínai ezrednek kétszáz embere. Min hogy *Tiencinből* öt nap óta csak egy futár érkezett ide, nem jött újabb hír arról, hogy az idegenek csaknem teljesen elpusztult s hogy az idegenek keményen barcolnak. Azt is jelentik, hogy a Tiencin felszabadtására e hó 22-ikén tett kísérletet némí veszteséggel visszaverték.

London, június 25.

A Reuter ügynökség jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: *Tuan* herceg elmozdította a parancsnokságtól *Junglu* északi főparancsnokot és maga vette át a főparancsnokságot, azzal a kijelentéssel, hogy Tiencin elő fog vonulni és elkergeti onnan a maroknyi idegen hadat. A legújabb megbízható pekingi jelentések szerint a követségek még tartják magukat. A kínaiak körülzárták őket, de nem mertek újabb támadást megkísérelni, hanem ki akarják őket éhezteni. A Reuter-ügynökség tudósítója arról értesült továbbá hivatalos forrásból, hogy a *császárné azt a parancsot adta ki, hogy a Kínában levő idegeneket mind ki kell irni*. Az északi részekből sok bennszüött és idegen szökevény érkezik Sanghaiba. Ugyanez a tudósító telefonon híreket kapott Tiencinből, amelyek megerősítik azt a korábbi hírt, hogy *Nes* tábornok csapatai *elpusztították az idegentelepeket*. A *lővedékek a nyilvános kertben levő Gordon-Hall mellett hullottak le, a hová az asszonyok menekültek*. Alttáiban attól tartanak, hogy az *idegeneket fel fogják köncolni*. Tiencinben mindössze 3000 főnyi külföldi csapatot és idegen lakost lehet összehozni.

London, június 25.

A Daily Mail esifui tudósítója jelenti tegnapi kelettel: Azt hallom, hogy *Jansikai* tábornok, Santung kormányzója, akinek 11.000 főnyi külföldi mintára képzett katonasága van, amely állítólag európai színvonalon áll és Mauser-puskákkal, továbbá Maxim- és tábori ágyúkkal van felszerelve, e hó 15-ikén azt a parancsot kapta, hogy a lehető leggyorsabban Pekingbe induljon. Az instrukciók benne vannak a császári rendeletben.

Berlin, június 25.

Az itteni kínai követség a már ismertettet információit a *nanking alkirálytól* kapta, aki a következőket táviratozza neki:

Erintkezésbe léptem a vazargi alkirálylyal. Mind a ketten el vagyunk határozva arra, hogy az idegeneket megvédjük, ami eddig sikerült is. Kérem, értesitse erről a külügyi hivatalt.

A német követ sorsát illetőleg megbízható oldalról érkezett hírek azt jelentik, hogy a követnek semmi baja és biztonságban van.

Li-Hung-Csang missziójára vonatkozólag az angol követség azt az értesítést adja, hogy az illető híreket magától *Li-Hung-Csang*tól Kantungból kapta. De *Li-Hung-Csang* jelentésében nem volt mondva, hogy a császárné parancsából, hanem csak az, hogy parancsra utazik Pekingbe, hogy bizonyítan, hogy mely kormányzsmély parancsa fogor itt szóban.

(Taku.)

Csifu, június 25.

A Zentáról érkezett jelentések szerint a takui erők ostromában osztrák-magyar tengerésztisztek is részt vettek és igen vitteül viselkedtek. A jelentések különösen kiemelik *Stemmer* sorhajózászlóst és *Petri* tengerész-hadapródot, akik később visszatértek a Zentára. Az osztrák-magyar hadi lobogó a német mellett leng a takui déli erődön.

(A cár mozgósít.)

Pétervár, június 25.

A cár a következő parancsot adta ki:

Minthogy szükségesnek tartjuk, hogy az *amuri katonai kerület csapatait hadi állapotba* helyezzük, megparancsoljuk a hadügyminiszternek, hogy tegye meg a kellő intézkedéseket. Egyidejűleg megparancsoljuk, hogy a *szibériai* és *amurvidéki katonai kerületek* járásaiból kellő számú tartalékos hívassék be tényleges szolgálátra.

Páris, június 25.

A *Figaro* jelentése szerint *Alekszej* orosz nagyherceg Toulonban egy orosz hadihajóra szállt. Azt hiszik, hogy Kínába megy.

(Amerika készülődése.)

New York, június 25.

A *New York Herald* jelenti Washingtonból: Az Egyesült-Államok kínai hadereje 4500 főnyi légénységből és egy ütegéből, amelyet a Fülöpszigetekről rendelőnek oda és Hall tábornok vezetésére bíznak, továbbá 16 különféle hadihajóval és 600 főnyi tengerész-katonasággal fog állani. A hajók és a tengerész-katonaság parancsnoka *Kempf* tengernagy. A *Monadok* nevű toronyhajó, amely most a Fülöpszigetek előtt van, azt a parancsot kapta, hogy Takuba induljon.

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülsőlegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

(A cár és Muravjev.)

London, június 25.

Egy Kalkuttából érkezett távirat megerősíti azt a hírt, hogy a Kínába küldeni szándékoló csapatok már egy teljes hadosztályra, azaz 10.000 emberre rúgnak.

A *Daily Mail* pétervári levelezője azt táviratozza lapjának, hogy Muravjevnek legutolsó audienciáján a cár nagyon kedvetlen volt, amiért Kínából nem jönnek hírek és ama veszteségek miatt, melyeket Oroszország Takunál tiszteiben és legénységben szenvedett. A cár így kiáltott fel:

— Oroszország pekingsi képviselői aludtak! Muravjev halálát a kínai események miatt való izgatottsága okozta.

HIREK.

A közönséghez.

A *Budapesti Napló* életében határt jelöl az az évszázad, amelyhez most közelünk. Ebben az évszázadban lesz négy esztendő. Nyugodt önértékeléssel állunk meg ennél a határkőnél, amely munkában, becsületes küzdelemben eltöltött időszakot jelez. Dolgoztunk és küzdöttünk nem csupán a létért, hanem eszméinkért is, sőt első sorban ezekért. A létért folytatott küzdelmünket is csak azért vittuk és vivjük ma is, hogy eszméinket szolgálhassuk. A *Budapesti Napló* születéséről fogva mostanáig nem ismerte és nem fogja ismerni létének más célját, mint az eszmék szolgálatát. Minden egyéb csak eszköze annak a célnak, hogy erős harcossal legyünk a nemzeti eszmének, a szabadság eszméjének, a szabadelvűség, a haladás, az emberszeretet, a felvilágosodottság, a művelődés eszméinek.

A *magyarság* küzdő munkása akarunk lenni és a *szabadelvűség* munkás katonája; *modern* lap akarunk lenni, amely az *általános* emberi eszméket, a humanizmusnak és kultúrának egyetemes érdekeit is számon tartja és szolgálja. Ezekre a feladatokra akarunk mi képesebbé válni mindennap; ezekért a nagy célokért használjuk mi fel a *modern* zsurnalisztika mesterségének minden eszközét. Ezért adunk közönségünk kezébe *érdekes* újságot; ezért igyekszünk arra, hogy értesüléseink frissek, kimerítőek és megbízhatók legyenek; ezért igyekszünk rovatainkat *elvenség, előkelőség* és *teljesség* dolgában egyre nagyobb színvonalra emelni; ezért szaporítottuk folyvást a lap szellemi tőkét, dolgozóitársaink sorába szólítva egy csomó új tehetséget is a régi, elismert munkásokon kívül.

Ekképpen folyvást gyarapodva, egyre nagyobb megnagyvással nézünk munkánk eredményére. Közönségünk bizalmában, elismerésében és eléggé soha meg nem hálálható támogatásában tükörződik első sorban ennek az eredménynek a képe. Ebben a tükörben látjuk, hogy küzdelmünk nem volt hiábavaló. Az az út, amelyre négy év előtt üres kézzel, tele szívvel, merész bizodalommal elindultunk, rögs volt, de a kívánatos célnak legjobb útja volt, mert egyenes, mert becsületes.

Ezen az uton legyen a mi közönségünk továbbra is segítségünk. Utitársul adja mellénk továbbra is azt a hatalmas erkölcsi erőt, amelyet az ő biztató elismerése képvisel. És mert hiszszük, hogy nem kérjük hiába: ezért fejezzük be nyugodt reménységgel a *Budapesti Napló* életének negyedik esztendőjét.

Az évszázad alkalmából már most tudatjuk, hogy karácsonyra előfizetőinknek egy nagy gondtal szerkesztett naptár alakjában olyan irodalmi ajándékkal fogunk kedveskedni, amely úgy külső díszére, mint belső tartalmára nézve igazán becses lesz,

mélto arra, hogy a mi közönségünk szívesen fogadja tőlünk, némi viszonzásaképpen az ő jószágának, mely-lyel munkánkban mindig híven segített.

Budapest, június 25.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfűze és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról dejekkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgájon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlaphal felhasználásuktól akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hír. *Szilágyi* Dezső e hét folyamán több heti tartózkodásra Karlsbadba utazik.

— Frigyes főherceg Sopronban. Sopronból táviratozzák: Frigyes főherceg tegnap este ideérkezett és ma a főzstisztekkel a taktikai lovagló gyakorlatokat szemlélte meg. Este tiszt banket volt a főherceg tiszteletére.

— Kiltüntetés. A király június 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával a Berlin-Budapest-Konstantinápoly közt létesített expresszvonat-fűszekötetés alkalmából *Kranold* Viktorának, a berlini kir. vasut-igazgatóság elnökének a *Ferenc József-rend* nagykeresztjét adományozta.

— Az alsóthali udvarból. *József* főherceg, aki szorgalmasan folytatja honvédségi csapatselekt, időnként hazatér Alesuthra, családja körébe. Az alsóthali udvarban tegnap, vasárnap is együtt volt az egész főhercegi család. *Kitold* főhercegnő azonban ma Székesfehérvárra utazott, ahol az örökimádás templomának nagybizottsági ülésén elnökölt. *József* főherceg holnap Alesuthról Bécsbe utazik.

— A váci püspök beiktatása. *Gróf Csáky* Károly váci püspök — mint értesülünk — augusztus 5-én tartja meg székfoglalóját a városi székesegyházban.

— Milán király Karlsbadban. Karlsbadból táviratozzák, hogy Milán király tegnap érkezett oda. Este a 35-ik gyalogrezd zenekara a király ablakai előtt eljátszotta a szerb himnuszot. Milán király ma Marienbadba utazott, hogy az ott időző szerb miniszterelnököket meglátogassa. Este ismét visszautazott Karlsbadba.

— Vörös László ünneplése. Vörös László nyugalmazott államtákar tiszteletére, névnepja alkalmából a vasuti, posta, távirado- és hajóügyi tanfolyamok szervezése körül szerzett érdemei elismeréséül holnap, kedden tartják meg a minden évben szokásos ünneplést a Sósüdüdőben. Az ünnepi beszédet dr. *Barthos* Andor miniszteri titkár, jogtanár tartja. A banketten valószínűleg *Hegedüs* Sándor kereskedelmügyi miniszter és *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos is meg fognak jelenni.

— A budai rabbi temetése. dr. *Goldberg* Rafaelt, a budai zsidó hitközség rabbiját ma nagy részvét mellet kísérték örök nyugalomra. A gyászünnepe a budai zsinagógában folyt le s a közönség sorában ott voltak: dr. *Faik* Miksa országgyűlési képviselő, a pesti zsidó hitközség képviselőiben *Kohner* Zsigmond elnök, továbbá a budai, az upesti és az ó-budai hitközségek küldöttei, a szent-egyesületek képviselői, *Szabó* Károly tanácsos, *Haypál* Benő református esperes, dr. *Kornfeld* Gyula, az országos izraelita tanító-egyesület elnöke, *Kerkessy* Károly honvédfőhadbizos, *Hampel* budai főbíró, *Polák* Lajos királyi tanácsos, három jótékony-egyesület zászló alatt és mások. A kórus gyászala után dr. *Kayserling* rabbi mondott beszédet, *Weiss* Ede kántor pedig utána gyászenéket dalolt. Az elhunyt volt tanítványai nevében *Eisl* Mátyás kolozsvári főrabbi mondott búcsuzatolót. A halottat ezután kivitték a *Farkasvölgyi* temetőbe, s itt a nyitott sírnál beszűztek el tőle a budai hitközség nevében *Ernyei* Mór elnök és dr. *Weissmann* a budai zsidó hitközség titkára.

— Munkácsy-utca. Több fővárosi polgárnak az kegyeletes gondolata támadt, hogy megkerje a tanácsot, nevezze el a Dob-utcaát *Munkácsy* Mihály nevére. A tanács, amely nevét onnan kapta, hogy minden fölmerülő kérdésben más-más bizottságot szűzött fel véleményadásra, ezuttal is megkereste a mérnöki hivatalt, hogy mondjon véleményt erről a dolgról. A mérnöki hivatal, amely csak nemrégiben minden ok nélkül *Váci-utca*nak keresztelt el egy belvárosi szűk utcát, most olyan kétségbeesett energiával őrködik a régi utcaneveken, hogy még a közgyűlési határozatok tilalmait is eleje szűzgi a fővárosi polgárság reformgondolatainak. A dolog egészen világos. A Dob-utca nevéhez annyi kegyeletes érzés és tradíció fűződik, hogy valóságos profanálás volna, ha a fővárosnak ezt a hosszúságára és hírnévre egyaránt kiváló utcáját *Munkácsy* Mihály nevével jelölnék meg. Másrészt a fővárosi hivatalos körében úgy látják a situációt, hogy az elkezesztéseknek hivatalból kell megtörténnök és nem illendő dolog, hogy a tanácsnak most már ötletekkel járjon a segítségére. A bizottságok existenciáját az ilyes betolakodások ellen meg kell óvni.

— Ünnepelet tanító. Sopronból táviratozza tudósítónk: *Forter* János evangélikus tanító tegnap ünnepele ötven éves tanító jubileumát. A diszebeden sok feiközöntében métaikká az érdeemes tanító társadalmi téren is elismert tevékenységét.

— Merénylet egy kanonok ellen. *Pécs*ről táviratozza tudósítónk: A pécsi püspöki szeminárium rektora, *Pozsgay* József kanonok ellen ma délután a szeminárium volt szabója, *Potay* Mátyás gyilkos merényletet követett el. A merénylő háromszor egymásután lött a kiváló főpapra, aki meg is sebesült, de szerencsére a sérülés nem életveszélyes. A gyilkos terv végrehajtása után *Potay* maga ellen fordította a fegyvert és halálos sebet ejtettt önmagán. Délután 4 órakor kereste föl, *Pozsgay* József pápai kamarás szemináriumiai lakosztályában *Potay* Mátyás szabómester. *Potay* készítette a szeminárium számára a reverendákat, de a késedelmes szállítások miatt most meg akarták venni tőle a támogatást. A szabó kérélte a kanonokot, hogy becsásson meg neki, de *Pozsgay* hajhatatlan maradt. Kijelentette, hogy mivel a késedelmes szállítás már sokszor ismétlődött, nem bízhatja meg ezentul semmiféle munkával. *Potay* erre előrántotta a revolverét és háromszor egymásután rálött a kanonokra. Az egyik golyó a szerencsétlen főpap arcát furta át, a másik a karját sebesítette meg, a harmadik azonban nem talált. A lövés zajára még be se rohantak a szomszédos termekből, mikor a merénylő kétszer magára lött. A merénylet híre gyorsan elterjedt az egész városban és mindenki őrüit az egyházmegye kitűnő főpapja szerencsés megmenekülésének. *Potay* halálós sebével a kórházba vitték, ahol még nem tudták kihallgatni.

— Áhítek Vilmos oszászárról. Berlinből táviratozzák, hogy ott és az ország különböző vidékein tegnap és ma Vilmos császár ellen való merénylőről szóló hírek voltak elterjedve, melyeknek eredetét nem lehet kifürkészni. Kiebben a rendőrségi igazgatóság a sok kérdőszökődekre kijelentette, hogy a hír kóholmány, mely valószínűleg onnan eredt, hogy a kieli ünnepelekre sok berlini rendőrhivatalnok érkezett, ami különben minden évben történik. A szász tartományban, valamint Berlin környékén, Spordanban is nagyon el volt terjedve a hír és ma a tözsdén is keringett. A hírt a berlini rendőrségi elnök is valótlannak jelentette ki. Potsdamban a hírek azon alapulnak, hogy a már kitűzött katonai gyakorlatokat hirtelen elhalasztották.

— Vázasság. Dr. *Farkas* Elemér fővárosi orvos tegnap feztette oltárhoz a Kálin-téri református templomban *Szász* Margit kisasszonyt, *Szász* Károly református püspök leányát. Hazaszagú tanuk voltak: *Varoha* Gyula, a Kisfaludy-Társaság titkára és *Farkas* József teológiai tanár. Az esküvön előkelő, díszes közönség volt jelen.

Klein Kálmán budapesti kereskedő eljegyezte *Beumel* Rózsikát, özvegy *Beumel* Lipótné leányát, Soroksáron.

Dr. *Kelen* Béla ügyvéd, földbirtoκος eljegyezte szigetsemtitkölös *Bakonyi* Károly cs. és kir. nyugalmazott altábornagy leányát, Szerénát, Szegeden.

— Csehek Párisban. Prágából táviratozzák, hogy Prága városának egy küldöttsége a polgármester vezetése alatt Párisba fog utazni, és az ottani községtanácsnak néhány, cseh festőtől eredő akvarellfestményt fog ányújtani. A küldöttség július 7-én utazik Párisba és részt fog venni a Bastille bevételének emléknepjén megtartandó nemzeti ünnepen.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 perenyire Payerbachtól. Bolobonan. Tulajnos: Dr. K. urfod. Gyönyörű, napos, széltől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyászat. — Intészt gyógyásra számára. — Oszasz diéta-kurák. — Legnagyobb kegyelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz.
Frumknaszai és értektesszi szolgál

— **Batthyány Lajos szobra.** A fővárosi tanács végre megemberebbé magát és Vázsonyi Vilmos minapi felszólalására már a képzőművészeti bizottsághoz utasította a Kossuth-mauzóleum és a Batthyány-szobor ügyét. Megvárják a polgármester választát, talán megtudjuk majd abból, mi lesz a Kossuth-szoborral és a szabadságharc emlékével, amelyről Vázsonyi interpellációja óta is mélyen hallgatnak a városkészen. A dolagra térve, a képzőművészeti bizottság ma hozzájárult a Kossuth-mauzóleumra hirdetett pályázati tervezethez, amely szerint a mauzóleum építési költségeit 300.000 koronára írták elő. A képzőművészeti bizottságnak ehhez a határozatához megjegyzésünk csak az, hogy remélhetőleg most már akadálytalanul eljut a nemzet kegyelelen óhaj-tása a megvalósításhoz. De kellemtelen érint a bizottságnak a Batthyány-szoborra vonatkozó határozata. Az a bizottság, amelynek kizárólag az a hivatása, hogy a főváros szépművészeti emelkedéséről gondoskodik és hogy mindenféle kicsinyes szempontokkal szemben megvédi Budapest művészeti érdekeit, ma a pénzügyi bizottság szerepében tetszelegve oly javaslatban állapodott meg, hogy Batthyány Lajosnak ne köztérben legyen a szobra, hanem állítsuk föl ércalakját a Kerepesi temetőben levő mauzóleum előtt. Nyilván ugy okoskodott a bölcs bizottság, hogy így sokkal kevesebbe kerül a hazafias eszme megvalósítása. Régóta érezzük, hogy a képzőművészeti bizottság, főleg amióta a boldogult báró Liphay Béla elkötött sorából, nem áll hivatása magaslátán. Ez a határozata csak megerősített ebben a véleményünkben. Semmiféle szorongással nem lehet eltagadni, hogy báró Atzél Béla a temetőnek szánta az első magyar miniszterelnök szobrát s a közgyűlés sem a temetőre gondolt, amikor a finom ízlésű lelkes főúr indítványát határozatá emelte. A bizottság tehát vagy félreértette, vagy félremagyarázta a határozatot, mert csak ilyen módon juthatott el szükmarku javaslatához. Báró Atzél Béla nagystílusú, monumentális emlékre gondolt és az új parlamenti palotától délre elterülő parkot jelölte meg a Batthyány-szobor helyéül, közvetlen szomszédságában a szomorú emlékeztető Újépületnek, ahol a dícső hazafi vértanuhalált halt. Ha a temetőbe való szobor lebegett volna szeme előtt, ugy nem ajánlotta volna már ott a közgyűlésben, hogy hívják föl adakozásra a törvényhatóságokat, egyesületeket, főurat, főpapokat és általában a társadalom vagyonosabb osztályait. Ilyen apparatusra igazán nem szorult rá a gazdag és büszke főváros egy siremlék létesítésénél, még akkor sem, ha mindjárt a hivatalos építési bizottság figyelmezteti is a külső Váci-ut-elhagyott állapotára.

— **A gondolatolvasás osodája.** A *Kölnische Zeitung* szerkesztőségében a minap érdekes előadást tartott egy brazilai gondolatoíró. *Ninone*-nak hívják ezt a csodaembert, aki már tizennégy éves korában fölült hazájában. Jelenleg negyvennyolc éves s a gondolatoírást egészen új alapokra fektette. *Ninone* nem érintkezik médiummal, nem is kötetli be szemét, hanem bámulatos szellemi erővel és pszichikai képességgel olvassa a legsejtetebbe gondolatokat. Egyik osodás produkciója így folyt le: A szerkesztőség egyik tagját kérte, hogy gondoljon egy könyvre, amely valamelyik szomszéd szobában van s ő azt — ugymond — elhozza. A szerkesztő leírta a könyv címét és a kötet számát. *Ninone* csakhamar megmondta, hogy egy nagy műnek egyik kötetéről van szó, majd keresni kezdte a könyvet a könyvtárszobában s paicokra kuszva, egyik rejtett zugból előszedte a *La Grande Encyclopédie* című mű 12-ik kötetét, amelyre a szerkesztő gondolt. *Ninone*-ot az utjok legkiválóbb gondolatoírójának tartják, aki minden eddigi sablonnal szakítva, eredeti módon, különös lelki és szellemi erővel végzi mutatónyait.

— **Óriás katasztrófa a bányában.** Kremtentsugból jelentik, hogy a derennajai bányában nagy robbanás történt. A robbanás valóságos öldöklést vitt véghez a munkásokban. Már eddig huszonhárom halottat hoztak felszínre s harminckét munkást még nem találtak meg.

— **Halálkozás.** Késő éjjel kapjuk azt a szomorú hírt, hogy barátunknak és munkatársunknak, *Cerri Gyula* tüdőszétesedésnek *Gyula fia* szivszélhűlésben meghalt. A lesújtott szülék gyszásban őszinte szívvel osztozunk valamennyien, akik a rokonszenven, derék kis fiút ismertük és szeretjük.

— **Herénylet a Józsefvárosban.** Erdős Géza csongrádi születésű 20 éves utasépről az éjjel szép csendesen haldott a lakása felé a Práter-utczában. Egyszerre csak az egyik ház kapujából elöngrott egy ismeretlen ember s hatalmas késsével minden bevezetés nélkül az atestébe szurt, aztán elmenekült. Erdős-t a Rökus-kórházban ápolják, a tettes kinyomozására pedig a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **A temesvári tanszer-kiállítás.** A temesvári tanszer-kiállítás június 29-én nyílik meg. A kiállítást a határnapra ozuton is figyelmezteti a kiállítás igazgatósága.

— **Száműzötök bolyongása.** Palota-ilvai levelezők írja: Hatvan napbarnított, erős legény volt ma át közsgünkön. Romániából jöttek a tölgyesi szoroson keresztül és vándorlásuk célja: Amerika. Hatvan kemény legény mindörökké otthagya Romániát. Hazátlanok lettek, mert a haza kilökte őket. Szemük könnyezett, mikor a jöszivű emberek ételt-italt nyújtottak nekik. Szóba állottak a vezérükkel. Hibátlanul beszélt németül. És elmondta keresetlen szavakkal, megrázó színezésben, hogy mint fáj nekik a hazátlanság. A román kormány és az oláhok, kiöldözték őket, pedig ők teljesítették kötelességüket. Be van írva a kényyszerutlevélbe hatvan közül negyvenegynek, hogy katoná volt. Szolgált hazáját és királyát három éven át, hűséggel, becsülettel, azért, hogy aztán királyá levegye róla kezét, a hazája pedig kirugdossa. És mind ez csak azért, mert a szegények — zsidók.

Amint a tölgyesi szoroson átjöttek, a helygimnázium távírti rendelete folytán két csendőr csatlakozott a kivándorlókhöz. A két csendőr — derék legények, akik a saját kenyérüket is megosztanák az oltalmukra bizottakkal, — elkíséri a kivándorlókat az ország nyugati határáig.

— **A hálátlan tehénke.** *Palesák* Istvánna a legvénebb asszony volt Kishegyesen. Selypítve beszélt s ha nem szögyelt, tán okulárét is tett volna az öreg ráncos szemére. Semmi szenvedély nem volt a szivében, se szerelem, se harag. Gyereke sem volt, akire a szeretetét pazarolhatta volna. Ilyenkor aztán *Palesák* Istvánna keres valakit, akit nagyon lehet szeretni.

Igy szeretett bele a vén asszony a tehénkéjébe. Reggel kihajította az illatos mezőre s majdhogy nem tapsolt örömeiben, mikor a tehénke nagy kék szemével ránézett. Engedelmes szófogadó gyermekként lett az 6 nevelése alatt, soha sem szaladt előre, nem ugrott át az árkon, fejes közben nem rugta föl a tejes dézsát.

Sokáig élték így csendes békekességben. Egyszer aztán valami forradalmi idő támadt. A nedvűs füvekből csupa háládatlanság, csupa gyűlölködés és csupa elégedetlenség szivárgott s a kis békes tehénkéből egyszerre hálátlan és nagyon neveletlen tehénke lett.

A régi istállók kicsinyelték, a régi füvetek megvetette s a szomszédok csikóira kacsingattot s irigkedtet rájuk.

— **Légy jó, tehénké!** — mondta az öreg néni. Ne akarj úgy rugdalózni, mint a csikó s gondold meg, hogy csak tehénke vagy. A jó Isten mindenki számára kijelölte a maga helyét s aki nem marad a maga helyén, az rossz tehén, ha tehén s rossz csikó, ha csikó.

A tehén haragosan nézett a szép kék szemével, melyből eltűnt a szelidség.

— Ne magyarázz nekem, te vén boszorkány — bögte gorombán. Egész ifjuságomat elmérgesztetted a te közönséges polgári érényeiddel.

— De édes tehénké! ... csitították a vén asszony.

— Ne, ne beszélj! — Egy szót sem! — kiáltott a tehén. — Mert megharagszom.

A vén néni sirt és hálátlannak nevezte a tehénkéjét.

A tehén igen megharagudott ezért. Végiszaladt a mezőn, letiporta a szép, iratos füvetek, amelyekből olyan jóízűen falatozott azelőtt. Az orrából forró párárt fújt a földet turta.

— Hálátlan! — mondta még egyszer az öreg asszony.

A tehén most már végképp földühödött s neki ugrott *Palesák* Istvánnának s felöklelte, megölte, aztán eszeveszette rohant tovább a virágos réteken. A hálátlan!

— **Kenyerádok önkénye.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket:

Amel esetek sorát, amelyekben az alkalmazott főnökével szemben a rövidbetűt huzza, *Kékési* Dezső, a Tisza-örvényi gőzfürdő és Órlómalom részvénytársaság vezérigazgatója megszaporította. A nevezett igazgató a Tiszafüredi takarékpénztár egyik tisztviselőjét, akinek a takarékpénztárnál nyugodalmas és biztos állása volt, a maga vállalatánál valamely magasabb fizetéssel alkalmazta, állandó kenyeről bizonyságot, három havi felmondást állapított meg valamely vis major esetében a részére és mind a biztosítást, mindez ígéretek dacára nyugdíjáról szolgálat után minden végkielégítés, minden felmondás nélkül szénre eresztette. A kenyérvesszett tisztviselő igazgatóját beperelt és ahhoz kétség nem fér, hogy a három havi végkielégítést meg fogja kapni. A felszólalás és az esetenk nyilvános szellőztetésre azonban az készet bennünket, a *magantisztviselők szövetségét*, hogy *Kékési* Dezső vezérigazgatót ur az ilyen dolog miatt perelheti magát és meg kell rónunk a nevezett direktor eljárását, mert az elbocsátott tisztviselőnek olyan bizonyítványt adott, amelyet sehol nem mutathat fel és amely mögötte marad még a cselédek részére kiállított bizonyítványoknak is. Ilyen a magantisztviselők helyzete: jó és biztos állásból néha magasabb fizetéssel elhívják őket, aztán kiteszik őket a kenyérből végkielégítés nélkül, a tisztességes bizonyítványt is megtagadják tőlük és mindezt azért, mert törvény nem védi őket, mert a kormányzó hatalom mindaddig nem gondoskodik róluk a kellő energiával. A *magantisztviselők országos szövetségé*.

— **Babó Emil nincs Kínában.** A fumei Magyar Tengerpart azt írta, hogy *Babó* Emil, az országos kaszinó szerencsétlen kártyása, Kínában telepedett meg és szőlőt termel. Ez a hír azonban tévedés, amit a mindenkinél kompetensebb *Szegedi Napló* cáfol meg. Ez az ujság ezt írja:

Lehet, hogy össze van írva a Kínában tartózkodó magyarok között egy szőlőtulajdonos báró Babó, vagy tán hasonló nevű ember, de az nem azonos Babó Emillel, a külöldre vándorolt szegedi képviselővel. Dr. Babó Emil volt szegedi képviselő ugyanis az ő szomorú esete után egy ideig tényleg bolyongott részint Bécsben, részint mássutt, de aztán hosszabb időre letelepedett volt Barcelonában, ahonét több levelet írt Szegedre, itteni jó embereikhez, akik egyikevel állandó levelezést folytat. Sok levelet írt hozzá Barcelonából, jeleztén, hogy egy nagy angol lap tudósítja és ezzel szerezte volna a hír hírt. A múlt évben aztán megírta Babó, hogy ugyanazon lap szolgálatában Párisba ment és a volt szegedi képviselő tényleg Párisban tartózkodik most is, a honnét több levelet írt szegedi ismerőséhez, utóbb, alig néhány hét előtt, a párisi kiállításról írt sok részletet. Babó Emil leveleiből az tűnik ki, hogy nagyon megváltozott és hogy keserű érzésekkel gondol az ő itthon történt megsemmisülésére. Utóbbi leveleiből már erősen kérezné a legfőbb honvágyát és sokat írt arról, nem térhetne-e ő haza és miként fogadnák vissza övetét. Annyi tehát egészen bizonyos ezekből, hogy Babó Emil nem termel szőlőt Kínában.

Ez pedig ez idő szerint első sorban neki kellemes. A kínai szőlőket ez idén aligha el nem veri a — boxer.

— **Zarandokok megfigyelés alatt.** Bosznia-Hercegovinából több csoport mohamedán zarandokolt el Mekkába, akik most jönnek vissza hazájukba. Minthogy azonban Mekkában s környékén az utóbbi időben pestises betegségek fordultak elő, a zarandokutól visszatérő bosznia-hercegovinai mohamedánokat alapos vizsgálat alá veszik az utjukba eső országok hatóságai. A múlt héten egy hatvan tagú boszniai zarandokcsapatot tartóztattak fel Zimonyban és a zimonyi hatóság több napig vesztegzár alá helyezte őket s csak azután bocsájtattak utjukra. Míg a zimonyi hatóság a hatvan zarandok felügyeletével volt elfoglalva, négy bosnyák zarandok, akik külön utazott, Zimonyból minden orvosi vizsgálat nélkül folytatta útját Úvidék felé. A zimonyi hatóság táviratilag értesítette erről a horvát kormányt és újvidéki hatóságot. A horvát kormány távirati utasítása folytán az újvidéki rendőrség pártfogása alá vette a pestises vidékről jött négy mekkai zarandokot és fedezet alatt a budapesti megfigyelő osztályba küldette.

— **A viharágyú és a szomszédság.** Pécsen meg akarják verni azt a szőlősgazdát, aki szőlőjében elstította az első viharágyút. *Radosay* Máttyás szigeti külvárosi szőlősgazda volt az első, aki a viharágyút behozta és használatba vette a városban. A közelmúltban történt, hogy a Makár-hegy fölé tornyosuló haragos felhőket *Radosay* s a szomszédos szőlősgazdák szőlődönték s a jégképződést megakadályozták. A pécsi szőlősgazdák természetben a jég nem tehetett kárt, de a magyar-üröghei és patacsi gazdák elverte. Eltekintve a nép ama fölfogásától, hogy az ég haragja ellen az ég felé lödözni nagy istentelenség; az ürögheik és patacsiak azt mondják, hogy a jégverést tisztán a pécsi viharágyúnak kell tulajdonítani, amennyiben a lövöldözésel hozzájuk terelték a felhőket, a felhőkkel a veszedelmet. A kárvallott emberek keserűsége nagy s folytonosan szitkolózza mondogatják, hogy utóbb is agyonverik *Radosayt*, aki az első viharágyút Pécsre vitte. *Radosay* uram azonban vizsgálatoldják. Így történt ez minden boszorkánysággal, amióta világ a világ s míg csak ki nem szűt a boszorkányságról, hogy — nem boszorkányság.

— **Megölte a lutri.** Nápolyból írják: *Egy Locatelli* nevű hordár a minap felakasztotta magát a Via Caracciolo egy lutribolta előtt a fára. A szerencsétlen ember tizenkét éven keresztül ugyanazt a négy számot rakta meg a lutrin, hétről-hétre. Minden héten hűségesen elvitte a maga lírját a lutriba s várta a kvaternót, amely — ha a négy szám egyszer kijött volna — 60.000 lírát hozott volna szegény *Locatellinek*. Reményeiben azonban minden szombatán állandóan megselelődött, tizenkét hosszu éven keresztül. Végre elvesztette a türelmét s elhatározta, hogy ezennel nem ajándékoz az államnak minden szombatán egy lírát. És az első héten, amikor nem tette meg a négy számot — *kijött* mind a négy. Későbbesében még aznap éjjel felakasztotta magát a lutribolta előtt egy utcafára.

— Vadállat az emberben. Iszonyu módon számolt le a feleségével egy nápolyi ezredbrvos, Luigi Mario Santoro. Két gyönyörű gyermekük volt s a házasságuk se volt boldogtalan a legutóbbi időkig. Akkor egyenetlenségok támadtak közöttük. Sokat civakodtak, végre is az asszony két héttel ezélt hazament a szüleike. Magával vitte a gyermekeit is. Tegnapelőtti levelet kapott az urától, azt írta az orvos, hogy szíveskedjék elküldeni hozzá a gyermekeket, nagyon szeretné öket látni. Az asszony megtette az apának ezt a szívességet s a levélhezó ordinauccal elküldöte a gyermekeket. Alig tért haza a tisztiszoja, a gazdája új levéllel küldöte el az asszonyhoz. Ebben meg az volt, hogy rögtön jöjjön hozzá is, mert különben megöli a gyermekeket. Az asszony rémulten szaladt férje lakása felé. Mikor a ház közelébe ért, a negyedik emeletről lekiáltott hozzá az ura:

— Itt vannak a gyermekeid. Azzal egymásután ledobta a két gyermeket az anyjuk lábai elé s azután az ablakban agyonlötte magát. Az asszonyt a megörléstől félték.

— **A mai esti Gutenberg-ünnep.** Mainzból táviratoztak: A Gutenberg-ünnep alkalmából ma fényes történeti menet volt, amelyen vagy háromezer ember vett részt. A menet a világirodalom, világkereskedelm, a tudomány és művészet hődotlát ábrázolta a könyvnyomtatás művészet fölaltalása óta. Az ünnepi menetet a hesseni nagyherceg és a görög trónörökös is végignézte.

Az ünnepegen a **Budapesti Könyv- és Könyvnyomda-Égylet** Egylete Mainz város hatóságának egy remek üdvözlő feliratot nyújtott át. A költői szárnyalású felirat Hirsch Lipót, a Franklin-Társulat igazgatója szerkesztötte.

Magyarország történetének véres lapjai — úgy mond többek között a felirat — sok dicsőséget is örökítenek meg. Ezek közül is kiválik az, amely hird az arról, hogy két évtizeddel Gutenberg eszmájének fogantatása után az Olaszországból meghívott, burgsürgi eredetü Hess András Buda városában a könyvnyomtatást gyakorolta és ebben öt Mátyas király titkára, Buda prépostja, Karai László támogatta. Művészetünk, mely Herwegh szerint: „a hollók fekete munkáját megsemmisítöte”, gyökeket vert ott és akkor, ahol és amikor Hunyadi Mátyas jelvénye: a gyüris holló jele alatt a Corvinák keletkeztek, azok a könyvek, amelyekhez pompában fogható a világ addig nem látott.

De ezt a dicső lapját Magyarország történetének, melyben Mainz város dicsősége is tükrözödik, nemcsak a gazdaság váltotta föl. Csak a reformáció hatalmas lehetöte támasztotta a XVI. században Honterussal és Abáival újabb művészetet. Ahol a féltönd nem lett urra, vagy ahol uralma megtört, a civilizáció uttöröi a sajtó emeltyölje megmozgatták és félszázad csendje után ismét beállhatott a civilizációs munkájával a magyar nemzet a többiek sorába — és kivehetöte a maga részét a népek életének zord telölés és ébresztö tavaszából. Ha a most folyó világtörténeti ünnepély alkalmából mi itt saját történetünk adatait érintjük, erre néptünk önfeloldozó örszolgálatát ad jögot. Hisz magyar hősök temeleiböl emelkedtek Európa civilizációjának sáncai.

— **A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintéze**te ujában a következö adományokat vette, amelyekért hálas köszönetet mond az intézet igazgatója: A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyletétöl 400 korona. Az Országos Raktárházak Részvénytársaságtól 100 korona. Az intézeti lakoma költöseiböl fönnmaradt összeg (Sturm Albert utján) 60 korona.

A **Szent István-Társulat** elnöksége a következö levelet intézte a nyugdíjintézet elnökségéhez:

A Szent István-Társulat igazgatóválasztómánya f. évi április hó 28-án tartott ülésében társulatunk 50 éves fönnállásának örméere, egyéb jötékonny adományok mellett 1900-tól számított 10 éven át fizetendö évi 400—400, azaz négyszáz koronát egészen véve tehát 4000 koronát szavazott meg, mint alapítványt a magyar hírlapírók nyugdíjintézetének, melylyel annak idején jögot kíván szerelni arra, hogy magát a nemeseöli intézet választmányában a Szent István-Társulat igazgatója által képviselöthesse. Midöen a határozatról a tekintetes elnökséget tisztellel értesitem, egyzersmind megjegyzem, hogy a föntnevezett 400—400 korona tíz éven át évenként szeptember 1-én fog a Szent István-Társulat pénztáráraöl szabályszeruen kiállított nyugta ellenében kifizetni.

Kiváló nagyrabecsöléssel a Szent István-Társulat elnöksége.

Dr. Kisfaludy A. Béla, alelnök.

— **Az államvasuti munkások sstrájkja.** Az államvasutak gépgyárának munkásai még egyre sstrájkolnak. A Népigetben van a tanyájuk s vig poharazás, kártyázás és társasjáték szörakoztatja a sstrájkolókat. A hangulat közöttük nagyon nyugodt. Az igazgató hirdöiményben tudatta velük, hogy ma délután a még járó munkadíjakat kifizeti a jelentkezőknek, a sstrájkolók azonban nem is hederítettek a hirdöésre, amennyiben kimondták, hogy nem mennek el járandóságaiért. A munkások ol vannak látva pénzzel s elhúzzák a sstrájkot s végezöik.

— **Pekingi kaland.** Egy angol lap közli Comte és Camponen tábormok elbeszélése nyomán az alábbi történetét, amely évtizedekkel ezélt történt Peking ostrománál. A két tisztet — akkor még mind a két kapitány volt — egy napon elküldték, hogy kíméljék ki a terepet Peking körül. A tisztet elé ijesztö látvány tárult: mindenünnen ágyuk toroka meredt felük s minden övényen órcapatok álltak.

— **Hisz ezek borzasztö erősen védik magukat!** — jegyezte meg az egyik tiszt.

— **Akárcsak egy európai vár** — mondta a másik.

Azzal a bokrok közt bujkálva eljutottak a fal tövéhez. Itt Camponen újból megszöalt:

— **Fogadok, hogy felmászom a falra!**

— **Én nem fogadok — felelt Comte — mert én is felmászom veled.**

Mind a ketten azonnal neki is láttak s néhány perc múlva az omladozó fal tetején álltak. A kínai katonák azonban meg se moccantak. Erre bátrabban kezdtek müködni, rajzokat vettek fel, söt egy kínai örszem felé közeledtek is. Az meg se mozdult. Még közelebb mentek hozzá s akkor látták csak, hogy az örszem nem egyéb, mint egy felöltöztetett — karó s az ágyuk mind — fából vannak. Ezt azonnal hírü vitték az angol seregnek, amely nekisámadt a falaknak s még sznap elfoglalta Pekinget.

— **Pálmay Ilka — a trónörökös rokona.**

Ha tudára adjuk az olvasónak, hogy Chotek Zsófia grófnök elhunyt anyját Kinsky Vilma grófnöknek hívták, akkor mindjárt sejteni fogja, hogy Pálmay Ilka, a Népszínház egykori primadonnája, most gróf Kinsky Jenönek hogy lett rokona Ferenc Ferdinánd trónörökösnek. Gróf Kinsky Jenö testvére az elhunyt Kinsky-grófnök, tehát nagybátyja a trónörökös feleségének. Ha a férj nagybátyja, akkor a feleség nagynéne. Tehát Pálmay Ilka nagynéne Chotek Zsófiának. Igen sok családban szokás, hogy a férj a felesége nagynéjét a maga nagynéjének is tekintsi s így csak Ferenc Ferdinándon, a trónörökösön áll, hogy Pálmay Ilka asszonyt, az utólérhetetlen Szép Helénát nagynéjéül elismerje.

— **Mire jó a rendör?** A mai posta hozta az alábbi levelet:

Tisztelt szerkesztö ur!

Tegnap éjtel tizenkét óra tájban értem haza fáradtan vasárnapi kirándulásomból. Beesögtem körüti lakásom kapuján és vártam, hogy a házmaster ajtó nyisson. Elmúlt tíz perc, folyton esöngtettem, de az ajtó nem nyílt. Elmúlt husz, harminc, ötven perc, mindhiába. Nem használt dörmöbölés, ajtóverdesés, amelyben a körém sereglött önkéntes járókötök is buzgó segédkeztek. A kapu csak nem akart kinyíltni. Végre fölvilant a körut tulsó sarkán egy rendör pléhtáblája. Reménylyel és bizalommal eltelve járultam eléje, aki megállt a sarkon és méltóságos nyugalommal várta a történetadóket. Átmentem hozzá és barátságos jó estét kívánva, bemutakoztam s kértem, hogy segítsen rajtam, mert egy órai esöngetés, dörmöbölés után sem járhatok lakásomra. A rendör — 860-a száma — öblös, borizó hangon s éppen nem udvariasan szólt:

— **Hát mi közöm nekem ahhoz!** Nem a közönség kényelmére vagyok én itt!

— **De én bejelentem, hogy nem juthatok a lakásomra.** S a rendöröse azért van, hogy ügyeljen a közbiztonságra. Mert csak kell, hogy a rendör érdeklödjék aziránt, hogy miért nem nyílik ki a kapu másfél órai esöngetés és döngetésre? Hátha betörök járnok odabent? Avagy meggyilkolták a házmasteret?

— **Mán pedig én innét el nem mozdulok,** akármit fantáziál is az ur, — szólt ujra a rendnek öre és úgy megállt egy helyben, mintha odanött volna.

Kérleltem ujra, majd erősebben hívtam fel, hogy mint első közbiztonsági forum vegye tudomásul az esetet. Mindhiába! Sarkán fordult és ott hagyott.

Alázatosan kérem szerkesztö urat, írja ki ezt az esetet az újságba. Talán előlvassa a méltóságos főkapitány ur is és megtudja, hogy mennyire számíthat a közönség a rendör oltalmára. Szerencsére, a 860-as szelleme csak ritka kivétel; nem árt majd tehát kisé kiokatni.

Szerkesztö ur szívességét hálas köszöni egy lakó.

— **Kínai lányok.** Mr. Fred Carey, egy angol utazó, aki nemrégiben átutazhatta Kínának csaknem teljesen ismeretlen részét, érdekes részleteket mond el a falusi nép szokásaiól. A falu lányainak legkedvesebb szokása az ugynevezett szerelmi labdázás. Magát, Careyt is vándorlása közben megdobálták a lányok ezekkel a kis gyapólabdákkal, aminek azonban ö vele szemben nem volt komoly jelentösege. Ellenben a nagy ünnepek alatt, amelyek az új esztendöt bevezetik, ennek a szerelmi labdázásnak nagy jelentösege van. A lányok olvankor jól vigyáznak

arra, hogy a puha kis bombák csak azt a legényt ériék, akibe feleségül szeretnének menni. Ha a megdobott legény azon igyekszik, hogy elkapja a labdácskát, akkor az biztos jele annak, hogy hajlandósággal van a leány iránt. Ellenben ha közönyösen a földre hagyja hullani a színes gömböcskét, akkor a leány mondjon le róla. Ebben az esetben a leány siet is és hamarosan más szemel ki, aki a kitüntetéset nagyobb örmömmel fogadja. Az ujesztendei ünnepeken kívül a szerelmi labdázás csak ártaatlan flirt, amolyan zálogosdi-játékféle.

— **Fodrásati részvénytársaság.** Egy újvidéki laptársunk hírü adja, hogy egy odavalló borbély, akit röviden S. M. névvel illet — részvénytársasági alpra akarja fektetni az üzletét. Tudtukkal — ha sikerül S. M. urnak ez a vállalkozása — ez lesz az első fodrásati részvénytársaság hazánkban, s Újvidék férfilakosai lesznek az első, akik részvénytársasági alapon fognak borotválkozni. Elöre látható a részvények sorsa is: télen, amikor sok a bál és a mulatság, tehát sokat kell fésülni és borotváltni, fél fog menni a részvények ára. Hamvazó szerdán túl már olcsók lesznek a részvények, egészen a legközelebbi bális szezonig. A társaság élénken fogja üldözni 1. az önbortotválkozókat, 2. a kopaszokat és 3. a szakállt viselőket. A részvényesek idövel mind borotválkozni fognak s nem lehetetlen, hogy az Elsö Újvidéki Fodrásati Részvénytársaság részvényei néhány év múlva épp oly népszerűek lesznek, mint például most a propeller-részvények . . .

— **Csata a Kerepesi-úton.** Véres kis csata volt ma este kilenc óra tájban a Kerepesi-úton. A szocialista munkások ugyanis estefél gyűlést tartottak egyik Vig-utcai korosmában. A gyűlésen — úgy látszik — nagyon emelkedett volt a hangulat, mert a szocialisták egy csoportban jöttek ki a Kerepesi-útra, nagy zajjal tárgyalva a villamos vasuti sstrájk eshetösegeit. Ekkor még nem volt tudomásuk arról, hogy a villamos alkalmazottak kibékültek az igazgatósággal. Éppen abban az idöben jön a Kerepesi-úton végig egy pár villamos kocsis, szállítva be a megbékélt sstrájkolókat. A szocialisták azt hitték, hogy a sstrájkolók helyett felfogadott új alkalmazottakat szállítják a kocsikon s egy páran közülök köveket ragadtak s megdobálták a kocsioakat. A sok üvegdarabk esörömpölve tört össze s az üvegdarabok megsebesítettek egy pár kalauzt és kocsivezöt. A következö pillanatban már megállottak a kocsik és a megdobált emberek legráltak, hogy a zajra odasielt pár rendör segítségével elfogják a dobálókat. Ámde ezek nem egykönnyön adták meg magukat s valóságos kis csata keletkezett a két ellentabor között. A szocialisták — látva, hogy kevesebben vannak, mint a villamosok — késeket rántottak elő és a csata alatt Szántó István kalauzt és Mayer István kocsivezöt fejbe szurták. Mindkötönek oly súlyos a sebe, hogy a Rökus-kórházba kellett öket szállítani. A szocialisták közül csak Schwarcs István bádagoslegényt tudták elosipni a rendörök, a többiek a közeli utcákon át elmenekültek. A villamos alkalmazottak a kis véres incidens után folytatták útjukat, a rendöröse pedig megindította a nyomozást a támadók kinyomozása iránt.

— **Német vasutasok a Balatonon.** A német vasutegylet jubiláris közgyűlése alkalmából közöttünk idöze teknikusok csoportja az államvasutak képviselőinek társaságában Gedy Gyula osztálytanácsos, igazgató-helvettes vezetése mellett tegnap kiránduláira ment a Balatonra. A kiránduláson jelen voltak: Kranold titkos tanácsos, a poroszkir. vasutak elnöke, Fuchs a württembergi államvasutak igazgatója, Lochner titkos tanácsos, Pagenstecher, Kittel, Schmitt és Brúnics építészeti fötanácsosok, Engerth báró főfelügyelő, Demanget fökormánytanácsos nejevel, De Bruin holland vasuti igazgató leányával s még néhányan. A társaság Siofokon szállt ki, innen a Baross-göztessel Balaton-Füredre ment, majd körülhajózta Tihanyt, átérndultak Boglára, ahonnan Balaton-Földvárra mentek s itt ülték ebéchez. A negyedik fogásnál Kranold titkos tanácsos poharat emelt s megköszönte a magyar államvasutak szives vendéglátását, hálas szavakban adott kifejezést örmöknek s megelögedésüknek mindazokért, az élvezetekért és kellemes szörakozásokért, melyekben öket hat napi idözésük alatt a szives házigazdak részestítették. Ennek befejezö koronája a balatoni kirándulás, amelynek végsö perceire a szives vendéglátók a komor felhök közül még a ragyogó nap arany sugarait is kivarázsolták. Eltelt a vendéglátó magyar államvasutak képviselőit s közöttük első sorban a kirándulás vezetőjét, Gedy osztálytanácsosot, helyettes-igazgatót, Gedy Gyula vizsont Kranold titkos tanácsost köszöntötte föl. Azután még több töst is volt. A társaság soká maradt együtt vidám beszélgetésben. Este kilenc órakor külön vonaton hagyták el a szép balatoni fűrdöt.

— **Automobil-sport Budapesten.** Néhány nap óta új formájú, csinos kis automobil-kocsik járnak a főváros utcáin. Ezek a híres párisi Automobile-Union gyártmányai s úgy néz formájuk, mint könnyű kezelhetöseggük és olcsóságuk által egyaránt kitünnek. Az *Eszkalap*-automobil kocsinak már képviselősege is van Budapesten. Képviselöjük Hartmann Jözsef ur, leonk kiadahlatalának fönöke (Jözsef-körút 18.).

— **Az időjárás.** Az ország keleti részében előfordult kisebb esőzésekől eltekintve az idő mindenütt száraz. Az éjjeli lenülés jelentékeny. A földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól a következő távirati jelentések érkeztek:
Komárom megye csallóközi járásában a tányi határt erősen a bograj alsó és golleri határokat felerészben elverte a jég. Épületben és élotfokban is volt kár.

Dicső-Szent-Márton körül 24-én délután nagy zivatar volt. A zivatar Bonyha környéken minden terményt elvert.

— **Műfogak szájpadlás nélkül.** A fogakat eddig is elég híven tudták utánozni, de nagyon kellemetlen volt az a föbnyire gummiból készült lemez, mit a száiban kellett hordani. A *szájpadlás nélküli fogak* ennek a kellemetlen lemeznek viselését teljesen feleslegessé teszik, mert a fogak nem foglalnak el több helyet mint a hiányzó fog. A fájliuk t. olvasóinknak, akiknek műfoga van szűkése, keresse fel Wellner Gyula fogműtérmet. (VI. Andrassy-ut 38.) mert ő a szájpadlás nélküli fogak speciális készítője.

(X) **Az első budapesti fordító-, másoló-, gépiró- és sokszorosító-iroda.** Andrassy-ut 51., Október-tér, az eddigi hasonló irodák áránál jóval olcsóbban vállal bármely európai nyelvre fordításokat, kéz- és írógéppel való másolásokat és azok géppel sokszorosítását.

(X) **Línhart Vilmos festő műtermében készülnek** Arképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképzetű hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(X) **Katonazene a Telefon Hírmondóban.** Elfizetünk esti szórakozásul ma este 8 órától 11-ig katonai- és cigányzene hangversenyt közvetít a *Telefon Hírmondó*. Közben 1/4 9 órakor felolvastatja a *Frankfurtból* érkező esti tiszta távirati jelentését és 1/2 10 órától 10-ig az esti felolvasást tartja meg a szerkesztőség, mely alkalommal a legújabb hírek és táviratok olvastatnak fel.

A trónörökös házasodik.

— **A Budapesti Napló tudósítójától.** —
Budapest, június 25.

Ferenc Ferdinánd főherceg, a presumpatív trónörökös a király engedelmevel nőül veszi Chotek Zsófia grófnőt.

Ez a hír, amely ma szenzációja a világsajtónak, nagy öröme egész Magyarországnak, amelyet boldogítja a tudata annak, hogy boldog emberre néz Szent István koronája.

És ezekben a napokban különös szeretettel nézünk föl az első magyar emberre, aki annyi szenvedés és csalódás után, mint galambosz patriárka, mintegy egész életének utolsó tanulságaképpen a szívnek a boldogságra való jogát hirdeti.

A trónörökös házasságáról a következő tudósításaink számolnak be:

(Az udvari jelentés.)

Bécsben, a mint nekünk onnan telefonálják, ma a következő udvari jelentést adták ki:

1900. június 28-ikán, csütörtökön délután 12 órakor a Burg titkos tanácsos-szobájában ünnepies esküt tesz *Ferenc Ferdinánd főherceg* ő fensége. A legfőbb udvari méltóságok, titkos tanácsosok és a miniszterek délelőtt háromnegyed 12 órakor gyűlnek össze, hogy tanulj legyennek ennek az ünnepies aktusnak. A katonatisztek díszben szolgálati jelvény nélkül, a polgári méltóságok pedig kis-egyenruhában jelentik meg. A nagykeresztet szalagjait nem veszik föl, az udvari gyászt nem teszik le. A főljárt a nagykövetek lépésőjénél van. *Ferenc Ferdinánd főhercegnek* ez az ünnepies eskü alatt teendő nyilatkozata a főhercegnek *Chotek Zsófia grófnővel* kötendő morganatikus házassága alkalmából történik és a főherceg jövődőlbeli felelőiségének és az ebből a házasságból esetleg származó gyermekeknek állását illeti. *Széll Kálmán miniszterelnök* és a magyar miniszterek szintén tanulj lesznek ennek az ünnepies aktusnak és e végre szerdán *Buda-pestről* ideérkeznek.

(Törvény a trónörökös házasságáról.)

Magyar részen a legilletékesebb helyről a következő információt tették közzé:

Jövő csütörtökön ő császári és királyi fensége *Ferenc Ferdinánd főherceg Chotek Zsófia grófnővel* bekövetkezendő morganatikus

házassága alkalmából ő császári és apostoli királyi fensége, a miniszterek és a belső titkos tanácsosok jelenlétében, leendő neje és a házasságból származható gyermekek jövődől állását illetőleg ünnepies nyilatkozatot és esküt fog tenni.

Ugy vagyunk értesülve, hogy az uralkodóházban véghezmenendő ezen eseményről hivatalos közlemények fognak később megjelenni és a miniszterelnök a magyar közjognak és törvényes gyakorlatnak megfelelőleg erre nézve törvényjavaslatot fog beiktározni végzett az őszszel összeülő országgyűlésnek előterjeszteni.

A *Neue Freie Presse* mai esti lapja az új törvényjavaslata vonatkozólag a következő értesítés közli *Buda-pestről*:

Széll Kálmán magyar miniszterelnök a magyar közjogi szokásnak megfelelőleg törvényjavaslatot fog benyújtani az ősz parlamenti ülészekben *Ferenc Ferdinánd főherceg házasságáról*.

A király utasítására már hosszabb idő óta tárgyalások folytak *Széll Kálmán miniszterelnökkel*, hogy a házasság kérdése a magyar közjogi szempontjából tisztáztassék. Beható mérlegelés után a *Habsburg ház törvényével*, amely a két államban érvényes pragmatika sanctióval nem egyezik meg teljesen, összeegyeztették a dolgot, mire a házasságot előkészítő eskületétel napját kitűzték.

Azon eskü tartalmáról, amelyet a főherceg le fog tenni, ugyane lap a következőket közli:

A trónörökös főherceg eskü alatt teendő nyilatkozata arra vonatkozik, hogy a házasság morganatikus és az ebből eredő gyermekek nem jogosak a trónra, hogy neje nem lesz királyné és férjének sem állásában, sem rangjában nem osztozik. A főherceg neje magyar királynevá sem lesz koronázható. A házasságból semmitéle nehézségek sem a magyar, sem az osztrák trónutódlás kérdésében nem fognak keletkezni, mert Magyarországon csak az lehet király, aki Ausztriában császár, Ausztriában pedig csak ausztriai főherceg lehet uralkodó, ebből a házasságból pedig nem származnak főhercegek. *Ferenc Ferdinánd főherceg* pedig esküvel fogja erősíteni, hogy ezt a házasságot morganatikusnak tekinti és hogy ennek jogi következményeit ő és leendő felesége is és leendő gyermekei is elfogadják. A főherceg nyilatkozik tehát leendő neje, sőt eseeleg gyermekei nevében is. *Az e tárgybán hozandó törvény tervezete már kész.*

(Mikor lesz az esküvő?)

Ferenc Ferdinánd főhercegnek Chotek Zsófia grófkisasszonnyal való esküvője az észak csehországi Reichstadtban fog végbe menni. Ez a főherceg mostohaanyjának, Mária Terézia főhercegnőnek kiválmárára történik, aki ott üttéte fel özvegyi székhelyét és akit a mult évben a hadgyakorlatok alkalmával a király is ott meglátogatott.

Reichstadtban régi, *Ferdinánd* idejéből származó kastély van. Maga *Ferdinánd császár* is gyakrabban ott lakott.

Az esküvő a kastély kápolnájában fog végbe menni, Péter és Pál napján, pénteken lesz a háromszoros kihirdetés, rá következő vasárnap pedig, ha más rendelkezések nem történnek, fogják az esküvőt megtartani. Az esküvői szertartásnál csak a főherceg és menyasszonya legközelebbi rokonai lesznek jelen.

(A király.)

A király parancsára a főherceget csak tegnap este értesítették arról, hogy az eskületétel csütörtökre tűzték ki.

A házasságkötésre vonatkozó okmányokat az uralkodó még nem írta alá, csak ha a főherceg letette már az esküt, fogja a király azokat aláírni.

Beszélik, hogy a király, mikor a házassági szerződéseket eléjje terjesztették, nagyon meg volt hatva. Ma a király valamennyi Bécsben időző főherceget magához hivatva és tudatta velök *Ferenc Ferdinánd főherceg* elhatározását.

Az az eskü, melyet a főherceg csütörtökön tenni fog, egész különös lesz. Az eskü örök időkre fog szólni és az esküvésén a főherceg örökidőkre meg fogja fogadni, hogy az uralkodói ház szabványait nem fogja sohasé megengadni.

(A Fremdenblatt.)

Valahányszor a magyar sajtó megírta, hogy *Ferenc Ferdinánd főherceg* nőül veszi *Chotek Zsófia grófnőt*, a *Fremdenblatt* mindig hűségesen cáfol.

Mai esti lapjában pedig ezeket írja:

Ausztria-Magyarország népei a legnagyobb érdeklődéssel kísérik *Ferenc Ferdinánd főherceg* ő fensége életét azzal a joggal, hogy szive sugallatát kövessék. Másrészt azonban el kell ismerni a főherceg lemondását is, amikor megozza azt az áldozatot, hogy lemond neje részére a császári koronáról és a házasságból származó gyermekek részére a trónörökösöl. Amidőn a főherceg az uralkodóház törvényei szerint a trónörökösöl jogát csakis a maga személyé számára tartja meg, ellenben neje és gyermekei részére lemond minden jogról, amely a trónörökösöl nézve irányadó törvényvel nem egyezik meg, egyszerűságot minden nézeteltérést a trónörökösöl nézve és ezzel példát mutatott a népeknek az uralkodóházra és a birodalomra nézve érvényes törvények szigorú megtartására.

(Széll Kálmán Bécsben.)

A csütörtöki ünneppel és az ezzel összefüggő közjogi aktusokkal van összefüggésben a *M. T. Z.* következő bécsi jelentése:

Széll Kálmán miniszterelnök, aki ma délután Rátórtól ideérkezett, hosszabb kihallgatáson volt a királynál, aztán gróf *Goluchowski* külügyminiszterrel konferált és este visszaérkezett *Buda-pestra*. Szerdán ismét ideérkezik a miniszterelnök.

(A „király hitvese“.)

A király már hetekkel ezelőtt megadta *Ferenc Ferdinánd trónörökösnek* az engedelmet arra, hogy *Chotek Zsófia grófnőt* feleségül vegye. A házasság következtében a trónörökös nem veszi el jogát a magyar királyi és az osztrák császári trónra, de kénytelen lemondani arról, hogy a házasságból eredő leszármazói a két korona örököséi lehessenek és lemond arról is, hogy feleségét akár a magyar királyi, akár az osztrák császári koronával megkoronázzák. *Chotek grófnő* címe ez lesz a férje trónra jutása után:

Ő császári és királyi fenségének hitvese.

A megállapodás ez irányban már megvan.

A grófkisasszony hercegi rangra fogják emelni, de a nevet, melyet kapni fog, még titokban tartják. Hír szerint azt a nevet fogja kapni, mely alatt *Ferenc Ferdinánd főherceg* az utóbbi években inkognitóban utazni szokott.

(A szerelmi regény.)

Körszülel nyolc évvel ezelőtt híre terjedt, hogy *Ferenc Ferdinánd* nőül veszi az özvegy trónörökösöt és ezt a hírt látszólag megerősítette az a körülmény, hogy *Ferenc Ferdinánd* éppen ez időtájt meglátogatta az özvegy trónörökösöt. Künn a szirokkó süvítőtt s mig benn a villa kis termében a tarsaság oszonnázott, az özvegy trónörökösöt egyszerre ezt kérdezte:

— Hol van a mi csöndes grófnőnk?

— Hol lehet másutt, mint a verandán, felelte kisé gonyolódva a földvaremster. Ha a tenger háborog, a grófnő kiül a verandára.

Mindenki nevetett és a trónörökösöt elmondotta a főhercegnek, hogy *Chotek grófnő* széiben és vinarban órák hosszúig barmlja a természet háborgását és mert ilyenkor senkihez egy szót sem szól, elnevezte csöndes grófnőnek. A főherceg önkénytelenül kielekintett a verandára és ott látta mozdulatlanul *Chotek grófnőt*. Halkan kinyitotta az ablakot, mely a verandára nyílt és kiszólt:

— De grófnő megbetegszik, ha ebben a viharban künn ül!

A megszólított annyira elmélyedt álmodozásába, hogy nem válaszolt. A főherceg most kiment a verandára, ahol már éreznii lehetett az esőszüppöket és megszólította a grófnőt:

— Grófnő, a szirokkó esőt hoz, jöjjen be, különben egészen átázik.

Egy pillanatig rábarmult s mintha mély álomból ébredt volna föl, aztán ledobta a takarót, melybe volt burkolva, fölállt és így felelt:

— Ön nem fenség, meg vagyok véltve. A dühögő elemek eszbontó szépsége mindent elfeledtet velem. Főnségem a tenger háborgása, csak azokat a szegény halászokat sajnálom, akik ebben a viharban a tengeren vannak.

A főherceg unszolására végre mégis bement a terembe, ahonnan már mindenki eltávozott, amikor a főherceg és a grófnő még beszélgettek egymással. A herceg másnap is alkalmat talált arra, hogy hosszabb

ideig beszéljen a grófnóval és nem tünt föl senkinek még az sem, hogy a főherceg várakozás ellenére meghosszabbította abbaziai tartózkodását. Mindenki úgy magyarázza ezt a dolgot, hogy az özvegy trónörökösnek kedvéért marad ott tovább. Eleinte nem sokat törődnek vele, hogy a főherceg és a grófnó mind sürribben van bizalmas beszélgetésbe emelkedve, de később fölütött a dolog, az udvari körök szutogni kezdtek róla és a sutogás végül hangos beszédé vált.

A Haugsburg-ház mindig büszkén vigyázott arra, hogy tagjai csak európai uralkodóházból nőüljenek. A király most is ezt akarta. Ferenc Ferdinánd főherceg szép alma szétfoszlott és Chotek grófnő még szótlanabb lett. De a főherceg szíve nem engedett s amikor az uralkodó egyszer arra figyelmeztette, hogy mint a monarchia jövőendő uralkodójának kötelessége a meg-nősülés, a főherceg ezt felelte:

— Megmáshatatlann akaratom, hogy csak azt veszem feleségül, akit szeretek és ez Chotek grófnő. — És lemondasz a trónról?

— Semmi esetre sem! Hiszen felséged maga mondotta, hogy az uralkodó, ha feleséget választ, ne törődjék a politikával és csak szíve vonalmát kövesse.

Nemcsakára Budweisba rendelték a főherceget katonai szolgálatra. Chotek grófnő, akit akkor már fölmenlettek volt az özvegy trónörökösnek udvarában elfoglalt állásától, ebben az időben fölkereste rokonait, a Schvarzenbergekét Krumau kastélyban, amely néhány mérföldnyire van Budweistől. Ezt a látogatást megtudták Bécsben és akkor terjedt el az első hír Ferenc Ferdinánd betegségről, melynek gyógyítására hosszabb időre el kell utaznia. A főherceg egészsége helyreállítására csakugyan el is utazott Keletre. Azon a napon, amikor a bécsi Hofburgban elbucszott a királytól, több újságban az a látszólagos hivatalos közlemény jelent meg, hogy a főherceg vőlegény és hogy választásával az uralkodó régi óhaj-tása teljesül. A csöndes grófnő e hír olvasása után ijedten Stefánia özvegy trónörököséhez sietett, hogy ott valamit megtudjon a főherceg állítólagos házasságáról.

— Kedves grófné, ma jó helyre jött, mert ezáltal tudom, ki a menyasszony, a kinek nevét az újsá-gok elhallgatják. Meg is mondóm önnek; a menyasszony én vagyok.

A grófnőt rendkívül meglepte és fölzigatta ez a fölvilágosítás, mire az özvegy trónörökösnek megnyugtatta:

— Az istenért grófnő, nyugodjék meg! Hát nem látja arcmonról, hogy ebből a hírből egy szó sem igaz?

Ez idő óta Chotek grófnő nem sokat törődött az újságokban megjelent eljegyzési hírekkel, mert bizonyosan tudta, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg megtartja, amit keleti útja előtt ígért neki.

Amikor a főherceg nagy útjából visszaérkezett és az uralkodónál jelentkezett, ismét hosszabb beszélgetés volt az uralkodó és a trónörökös között. Az uralkodó, azt beszélte, ismét rá akarta beszélni a trónörökösre, hogy feledje el Chotek grófnőt, de a trónörökös újra és határozottan kijelentette, hogy csak azt teszi, amit szíve parancsol. Chotek grófnót veszi feleségül, nem is mond le a trónról, mert bizonyára nem akarja senki, hogy szerencsétlenül uralkodó üljön a trónon.

Amikor hosszú idő után egy katonai parádén a trónörökös ismét megjelent a király oldalán, min-kit meglepett viruló egészsége. Komoly, férfias arca, melyet megbarnított a keleti nap perzselő sugara, nyoma sem volt a szenvedésnek, a betegségnek. Egészséges ember volt, akinek vas az akarata, helyén van a szíve, aki szíve sugallatát követi és szembe szállva az akadályokkal, feleségül veszi a csöndes grófnót.

(A vőlegény.)

A míg Károly Lajos főherceg élt, Rudolf trónörökös halála után ő volt az uralkodó természetes képviselője, de már az ő életében második házassá-gából származott fia volt kijelölve jövőendőbeli uralkodó-nak. Ferenc Ferdinánd főherceg 1892-től 1893-ig tar-tott nagy viláékörűli útjának célja az volt, hogy a jövőendőbeli uralkodó messze országok viszonyait ismerje meg és tapasztalatait gyarapítsa. A főherceg szenvedélyes kedvelője az utazásnak, a mi kitetszik azon nagy kétkötetes munkájából is, melyben nagy-szerű világkörűti útját leírta. Ebből a jeles műből, melyet a trónörökös utazás közben többnyira éjszaka, a friss benyomások hatása alatt írt meg, ismerhető föl az ő gondolkodásmódja és jelme, valamint sa-játtságos szép iránya is, mely a trónörökös levezéséi-ben is feltalálható. Különösen kitetszik belőle a trónörökös mély családjias érzülete és a szülei hához való ragaszkodása.

E két vonás ma is megvan a főhercegen. Benső, családjias viszonyban él mostohaanyjával, Mária Terézia főhercegnővel és testvéreivel. Károly Lajos főherceg még a halálos ágyán is testvéri sze-reletre intette három fiát. Alaptalan volt tehát az a néhol kifejezésre jutott gyanu, mintha Ferenc Ferdinánd és Ottó között valaha ellentételt vagy félté-kenységek támadtak volna. Különös gyöngédséggel viseltetik a főherceg württembergiai nővére iránt, ki-nek részére konopisti kastélyában a nővér izlése szerint berendezett remek lakást tart fenn.

Másik jellemvonása a főhercegenek őszintesége és természetessége, idegenkedése minden felesleges szertartástól, előszeretete az egyszerűség és egye-nesség iránt, mely jellemvonásai utazási művéből is kiolvashatók. Ahol csak tetelt, mellőzteti az ünnepélyes fogadást, ünnepelést és szertartáso-kat. Még most is panaszkodik, hogy Japánban mennyire terhére volt az átthatatlan rendőr-kordon, melyel mindenütt körülvtették. Az ünnepé-lyes fogadásokat annyira kerülte, hogy akárhánszor alvást színtel, csak hogy elkerülje és utazásközben elhagyja kísérőit és egyedül járja be az utcákat, hogy vásárolgasson és zavartalanul megfigyelhesse a viszonyokat. Ausztriában akárhánszor utazgat egyszerű vasuti kupében, hol senkisé sem seji az osztrák és magyar trón várományosát.

A főhercegnek katonaparanosnoki tisztés-gével járó utazási és munkálkodása egy időben nagyon megrongálták egészségét. Különösen bud-weisi tartózkodása volt hátrányos hatással reá. Az orvosok feltétlen pihenést ajánlottak neki. Nehéz szízzel bucszott el katonáitól és enyhébb éghajlat alatt kerestt gyógyulást. Atyja halála után még nem teljesíthette azokat a feladatokat, melyeket a trónörökösnek teljesíteni kell. Ezért kellett újabb fivérét, Ottót helyettesítésével megbizni, miből Ferenc Ferdinánd betegsége az aggasztó voltára következ-tettek tévesen és ez neki, aki a hírlapokat — és pe-dig a legkülönbözőbb pártnyalatuakat is — olvas-gatta, akkoriban sok fájdalmat okozott.

A főherceg teljesen fölgyógyult és a tökéletes egészség képét nyújtja. Nincs már semmi szüksége arra, hogy magát kimélje. Buzgósággal teljesíti a hivatásával járó összes funkciókat. Az ország meg-szokja már őt a trón várományosának tekinteni. Egyéniségének benső becsét azonban még nem tudja kellőleg méltányolni. Tudják róla, hogy fegy-verével épp oly biztosan leterítette az indiai elefán-tot és tigrist, mint a tizenegyszázadik ózbakot. Azt azonban csak kevesen tudják, hogy Ferenc Ferdi-nánd alapos műismerő és műtörténéz, aki konopisti és bécs-belvederi palotát saját kiváló izlése szerint építtette és rendeztette be és aki e két helyet párat-lan értékű muzeummá varázsolta át, hol a legreme-kebb műkincsek fölállathatók.

(A menyasszony.)

A trónörökös menyasszonya, Chotek Zsófia grófnő 1868. március elején Stuttgartban született és a keresztelésnél Zsófia, Mária, Josefina, Albina nevet kapta. Atyja, gróf Chotek Boguszláv, akkor osztrák-magyar követ volt Stuttgartban. Anyja, Kinsky Vilma grófnő 1838. június 19-én született és 1886. március 5-én halt meg.

Szülei házasságára két ósrégi cseh nemesi családot egyesített. A Chotekek 1702-ben bárók, 1722-ben grófok, 1742-ben birodalmi grófok lettek. 1760-ben megkapták az örökös főajtónálhóli hivatalt. 1760-ban a magyar főrendek, 1771-ben az osztrák urakháza tagja lettek.

Zsófia grófnőnek hét testvére van. A grófnő csillagkeresztes hölgy s még nemrég Izabella főhercegnőnek udvarhölgye volt. Megjelenése nagyon előkelő. Termete magas. Nagyon gondos nevelése volt és karaktere igen komoly irányban fejlődött. Nem szereti a társas mulatságokat és majdnem minden idejét zenével és irodalommal tölti. Sokan azt hangoztatták, hogy az osztrák és a magyar trón örököse nem köthet morganatikuss házasságot, de ez az aggodalom csakhamar megszűnt, mihelyt a király a házassághoz való beleegyezését megadta. A főherceg sürgette az ügynek közjogi szempontból való rendezését s ez most csütörtökön meg fog történni.

A grófnő már néhány hónappal ezelőtt elhunyt Izabella főhercegnő udvarát s azóta hol drezdai rokonainál, hol Prieszenben Aussig mellett egy unokatestvé-rénél tartózkodik.

(Az új pár rezidenciája.)

Az új pár a bécsi Belvederben fog lakni. A gyönyörű palota belsejét kiváló művészek díszitették. A lépcsőház falait régi minták után készült reliefképek ékesítik. A mennyezetre Friedl festett két freskót, amelyek közül az egyik a hatalmat, a másik a dicsőséget ábrázolja. Hatalmas, kétszárnyu ajtó nyílik innen a gyönyörű márványterembe. Vörös márvánnyal és aranynyal van ékesítve

ez a nagy terem. Mennyezetéről négy óriási és négy kisebb függő lámpa lóg le, melyek tizenkétres gyertya-erejű fényt árasztanak. A nagy terem tündéres látványt nyújt ilyenkor.

A márvány-terem mellett van az ebédlő, melynek fő-hér falai aranyérdákkal, hatalmas szönyegekkkel és tálké-pekkel vannak ékesítve. A képek és szönyegek a királyi család gyűjteményéből valók. A mennyezetet Giacomo de Po egy régi festmény borítja be. Az asztalok alatt drága perzsa szönyegek vannak.

A palota első emeletének jobb szárnyán van a trón-örökös lakosztálya. A folyosóról nyíló ajtó a vadászterembe vezet, ahol hosszu állványok vannak elhelyezve a trón-örökös fegyverei. Valóságos fegyver-muzeum ez a terem s azzonnal elárulja, hogy Ferenc Ferdinánd szenvedélyes vadász. A világ mindenféle mintájú vadászfegyverét meg lehet itt lálni.

A vadász-teremből a könyvtárba vezet egy ódon-stíllő ajtó. A könyvtár puritán egyszerűséggel van díszítve. A falak barna színűek, a hatalmas könyves szekrények is barna fából készültek. Az ajtóval szemben levő falon Mária Terézia éltőnagyisága képe látható.

A könyvtárból az ötödik-szobába és a háló-szobába lehet jutni. Ez utóbbinak mennyezetét alacsonyabbra vé-tette a trónörökös, hogy ezáltal barátságosabb legyen a szoba. Jenő hercegnek is ez volt a hálószobája. Falai szürke színűek.

Az eldőadó-terem a márványterem mellett van; fa-lait arany-cifradák és gobelinék ékesítik. Közepén egy márványasztal áll, ugyanolyan székekkel körülvéve, Az audien-cia-terem, mely mellette van, szintén művészi ékeségék-kel bír. Egyik falán I. Lipót nagy arcképe függ. Innen egy ajtó a dohányzó-terembe, egy másik pedig a dolgozó-so-bába nyílik. Amaz különböző keresetséggel van berendezve, falait festmények ékesítik, batorai pedig gazdagon aranyo-zottak. Ez kisebb egyszerűbb: mennyezetéről hatalmas függő lámpa lóg. A dolgozó-szoba mennyezetét is ala-csonyabbra véttette a trónörökös.

A palota homlokzata felett levő toronyban van a reggeliző-szoba. Hat nagy ablak világítja meg ezt a szobát, amelyből gyönyörű kilátás nyílik Bécs városára.

A díszterem a második emeleten van; ugyanott van-nak azok a helyiségek is, ahol a trónörökös az állami ügyeket intézi. A földszint a szolgáló-személyzet számára van berendezve.

(A trónörökös, mint katona.)

Egy német katonai író az 1898-iki hadgyakorlatok alkalmából a következőleg jellemezte a trónörökösöt, mint katonát:

A főherceg az osztrák-magyar hadsereg-nek egyik legkitünőbbek képzett katonája, aki hadvezéri képességeivel, edzettségével minden szakértőt meglepett. A főherceg eddig csak hadosztályok élén állott s annál fel-tünőbb volt, hogy az idén két hadtest élére kerülve, nemcsak hogy felalálta magát, de kitünően vezette a hadtesteket.

A prágai nyolcadik hadtest vezetésekör nyugodtságával és éles megfigyelő képessé-gével tüntette ki magát. A hadgyakorlat alatt a zűrzavarnak vagy nyugtalanságnak nyoma sem volt s ha a vezető-tisztek egy-egy csapat késlekedése miatt már-már két-ségsbeestek, a főherceg nyugodtan figyelmez-tette tisztjeit, hogy a legjobban esetben sem lehetnek még a csapatok a várt helyen.

Nagyon érdekes az is, hogy a főherceg száműzte táborából az etikettet és a sablonos udvariaskodást. A csapatitisztekkel elboroz-gott, s a legénységrel is szívélyesen bánt. A prágai hadgyakorlatok befejeztével a fő-herceg a negyedik hadtest vezényletét vette át Lobkovitz herceg helyett, aki edes anyja halála miatt akadályozva volt. A hadtest-gyakorlat főleg azért érdekelte a főherceget, mert a Duna-flotilla gyakorlataival volt kap-ccsolatban. Környezetének nagy bámulatára a főherceg nagy szakismeretet tanúsított a ten-gerezeti ügyekben is.

(Ferenc Ferdinánd, mint író.)

Kevesen tudják, hogy a főherceg finom tollú előkelő stíllű íróember is. 1895-ben Hóldernél megje-lent egy 1200 oldalra terjedő könyve, melynek címe Utazásom a föld körül, 1892/93-ban.

A szerző neve nincs a könyvön, a címlapon csak a főherceg cimere látható. Ebből a munkából, amely igazán nem mindennapi írói érzékekkel van meg-írva, közévjük a következők szép sorokat:

Amikor elindult velem a hajó, úgy érez-tem, mintha az otthonom emléke egy gyönyörű képre való emlékezés lett volna. A tiszta égbolton a leáldozó nap utolsó sugarai ragyo-ztak, beranyozva a mélyen kék Adriát. A fávot-ban világitottak a havasok hófedte ormai... Sokáig néztem vissza a hajóról. A távolság mind nagyobb lett köztem és a part között. Az a kis yaent, amely szüleimet vitte vissza a partra, egyre kisebb lett, végre egészen eltűnt tekintem elől. A szivembe végtelen nagy vágy szá-lott az otthon és az enyém iránt. Azeőt nem ismertem a honvágyat: ez volt az. Az imént meg élenked buzgott bennem minden varázsa-mag az utazási kedv, s íme most megjelen mel-lettem az utas állandó kísérője, a honvágy. Sohse éreztem azt a hatalmat, amelyvel a szállítóléd

uralkodik fiai felett — most ismertem csak meg, amikor peroról-perre jobban, visszahozhatatlanul távolodtam tőle. Csak az a tudat vigasztalt, hogy a tavolság nem jelenti az otthontól való elválást...

(Az 6 nóták.)

Ugy a trónörökös, mint menyasszonya roppantul kedveli a magyar nótát.

Mikor a trónörökös 1897 telén Merán-ban volt, tünetöleg vette magát körül magyarokkal és rendes társasága Semsey Gusztáv, Esterházy Lajos herceg és báró Hunyady Károly volt.

Elment gróf Gyulai Viktor estélyére is, és ott nagy gyönyörködéssel nézte a csárdást táncoló párokat, a cigánynak pedig megbagytta, húzza el az 6 két kedves nótáját is, azt hogy: *Vékony deszkakerítés, meg hogy Biró uram, bíró uram, nem szeretem én az uram...*

Jellemző, hogy melyik a nótája *Chotek* grófnőnek. Egyidőben *Lányi Géza*, a kitűnő cimbalmos, hetenkint kétszer följár *Fossznya*, hogy cimbalom-órát adjon *Izabella* főhercegnőnek *Chotek* Zsófia szennvedélyesen szerette ezt a búbajos, melabus, speciális hangzást s ha a főhercegnő valami nagy örömet akart kis udvarhölgyének szerezni, odaült az instrumentum elé s el kezdett neki játszani.

Chotek Zsófiának legkedvesebb dala a régi: *Ast mondják, nem adnak* — kezdeti nóta volt, ezt meg is hozatta abban az angol fordításban, amelyet *Korbay Ferenc* énekes hazánkba alkalmazott kótára s amelyet a londoni főrangú társaságokban is énekelnek a hölgyek.

Mig elmélázott a bánatos hangzatokon, ki tudja, nem-e jelent meg a szép grófnő szeméi előtt az a dalias, koronás ifjú, aki ime mégis eljön érte, hogy szerelmével diadalmasan rombolja le a rendiség már úgy is nagyon rozoga bástyáit.

(A trónörökös afférja.)

A főherceg szennvedélyes vadász és nemrég egy nevezetes vadászata alkalmával a többi kalandok között egy ilyen részben kellemetlen, de még inkább mulatságos afférban is volt része a trónörökösnek. A vadászati egyik napján lesből akart puskázni a trónörökös, amikor az uradalom erdésztszétjeit kirendelték mellé. Közöttük a trónörökös személyes szolgálójára egy fiatal uradalmi erdésztszétet, aki, mint valami vidéki város polgármestere, avagy főjegyzője, úgy meg akarta tisztelni a trónörökösöt. Mert hosszú fekete császárkabátban, keztyűsen, lakkcipőben, fehér nyakkendőben állott ki a lesbe az őserdő tüskés cserjéi közé, de természetesen nagy puskával a vállán. És peckesen, szertartásosan fogadta a magyar korona jövendő urát. A trónörökös, ahogy az ősvadonban meglátta a hosszú császárkabátos, lakkcipős urat, elnevette magát:

— Ejh, ejh, barátom! Ugyan hová tette az eszt. Lakkcipő, estélyruha az őserdőben? Már inkább hozzát volna zsiros erdészcsizmát, meg egyenruhát... Maga, maga — csacsi, mondta nevetve, mindamellett kicsit bosszusan is, az atléta vállu trónörökös.

Ó aztán napirendre tért az eset fölött. De nem úgy a felpirított fiatal erdész. Másnap ugyanis értérsé hozták a trónörökösnek, hogy a fiatal erdész, aki tartalékos tiszt is, igen kellemetlenül érzi magát, a megjegyzés miatt...

— No az ekkor természetes is, mondta derűlten, kedélyesen a trónörökös. Egy kardbojtot viselünk, hát mit tehetek más, visszaszívom a — szót...

És vissza is szivta.

(A morganiatikus házasság.)

A morganiatikus házasság intézménye közepkori eredetű, eredetileg a hűbérurnak valamely jobbagy-személylvel kötött házasságát nevezték így.

A morganiatikus házasságnak ez az értelmezése az idők folyamán kibővült és az olyan házasságot jelentelte, amelyben az asszony nem részeseül a férfi rangjának és állásának megfelelő jogokban és a gyermekek sem örökösödnek a törvényes örökjog szerint. A középkorban, valamint az ujkor kezdetén egész a tizennyolcadik század végéig általános volt a morganiatikus házasság; nem volt kizárólagos privilégiuma az uralkodó családoknak, hanem a gazdag nemesség, a polgári honorációk körében is divott, ma azonban még a szuverének családjában is csak elvétve fordul elő, mert a francia forradalom eszméi kiszorították a házasságkötéseket ez az utódok jogait esorbító formáját.

Mag a szó: morganiatikus gót eredetű; *morgjan* = megocsonkítani, korlátozni, csökkenteni. Az etimológia megmagyarázza ime az intézmény jogi jelentőségét. Vannak német jogtudósok, akik a *morgengabe* (= nászajándék) szóból származtatják a morganiatikus jelzőt.

Magyar törvényben ez az intézmény sehol elő nem fordul, tehát nincs is szabályozva. Közjogunk nem ismeri a morganiatikus tágasságot.

A tizenkilencedik században két főherceg kötött morganiatikus házasságot: 1823. szeptember 2-án *János* főherceg *Flochl Annával*, az ausseei postamester leányával, — és *Henrik* főherceg *Hoffmann Leopoldina* színesznővel, akinek a király *Waideck* bárónő címét adományozta.

A villamos-sztrájk vége.

Budapest, június 25.

A közönségnek is, a Közúti Vasúttársaságnak is és az alkalmazottaknak is igaz öröme a villamosvasúti sztrájk ma este megszűnt. Nem is tarthatott sokáig, mert csak kétszer huszonegy órának kellett elmúlnia, hogy a kalauzok és a kocsivezetők beléssák, hogy nem lehetnek áldozatai annak a lelketlen igazgatásnak, amelyel néhány iparszerű agitátor ezuttal őket szemelte ki a rendbontás eszközeiül.

A Közúti Vasúttársaság direkcója tónusában, magatartásában és cselekedetében a legkonciliánsabb és legszívesebb módon viselkedett elégedetlen alkalmazottainak kívánásaival szemben. Anyagi helyzetük javítását sürgető óhajta- saik javarészt első szóra teljesítette, messze menő méltányosságot tanusított, a nyílt kérdések szanalását is szíves készséggel megígérte s csak azon a ponton mutatott zárkózottságot, amely ponton nem tághatott volna anélkül, hogy a fejelem meglazulásával a közönség biztonságának föltételei is esorbát ne szenvedtek volna.

A dolgozoknak ebben az állásában nem volt a sztrájknak morális alapja és ez a végső konzekvencia minden tárgyalagos szemléllőre a makacsság benyomását tette. Természetes ehhez képest, hogy a közhangulat egészen a társaság pártjára állott és a sztrájk híre nemcsak hogy nervozitás nem mutakozott a publikumban, de sőt az igazgatóság erősen meggyarapította érde- meit és presztízst azzal az éberséggel és biztonsággal, amely a sztrájk kitörését követő időszakban a besorozott és rendre vizsgázott póterőkkel zökkenés nélkül meg tudta indítani és fenn tudta tartani a forgalmat.

Szíves örömmel köszöntjük most a jobb meggyözdésre tért forgalmi személyzetet, amidőn a megokolatlan lázongás meddő teréről a besületes és mindenek szemében megbecsült polgári munka útjára lép. Ugy legyen berendezve ez a mi életünk, hogy munkaadónak és vállalkozóknak különbségek fölmerülésekor kölcsönös lojalitásban kell keresniük és megtalálniuk a kiegyenlítés útját. Ez a lojalitás az alkalmazottak részéről ezuttal annyival könnyebb lett volna és maradt is, mert az igazgatóságban megvolt és megvan a legtel- jesebb jóakarát a forgalmi személyzet anyagi jóvoltának fenntartására.

A sztrájk megszűnéséről szól a Közúti Vasut-társaság következő hirdetése:

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy vonalaink a forgalmat a mai naptól kezdve a hatóságilag jóváhagyott nyári menetrend szerint egész terjedelmében fölvetjük, mihez képest a rendes forgalom számára megállapított díjazásaink ismét hatályba lépnek.

Budapest, 1900. évi június hó 26-án.

A budapesti közúti vaspályatársaság igazgatósága.

A sztrájk közvetlen előzményei ezek voltak:

Halmos János polgármester ma konferált a sztrájk dolgában a társaság vezérigazgatójával. A polgármester kijelentette, hogy a társaság intézkedéseit a legnagyobb mértékben helyesi és a forgalom fenntartásáért teljes elismerését fejezi ki. Együttel a vezérigazgatót felkérte, hogy tegye lehetővé intézkedéseit által azt, hogy a szolgálatból kiállott közegek családjai a nyomortól megmentessenek azáltal, hogy a személyzetet ismét felveszi a társaság szolgálatába.

A társaság vezérigazgatója kijelentette, hogy a polgármester kívánását teljesíteni fogja, minthogy a személyzet küldöttség által kérte meg a polgármestert egyrészt, másrészt öszintén sajnálkozott a történetek felett. Kívánását teljesíteni fogja.

Nyomban ki is bocsátott egy megfelelő szövözésű felhívást, melyben ezt a közegekkel oly megjegyzéssel köbzölte, hogy mindenki, ki éjjel 11 óráig szolgálatra jelentkezik, a megtorlás kizárásával régi állásába visszahelyeztetik. A vezérigazgatók ezt a felhívást a közegek előtt a társaság jogúgyi vezetőikára a sztrájk-tányán felolvasta, mire általános él- jenzés és hálaikadás közepette kimentek állomásaikra.

A mai nap már egyáltalán a békülékenység jegyében telt el. A Schätz-téle vendéglőből egy kül- dötség, reggel *Márkus* főpolgármesternél tisztelgett,

akit *Engly* kalauz a sztrájkolók nevében arra kért, hogy járjon közbe a mult éjjel szövözezett három pont teljesítése érdekében, hogy tudmüllik két évén- kint fokozatos előléptetésben részesüljenek, hogy minden héten egy szabad napjuk legyen és hogy a sztrájkolókat semmi bántódás ne érje. A főpolgár- mester készségesen megígérte közbenjárását. Egy másik küldöttség dr. *Goldner* és *Baron* szocialista vezetőkkel *Jellinek* vezérigazgatót kereste föl.

A sztrájk-tányán ezaltal *Buday* elnökkel és *Weisz* *Simon* jegyzővel az élükön a tulsulyra jutott békés elemeket kapacitálták társaikat.

Délután a küldöttségek megérkeztek, küldetésük eredményéről beszámoltak, mire a sztrájkolók elhatározták, hogy ha az igazgatóság teljesíti kérel- meiket, rögtön munkába állanak.

A Váci-körút és Szereosen-utca sarkán ma egy villamos neki ment egy egyfogatu bérkocsinak, de baj nem történt. Délután négy órakor a keleti pályá- udvarnál történt baleset. A megállóhelyen egy álló kocsiba szaladt bele egy utána következő kocsi. Az öszzetört ablakok szilánkjai a kocsivezetőt érzékenyen megsebzették, az állókocsiiban néhány utas jelentéke- lenül megsebesült.

FŐVÁROS.

(*) A vásárcsarnok-bizottság ma délután ülést tartott *Almády Géza* tanácsjegyző elnöklése mellett; előadó *Fenyvessy* Kornél fogalmazott volt.

A vásárcsarnok-igazgatóság jelentést tesz az 1901. évi költségelőrányszat tárggyában. E szerint a bevétel 991.753 koronára irányozható elő, a kiadás 528.360 koronára s így a többlet 463.395 korona. A jelentést tudomásul vették. A vásárcsarnok-igazgató- ság megítette a jelentést a vásárcsarnokok 1899. évi tüzeméről. A jelentés kiemeli, hogy teljesen emelke- dett a forgalom a hus, a hal és élőbaromfi el- árusításában. Vadhus kevesebb fogyott, de a ki- vitel emelkedett. A bizottság a jelentést tudomá- sul vette. Hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a hivatalos Vásárcsarnok Értesítő szerkesztőségének a tiszteletdíját 50 százalékkal emeliek föl. A Magyar Gazdak Vásárcsarnok-ellátó Szövetkezete kéri, hogy a vásárcsarnokban fizetett béréből, úgy, mint tavaly, az idén is engedjenek el 50 százalékat. A kérelem teljesítése ellen *Fenyvessy* Adolf, *Krámer* Miksa és *Hüttl* *Tivadár* szolt, mellette pedig *Radocza* *János* és *Mályus* *Arisztid*. A bizottság a kérelmet elvetette. A vásárcsarnokban, az igazgatóság előterjesztésére az éhgyarandé akként módosítják, hogy ezuttal április hónapban nem reggel 3 órakor, hanem négykor nyit- ják meg a csarnokokat, szeptemberben pedig 4-kor, illetöleg 5-kor.

SZÍNHÁZ, ZENE.

* Növendékszinészek vizsgálata. A *Vigszin- ház* szinpadján évszáz vizsgálatát, amelyen a növén- dékek első sorban arról adtak bizonyosságot, hogy az iskola, amely a művészi képzésről gondoskodik, egészesleges, természetes irányban fejlesztési képessé- geiket. Az a szigoruan művészi izlés, amely a lipót- körúti színházat előadásában jellemzi, áthatja ennek a színháznak az iskoláját is. Elvégre tehetséget egyetlenegy iskola sem ünthet bele senkibe, de aki- ben van tehetség, azt ez az iskola, mondan- lehet, féltő gondnal vezetli a szinművészet egyet- len helyes irányába. A növendékek két egy- felvonásos *Offenbach*-operettben, a *Varászhedgüden*, *Fortunió* dalában és a *Nőuralom* címü vigjáték máso- dik felvonásában mutakoztak be. Az iskola tehetsé- gesebb növendékei közül felemlítjük *Gézi* *Idát*, *Bajor* *Olgát*, *Pelhő* *Jolánt*, *Szécsi* *Emmát*, *Koltai* *Szerénát*, *Perlaky* *Margitot*, *Kovácsot*. Az előadás a nézőtérre nagy közönséget gyűjtött, amely nagy hévvel tapsolt az ifjú színészeseméteknek.

** Népszínház. Holnap, kedden ifj. *Bokor* *József* eredeti operettje, a *Kis alamuzi* kerül szinre a Népszínházban, *Chateau-Renard* szerepében *Amon* *Margit*tal, *skinek* ez lesz bucsuföllepte a nyári szü- net előtt. Szerdán a *Baba* kerül szinre *Küry* *Klárával* és *Hegyi* *Arankával*.

** *Joseffy* Budapestben. *Joseffy* *Rafael*, a világ- híri magyar zongoraművész, aki állandóan New Yorkban lakik, ahol a zenakadémia igazgatója, Bu- dapestre érkezett édes anyja meglátogatására. *Joseffy* mielőtt utra kelt, New Yorkban bucsuhangversenyt rendezett, amelyen hatazer ember jelent meg. A newyorki sajtó pedig valóssággal áradozó hangon irt róla. A nagy magyar művész az öszszel visszatér Amerikába.

** *Kisfaludy*-színház. A *Kisfaludy*-színházban *A csodamesternek* (Rabbi *Josefmann*) szombati és vasár- napi előadása zsufolt haz előtt folytak le. Az érdek- lődés oly nagy volt, hogy a jegyek már jóval az előadás előtt elkelttek. A nagy sikerre való tekintettel az igazgatóság a hét minden napjára *A csodamester* tűzte ki.

MUVESZET.

Magyar művészet Romániában. Pom-pás terv kivételén fardozik a szeptemberi képművészeti egyesület kintün igazgatója, Erdélyi Béla. Nem kisebb dolgról van szó, mint hogy a szégedi képtárlat az ősi kiállítás után Bukarestbe viszik és bemutatják a román népek a magyar festők képeit. A kiállítást a királyi palotában tervezik és a gyönyörű eszmének meg akarják nyerni a román királyt, akinek élére kívánnak állítani a komolyan megindult mozgalomnak. Erdélyi Béla igazgató a legközelebbi napokban Bukarestbe utazik és a fontos terv előterjesztése céljából kihallgatásra jelentkezik a román királynál. Az egyesület vezetősége erősen bízik abban, hogy a szép tervet képesek lesznek megvalósítani.

Uj Favretto-kép a muzeumi képtárban. A Nemzeti Múzeum igazgatósága megvásárolta Giacometti Favrettonak „Popolana” című akvarell festményét, mely tanulmányul szolgál a kintün mester „Galamb etetés” című híres festményéhez. A pompás kis képet a muzeumi képtárban helyezték el.

TUDOMANY, IRODALOM.

Kapuzarás az Akadémián. Utolsó ülését tartotta ma délután a Magyar Tudományos Akadémia a nyári szünet előtt. Szokás szerint összes ülésével fejezte be évi munkásságát, amelyen a főtitkár a folyó ügyekről referált. Az ülésen — elnök és alelnök távollétében — a legidősebb osztályelnök, Than Károly elnökölt.

Szily Kálmán főtitkár kegyeletes jelentést tett a Holán Ernő igazgatóságának, az Akadémia egyik legrégibb tagjának elhunytáról. Indítványozta, hogy az összes ülés jegyzőkönyvében adjon kifejezést mely megilletődésének, és hívja fel a III. osztályt emlékezésére tartására. (Helyeslés.)

Jelentette aztán a főtitkár, hogy Duka Tivadar tiszteleti, Hatvadiak György és Perrot György keltetett levélben köszönték meg megválasztásukat. A selmebánvai m. kir. bányászati és erdőeseti Akadémia meghívja a Tudományos Akadémiát új palotájának a hó 30-ikán tartandó főünnepére. Az Akadémia sürgönyben fogja az ünnepelőket üdvözölni.

Május hó 30-ikán járt le a Kóczán-pályázat, s a határidőig 8 pályamű érkezett. Az I. osztály Vadány Károlyt, Berzsei Árpádot és Herczeg Ferencet küldi ki bírálóknak. — A Széchenyi-bizottságban megüresedett két tagsági helyet a legközelebbi összes ülésen fogják betölteni.

A Bródy-díj ügyében ülésezett az I. és a II. osztály. Az I. osztály az újalakítandó Bródy-bizottságba szavazással Gyulay Pált és P. Theoretik Emilt küldötte ki. A két indítvány fölötti javaslatokra pedig ötszöbözős bizottságot alakított, melynek tagjai lettek: Szász Károly, Szervác György, Jókai Mór, Beöthy Zsolt és Gyula Pál. A II. osztály a Bródy-bizottságba Lalagi Aladárt és Fulszky Agostont küldte ki, míg az indítványok tárgyalásával Szilágyi Dezsőt, Lang Lajost, Ballagi Aladárt, Gad Jenőt és Concha Gyózt bízza meg. Az összehűlés e jelentéseket tudomásul vette.

Gyapardott a Széchenyi-múzeum is. A legértékesebb baró Podmaniczky Géza ajándéka, aki az erekietyárnak egy fenyésőbb szavaszékrenyt juttatott, melyet Széchenyi a 30-as évekből ajándékozott a pestmegyei agarisz-társaságnak. Az Akadémia kiadásában legtöbb megjelent munkáit vette meg tudomásul az összes ülés, mire Thán Károly kellemes nyarat kívánva az akadémikusoknak, az utolsó ülését berendezte.

Külföldi közkönyvtárakról. Ilyen című könyvismertetésünkre vonatkozólag a következő levelet kaptuk:

Mélyen tisztelt szerkesztőség! A Budapesti Napló Külföldi közkönyvtárakról című munkámról írott jóakarataimertelésnyomat szives volt fölemlíteni s kiemelni egy indítványomat, melyet a müncheni királyi egyetemi könyvtárban szokásban levő eljárás alapján tettem: hogy a nyári szünidőre az eltávozó egyetemi hallgatóknak vidékre is adjanak kölcsön könyvet nálunk is. Az ismertetés igen tisztelt írója szerint ezt a budapesti egyetemi könyvtárnak ajánlom. Nehogy valamiképpen elhatározást lásson valaki ebben a formában, tisztelettel kijelentem, hogy könyvemben ez intézkedést mindenki magyar egyetemi könyvtárba behozatónak javasoltam.

Kiváló tisztelettel dr. Gyulai Farkas, a kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudomány-Egyetem könyvtárának helyettes igazgatója.

TÖRVÉNYSZÉK.

Uj rend a Kurlián. A legfelső bíróság polgári szüneti tanácsa a törvénykezési szünet első négy hetében, július 1-től július 28-ig, üléseit hétfőn és ugy ezen a napon, valamint a többi tárgyaló napon is délelőtt kilenc órakor kezdi, míg a büntető tanács ugy mint eddig, a szünetben is keddén és a többi napokon is tíz órakor kezdi meg tanácskozásait.

Eltelt királysértő. A debreceni esküdtszék ma királysértési perben ítélkezett. A vádlott dr. Kőrösi Péter ügyvéd volt, aki egyik debreceni lapban

Néphangversenyek. Tegnap este husz magyar daleykesület hangversenyt rendezett a Városligeti Hermina-kertben az Országos Magyar Dalár-egyesület javára. Mintegy ötezer főből álló közönség lehetett együtt, amikor Hackl, a Ganz-gyári daloskör karnagya megadta a jelt s az ünnepély megkezdődött. Az ügyesen összeválogatott műsor tizenhat pontból állott. A dalárokat külön-külön és együttesen énekelték. Az összkárokat Bellovics Imre vezényelte. Különösen ünnepelték a budai dalárdát és székesfehérvári vasuti dalárdát.

A nagy dalünnepség alkalmából Hackl N. Lajos, a jeles zenetanár a következő érdekes kommentál sorokat intézi hozzánk:

Fővárosi s vidéki zenei életünk pangásának főoka nagyrészt zenei intéző köreinknek separatisztikus voltában és azon téves felgömbömbösítés, hogy mi a zenét nem annyira kedélynevelő és lelket képző eszköznél tartjuk mint inkább luxusdolognak mely egyedül a vagyonosabb osztálynak áll rendelkezésére és az életnek kellemesebbé tételére szolgál. Feloldalásom célja annak az irányúnak a megjelölése, amelynek segítségével lehetséges a zenét közönségünk minden rétegébe átűlni, az azzal megkedveltetni és így zenei értékét felélesztve zenei tudását tovább fejleszteni. A zenei műveltség terjesztését nálunk az Országos Magyar Dalár-egyesület tűzte ki célul, amikor programjába vette, hogy országos jellegű dalversenyek rendezésével a magyar dalt az ország minden részében terjessze. Célját harminc éves fennállása alatt részben el is érte, mert a központi kormányzat a vidéki daleytelek tömeges szervezésével, a mindinkább elhanyagolódó nemzetiségi dalok védelmének ellentállással és a tisztán magyar nyelvű dalok segítségével idegen ajku polgártársaink szívét a magyar hazá és a magyar állam-szeme iránt való szeretetet oltotta. Mostoha anyagi körülményei miatt azonban a zenét nem tehette általánosá. A zenének a nép minden rétegébe való terjesztésének értékelését bizonyítja az a monstróhangverseny, amelyet a fővárosi daloskörök tegnap a varosligeti Herminakeriben rendeztek. Az ünnepélyen résztvevő nyolcszáz énekes, akik Bellovics Imre karnagy vezetése alatt szebbnél szebb dalokat énekelték. A hatás óriási volt — az anyagi siker nagy. Harom ezernél többen voltak jelen. E sikeren felbuzdulva az országos dalár-egyesület vezetősége Lung György elnök indítványára elhatározta, hogy a néphangversenyek eszméjét szélesebb körben továbbterjeszti, a telen át nagyobb zene és énekkari műveket ad elő és a fővárosi közönség minden osztályának lehetővé teszi, hogy ezeken az előadásokon ott lehessen. A filharmonikus társaság éppen most kéri a tanácsolt szubvenciójának felelősséget. Tudunkkal a fővárosi tanács ez ügyben még nem határozott. Nagyon helyén való volna, ha a tanács a segí megadásával a társaságot arra kötelezné, hogy több esten át 40—60 filléres belépő árak mellett könnyebb irányú klasszikus művek előadásával a néphangversenyek ügyét a filharmonikusok előbbre vigyék.

Politikail okokból is fontos ez a kérdés. Mert a milyen fontos az, hogy a nép alsóbb rétegeiben az ideális elemek túlsúlya jussanak és az általános műveltséggel a szeleidebb erkölcsök kerüljenek előtérbe, ugyanoly fontoság illeti meg azt a körülményt, hogy a durva, köznapias trágár hajlamokat oly szellemi hatalommal elenyelozzuk, amelyre más művészet nem képes, csak a zene, a dal.

A kormány hathatósabb támogatásával zenei ügyünk olyan stadiumba jutathatna, amely bizton meghozná a maga afdados gyümölcsöt.

Fővárosi Nyári Szinkör ajdonsága. A Fővárosi Nyári Szinkör legközelebbi ajdonsága, mint már említettük, Lukácsy Sándor A vereshajy érdemes szerzőjének, A csarda romjya című új népszimnűve lesz. Az új népszimnűből, a melynek fő női szerepét Komáromy Mariska fogja kreálni, napról-napra folynak a próbák. A darabnak még e héten lesz a bemutatója.

A Magyar Zenekiskola minapi vizsgálati hangversenyén feltűrést keltett Rusziska Györgynek, a Zenekiskola jeles cimbalomtanárának egy szép átirata Erkel Hunyady Lászlójából harom cimbalomra. A hatasos szám nagy tetszést aratott. Itt említjük meg, hogy Rusziska tanítványai közül Buzás Mariska, Schan Mariska és Lederer Erzsike tűnt ki kiválóan szép és precíz játékával.

Blaha Lujza szerződése. Blaha Lujza asszony aláírta szerződését, amely öt további két évre a Népszimnűn kötelekebe íüzi.

Különbös színházi válópör. A st.-louisi bíróság előtt a legkülönösebb válópör folyik most. A pört Lou Bates asszony szinpadai íródn indította férje ellen, aki előkelő helyet foglal el St. Louis milliommosi közt. A különös válópör megértéséhez mindenekelőtt tudni szükséges, hogy Bates asszony spiritsizta s ez elég ok volt arra, hogy Mr. Bates azzal válolja a feleségét, hogy megvesálja őt William J. Florence híres szimnűvesnek — szellemével. Mert a jó William J. Florence már két évvel ezelőtt meghalt. Bates asszony ezért megindította a válópört a férje ellen, amit elvégre is nagyon helyesen tett, mert nem valami kellemes dolog lehet egy földel alatt émi egy beoidand emberrel, ha mindjárt sokszoross milliommos is.

Theatre Francais előadása. A Theatre Francais tegnap este előadást rendezett a Jardin d'Acclimation pálmaligetében, amelyen Loubet köztársasági elnök is ott volt. Moltierenek Les Precieuses ridicules című darabját adták elő. Ugyancsak a Theatre

Francais rendez előadást szombaton a Parisban idéző svéd tengerészönvendékeknek, akik közt a svéd tróruörökös is van. Ruys Blast fogják előadni.

Komáromi Mariska Budán. A budai Fővárosi Nyári Szinkörben holnap, kedden, kezdődik meg vendég-szereplését Komáromi Mariska. A művészdn a Hoffmann meséi hármass női szerepében lép fel. Coppeliust Beöthy Zsiga játssza, szintén vendékképpen.

Budai Zenekadémiája vizsgálati hangversenye. A Budai Zenekadémiája holnap, kedden, délután négy órakor tartja vizsgálati hangversenyét a budai Vigadó nagytérjében. A hangverseny műsora a következők:

I. rész: 1. Magyar Ábránd Székely. Trombitás László (V. zongora oszt.). 2. a) „Hagyjatok vándorolom!” Mayer Hellmund. Sternádn Vilma (f. ének oszt.) b) Dal Scharwenka. Keyenburg Stefánia (II. ének oszt.) 3. Magyar Ábránd Erding. Ferlicska Gyula (III. heg. o.) 4. Magyar népdalok Cs. dny. Szakmányi Józán (II. cimb. oszt.) 5. Autómne Chamade. Nuofér Gizella (V. zong. oszt.) 6. Magyar dal Ábrányi. Szepessy Emma (III. ének oszt.) 7. a) Barcarola Hubay. b) Mazurka Wienjawszky. Lachovitz Ákos (VI. heg. oszt.) 8. Bóregér keringő Strauss-Schütz. Hisz Kornélia (V. zong. oszt.)

II. rész: 9. „Tiéd” Bohm. Weinek Ilka (IV. ének oszt.). 10. Andante con Variazione (két zongorára) Schumann. Wodicska Ferenc (VI. zong. oszt.) és Mészáros József tanár. 11. Faust-Ábránd Alard. Blichleltner Jenő (VI. heg. oszt.). 12. Chant polonais Liszt. Mayer Irma (VII. zong. oszt.). 13. a) Aria a „Fekete Domino”-ból Auber. Zuzán Hermína (IV. ének oszt.). b) Szenetlek Förster. Zwickler Margit (V. ének oszt.). 14. Sérénie de Spa Servais. Szaunter Ottó (V. gord. oszt.). 15. Cppriccio Cseltovszky. Tallatschek Mariska (VII. zong. oszt.). 16. „Téli virágok” (női kar) Reinecke. Az összes énekesönvendékek.

El nem fogadott darabok. A Vicszinház igazgatósága a következőkhoz benyújtott darabokat nem fogadta el előadásra:

Darabvátozás. Főbbelagos férjek. Az édes otthon. Ön-feloldozás. Egy bün története. Mondj igazat, betörök a fejed. Bünhözés. A kártya. A báró ur. Az első feleség. Luca kisasszony. A megoldás. Egy ötlet. Két jegyes. Ki a bünös? Örvény szélén. Sakk a férfiaknak. Báró és ballerina. Szivek. Sziv. A házasság ismertetés. Párfolyók nélkül. A bünök. Tante Sabine. Az első szereg. A hivatal. Kölesönlért táncosok. Megtört szivek. Bobek György. A fölistenek. A szerencse fia.

A szerzők kellő igazolás után, elismervény ellenében átvethetik darabjaikat a Vicszinház könyvtárnokától délelőtt 11-től 1-ig. A Vicszinház igazgatósága, illetve könyvtári hivatala daraboknak postán való elküldésére nem vállalkozik.

A városligeti szinkörben holnap kedden kerül huszonhatadoszor az Uj Szulamit. Boros Endre, a Magyar Színház kedvelt komikus ezutal jatszssa utoljára Zwirindán Ábrahám szerepét. A Boer háboru című alkalmi látványosság előkészületeit már befejezték. A bemutató előadás június 27-én szerdán lesz. Az ujdonság iránt nagy az érdeklődés.

Nyiltér.

Természetes PARÁDI ARSEN és vastartalmu könnyen emészterő GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM.

Legelőkölőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: sápkör, vérérségység ellen, női betegségeknek, ideg-és borbajoknak, valamint görvvelykóros esetekben.

Gróf Károlyi Mihály, uradalmi felügyelője Parad.

Egy postaléda 7 palack paradí arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaiállomására 5 korona 80 filléretért bérmentesen szállít a

Főraktár: Édeskuty L. Budapest

cs. és kir. udvari szállító

V. ker., Erzsébet-tér 9. szám.

Kapható minden gyógytárban s megbízható fűszerkereskedésben.

Bartfa Gyógyfürdő.

ben az igazgatóság kezelése alatt álló „Erzsébet Királyné”, „Deák” és „Széchenyi” szállodákban, egész időnyre, hónaponként, hétszámra vagy egyes napokra rendkívül mérsékelt áron bérelhetők egyes szobák vagy lakosztályok. 6000 hold fekvésű, 45 kilométer erdei sétáttal. Ásványvíz ivókúra. Hidegviz gyógyintézet. Ásványvízfürdők. Villamvilágítás. Kintün ólósó vendéglők.

Leghatóságabb VASAS arzenes viz vérérségység, női betegségek, ideg-s borbetegségek stb. ellen. Kapható az összes ásványvíz-üzletekben, gyógyteráziák és drogeriákban.

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, som alakiaért nem felelős a szerkesztőség.)

írta meg *Az osztrák császár* című inkriminált cikket. Dr. Király a cikkért a felelősséget elvállalta, de megjegyezte, hogy királysértést nem követett el. Ö négy-szer esküdött a királynak hüségét és halális büntetését érdemelné, ha őt megsértené. A bizonyítási eljárás befejezése után az esküdtszék dr. Király Pétert vétkeknél találta a királysértésben, mire a törvényszék két hónapi államfogházra ítélte a vádlottat.

§§ A szatmári rablógylókosság. Papp Béla, Papp Zoltán és Zsoldos Mihály bűnpörök aiktait a szatmári királyi törvényszék a napokban terjesztette a Kuria elé, mert a vádlottak védői a szatmári esküdtbírói ítélete ellen, melylyel Papp Bélát és Zsoldos Mihályt halálra, Papp Zoltánt nyolc évi fegyházra ítélték, semmisségi panaszsal éltek. A Kuria elnöke a bűnpör előadójaul Székely Ferenc kuriai bírót rendelte ki. A szatmári bűnpör csak a nyári szünet elmúltával, szeptember 18-ikán kerül tárgyalásra.

§§ A munkás bosszúja. A budapesti spódiumgyárban tavaly egy munkás meztagadta az engedelmességet a gyár vegyészének, Messinger Károlynak. A vegyész részről a munkásra, hogy takarítsa el a földön heverő eszaktokat. Müller Ferenc gyári munkás nem engedelmelkedett azonnal, mire a vegyész kiadta az utját. A kenyerétől megfosztott munkás másnap a Sorcsári-utczán találkoztott vol főnökével. — Miért küldte el? — kérdezte csöndesen. — Ne állja el az utamat! — kiáltott a vegyész. — Mit akar tőlem?

— Semmi egyebet, csak a munkakönyvemét s a visszatartott béremet. — Ha van valami követelni valója rajtam, hát pöröljön be.

Erre a válasza Müllerert elfutotta a harag s egy kövel fejbe vágta Messingert, aki azonban nyolc napon meggyógyult.

Ebből a kis veredékből ma szándékos emberölés büntetésének a kísérletét akarták megállapítani a törvényszéken.

Igy került ma Müller az esküdtbíróiak elé, ahol dr. Messinger Lipót avval indokolta a vádlottnak szolgálatból való elbocsáttatását, hogy meztagadta az engedelmességet.

— Mennyi bére volt ennek az embernek? kérdezte az elnök.

— Egy forint husz krajcárja volt naponként.

— És mennyi ideig szolgált abban a gyárban?

— Két évig és jó magaviseletet tanúsított.

Az esküdtek csodálkozva néztek a jó magaviseletű csöndes tót emberre, akit ilyen szörnyű bűnnel vádoltak s rövid tanácskozás után fömentő verdikot hoztak, melynek alapján a törvényszék is fölmentette s rögtöni szabadlábra helyezését rendelte el.

§§ A közbenjáró ügynek. A budapesti büntető-törvényszék Bakonyi bíró elnöklésével ma vonta felelősségre Nagy Lipót ügynököt, aki egy vagyoniilag tönkrement országgyűlési képviselő ügyeinek rendezésével volt megbízva s ebbeli földadatát ugy akarta megoldani, hogy a titkár feleségének közbenjárásával akarta megvesztegetni Spur János pénzügyi titkárt. A kincstár el akarta árveroztetni a képviselő ingóságait s Nagy Lipótnak az lett volna a kötelessége, hogy az árverést elhalasztassa. A titkár ezzer forintot ígért a titkárnak, ha rábíra az urat arra, hogy az árverést elhalasztassa. Spur megvesztegetés miatt jelentette föl az ügynököt. A mai tárgyaláson az ügynök tagadta a terhére rótt eszelekmények, de Spurné megesküdött, hogy vádja megfelel a valóságnak. A törvényszék Nagy Lipótot egy havi fogházra ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, de a vádlott és védője fölbezztek.

SPORT.

„A hamburgi Derbyhez. Lovaink vereséget szenvedtek Hamburgban s annyira amennyire csak éppen Attila mentette meg a becsületet, jó második lévén Hagen után és Griffin előtti. Capo Gallo nagyon rossz futását a roppant lassu verseny menti, amelyben leheletes volt, hogy egy beteg gégéjü, kanülös lö, Griffin legyen a harmadik; ugyanez az enyhítő körülmény szolgál Topromene súlyos vereségére is. De ez nem vigaszt, még az inkább lehet vigasztunk, hogy a németek sem remélték Hagen győzelmét s ő is Capo Gallora törték le. Hagen győzelmén különben teljesen irrealis, mert ugyanez a Pomp, mely tegnap helyzetlenül futott mögötte, két hét előtti a Unionban legyőzte. Ha már olyan tömérdek pénz elusztott a magyar tenyésztésen, az a hasznunk meglesz a hamburgi Derbyből, hogy a németek, felbuzdulva a dicsőségen, elküldik egy pár lovukat Budapestre a Legerre s itt, ugy mint máskor, megint csak el fognak velük a mi lovaink banni.

„Az olimpiai versenyek. Az országos olimpiai szövetség ma délután 4 órákor tartotta befejező atletikai próbaversenyét, melynek eredménye a következő: I. 60 méteres síkfutás. Első Koppán Pál (M. A. K.) 8 mp, második Schubert Ernő (B. E. A. K.) 11. Hármasugrás. Első Dános Árpád (O. T. E.) 12 m. 54 cm., második Hátse Károly (B. A. C.) 11 m. 99 cm. III. 200 méteres síkfutás. Első Stein Ferenc (M. U. E.) 25 mp.

„A szerajevói löversenyek tegnap első napja a következő részletes eredménnyel végződött: I. Trahevier díj. Díj 3000 korona. Távolság

1600 méter. Gróf Batthyány E. Gourgardineja (Huxtable) első, Junus Aga H. Dzanicz Omerovicz Jatekja második. Ítélet: Feltartva öt hosszszal nyerve. Totalizátor: 10: 13.

II. Császár díj. Díj 32.000 korona. Távolság 2400 méter. Lossonczy Gy. Diverje (Prudames) első, gróf Andrassy T. Délcegye második, Blaskovich E. Boldogja harmadik, azután Szeszély, Gourgardino. Ítélet: Küzdelem után 2 hosszszal nyerve, 1/4 hosszszal 3-ik. Totalizátor: 10: 77.

III. Sarajevo város díja. Handikap. Díj 6000 kor. Távolság 1200 m. Gróf Orsich P. Apród II. (Schlack) első. Ugyanennek Marsia második, gróf Bathiány Gaudirolele harmadik. Azután: Avar II. Játék. — Ítélet: könnyen 4 hosszszal nyerve, 3 hosszszal harmadik. Totalizátor: 10: 21.

IV. Akadémia verseny. Díj 4000 korona. Távolság 4000 méter. Góf Orsich P. Foszlánya (Sheybal) walkover.

TÁVIRATOK.

A dél-afrika! háború.

London, június 25. Lord Roberts jelenti Pretóriából, hogy Buller tábornok Standertonban megtalálta a vasuti anyagok nagy részét. A hollandusok elhagyták a vidéket. Jan Hamilton tábornok tegnap megérkezett Heidelbergre. Az ellenség az angolok közeledtétre elmenekült. A lovasított csapatok hat-hét mérföldnyire üldözték és szétszorták az ellenséget. E hónap 22-ikén egy kis esete-paté folyt. A boerok Herimpruinál meztagadták az angolokat és három vasuti átjárót elpusztítottak.

Pretória, június 25. Clement tábornok csapatai tegnap Wynburg közelében összeütözköztek egy boer csapattal, amelyet nagy veszteséggel visszavettek Sanriverdtől északnyugoti irányban. Hutton lovasított gyalogsága tegnap Pretóriától délkeletre esetepátéba keveredett néhány boer őrszattal.

London, június 26. A Renter-ügynökség jelenti Standertonból: Egyre több burgher teszi le a semlegeségi esküt és adja át fegyverét. Krüger elnök hadseregét most még tizenöt-huszezer emberre becsülik. Minden törekvést állítólag arra irányítja, hogy a háborút kihuza az amerikai elnök-választásig, mert reméli, hogy azután mégis interveniálnak az Egyesült-Államok.

Muraviev temetése.

Pétervár, június 25. Ma dében a Sergius kolostorban ünnepiesen eltemették gróf Muraviev külügyminisztert. Jelen volt a cár és a cárné, a nagyhercegek és a nagyhercegnék, az udvari méltóságok, a diplomáciai testület, a tábornoki kar, a birodalmi tanács tagjai, szenátorok és más előkelőségek. A dán király Löwenörm követ képviselte. A koporsóra számos koszorút tettek le, a cári pár is gyönyörű koszorút küldött.

Még egy Vilmos-szobor.

Kiel, június 25. Ma lelepték le Holtenuuban I. Vilmos császár emlékszobrát. A lelepezésen jelen Vilmos császár, Henrik herceg és neje, Kotohito-Kanin japán herceg, gróf Bülow, gróf Posadowsky és Tirpitz miniszterek. A tisztek között megjelentek az itt lévő török, németalföldi és japán hajók parancsnokai is. A lelepezés után Van Wörden, a Nordbrabant nevű németalföldi hajó kapitánya megkoszoruzta a szobrot. Az ünnep után Vilmos császár visszatért a Hohenzollern yachtra.

Az új portugál kormány.

Lisszabon, június 25. Az új minisztérium következőképpen alakult meg: elnökség és belügy: Hintze Ribeiro, külügy: Joarroyo, pénzügy: Anselmo Andrade, igazságügy: Campos Henriquez, hadügy: Pimentel Pinto, haditengerészet: Feixeira Bousa, közmunkaügy: Pereira Santos.

London, június 25. A kkedés teljesen fölépült betegségéből.

A dán király fűrdözése.

Gmunden, június 25. A dán király ma délután hosszabb tartózkodásra ideérkezett. A pályaúdváron a cumberlandi herceg és hercegné, Mária hanoverai hercegnő, valamint Miksa badeni herceg üdvözölték.

Tuán okkupációja.

Páris, június 25. A képviselőház költségvetési bizottságában ma Waldeck-Rousseau miniszterelnök, André hadügyminiszter és Cailloux pénzügyminiszter a Tuán okkupálásra kért póthitel ügyében nyilatkoztak. A miniszterelnök hangsúlyozza, hogy az okkupáció jelenleg biztosítva van; a marokkói kormány bölcsessége következtében a minap tett övönintézkedések feleslegessékké váltak. A vesztésig emberéletben jelentéktelen, de a kiadások jelentékenyek. A Tuán és Algeria közti vasuti összeköttetés tanulmányozást igényel képezi.

Párisi kongresszusok.

Páris, június 25. A nemzetközi bányász-kongresszus ma dében nyitották meg a Societés savantes palotájában. A mai ülésen a tisztikart választották és a napirendet állapították meg.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, június 25. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) New Yorkban szombaton újabb 4 penny áremelkedés állt be, mire itt a forgalom megnyitásánál búzában és rozsban erőteljes hausse volt. Melynek folyamán a buza és rozs árfolyamai 16 fillérrel a mult heti zárlat fölé emelkedtek. Később azonban tartósan élénk fizet mellett némi ellanybulás állt be. A magyar földművelési minisztériumnak tegnap közz-tett aratási becslése, melyben a vetések állásának újabb javulását konstatálták, nem maradhatott minden hatás nélkül, annál inkább, mert a pompás idő arra a várakozásra jogosít, hogy a termés behord-száig a javulás még haladni fog. Ennek következtében nagyobb volt a kínálat, melynek hatása alatt az árfolyamok engedtek, különösen őszi határidei rozsban, mely előrt avanceából zárlatok csak 1 fillért tarthattott meg, míg buza ősre, melyben 8:45 és 8:30-ial történt kötés, négy fillérrel emelkedett. E két cikk-kön kívül csak annyiban volt még változás, hogy tengeri árfolyama lemorzsolódott, repce pedig kissé megszilárdult.

Köttetett: buza május-júniusra 7:82, rozs május-júniusra 7:25, 7:22, 7:24, ősre 7:44, 7:31, tengeri május-júniusra 5:85, 5:83, 5:84, július-augusztusra 5:87, 5:85 K.

Jegyzetek: zab május-júniusra 5:44, 5:48 K., ősre 5:55, 5:57 K., tengeri szeptember-októberre 5:96-5:97 K., repce augusztus-szeptemberre 13:75-13:85 K.

Felmondott: 3000 mm. luza és 500 mm. zab. A készáruipiacon nem volt jelentékeny fizet, de gabonakereskedők irányja kissé javult és búzáért és roz-sért 5 fillérrel magasabb árat követeltek.

Buza ősre 8:31-8:35, rozs ősre 7:29-7:30, tengeri május-júniusra 5:87, július-augusztusra 5:87 K.

New York, június 25. (Terményiörsze.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9/16 (9/16) júliusra 9.— (9.12), szeptemberre 8.55, (8.54). New-Orleansban helyben 9/16 (9/8). — Petroleum Stand white New Yorkban 7.85, (7.85). Stand white Philadelphában 7.80, (7.80). Refined in Cases 9.15, (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25, (1.25). — Zsir: Western steam 7.15 (7.40). Rohe és Brothers 7.35, (7.65). — Tengeri irányzata tartott. Júniusra —, —, —, —. Júliusra 36/16, (47/16), Szeptemberre 47/16, (48/16). — Buza irányzata szilárd. Piros őszi helyben 94/4 (95/4), júniusra —, —, —, júliusra 91/4 (92.—). Szeptemberre 91/8, (92/4), Decemberre 91/8, (92/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2 1/4 (2 1/4). — Káv: fair Rio 7. sz. 8/8, (8/8), júliusra 7.15, (6.95). Szeptemberre 7.30, (7.15). — Liszt: Spring Wheat clears 3.25, (3.25). — Kukor: 4/4, (4/4). — On: 31.— (31.30). — Réz: 16.25, (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 25. (Terményiörsze.) (Zárlat) Buza irányzata szilárd. — Júniusra 85.— (87.—) júliusra 86.— (88.—). — Tengeri irányzata állandó. Júliusra 41/4, (42 1/2). — Zsir: Júliusra 6.87, (7.07). júliusra 6.87, (7.07). — Szalonna short clear 7.50, (7.50). — Sertés: Februárira —, —, — júniusra 11.32 (11.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Kedd, június 26. — Római katolikus: János és Pál. — Protestáns: János és Pál. — Görög-orosz: június 13. Aquilina — Zsidó: Szivan 29. — A nap két 3 óra 49 percor — Nyugszik 7 óra 44 percor. — A hold két 3 óra 16 percor reggel. — Nyugszik 7 óra 7 percor este.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órákor.

A budapesti hersekedelmi és iparkamara teljes ülése délután 4 órákor.

Nemzeti múzeum: Régiségára nyitva a délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi társi 1 korona belépődíj mellett meglátogathatók.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Telencsovi iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Műzsgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-út 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Égyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

KÜLÖNFÉLÉK.

† **Az a zsuoril** Miksa bajor király egy napon ugy déltájban elment sétálni a müncheni Englischer Gartenbe. Egyik tő közelében egy padon egy fiatal ember ült buzgón belemélyedve valami könyvbe. A király mellője ült és beszélgetni kezdett vele, s csakhamar megtudta, hogy egy diákkal van dolga.

— De mért nem megy ebédelni fiatal ember? — kérdezi egyszer csak a király — hiszen már tízenkét óra van.

Mosolyogva felelte a diák:

— Tisztelt uram, az én gyomromnak a zsebem szerint kell igazodnia. Jelenlegi viszonyaim pedig nem engedik meg, hogy a vendégülbe menjek.

— Hát mért nem fordul a királyhoz? Ugy tudom, hogy ő nagyon szívesen támogatja a törekvő fiatalembereket.

A diák felcagagzott:

— Uraságod bizonyára idegen, különben tudná, hogy nem valami jó segélyforrás. A király! Az a zsuoril! —

A király csöndesen nevetett és így szólt:

— Ó, ez nekem egészen új! Erről a tulajdonságáról még nem ismerem a királyt.

Aztán nemsokára ebusozott Miksa király a diáktól, akinek a nevét is megkérdezte.

Másnap pedig hívja magához a rektor az ifjút, s tudatja vele, hogy előkelő ár tudakozódott földje, s egy pesesét levelet küld neki. Feltéri a diák a levelet és olvassa:

Négyezer forintot küld önnek azzal az írással, hogy jóváre ugyanennyit adományoz önnek, az ön jóakarója.

Miksa király,
a zsuoril.

† **Afrikai kaland.** Két angol katonai lelkész Dél-Afrikában élet-halálharcot vívott egy dühöngő struccmadrarral. Az egyik lelkész, John Ingram, Bloemfonteinből a következőket írja erről a kalandról: Barátom, Rev. Crewdon kíséretében egyszer elindultam, hogy a nyolc mérföldnyire fekvő kaona-várat megtekintsük. Utközben egyszerre csak észrevettük, hogy egy dühöngő strucc tart felénk a homok-pusztában. Bizonyosan közelében volt a felszék s attól félt, hogy kiesikét el akarjuk vinni. Gyors futásban ugy fölkaparta a homokot a madárőrítés, hogy mindig valóságos homok felhőbe volt burkolva. Az ijedségtől majdnem megdermedve vártuk, mert egyáltalán semmiféle fegyver nem volt nálunk, csak a barátomnál volt egy zsebkész, amelyet azonnal elő is vett s nagy pengéjét kinyitotta. Tudtuk ugyanis azt, hogy egy dühöngő struccal való találkozás életveszélyes. Pár lépésnyire tőlünk megállt a

madár, majd szárnyaival s lábival osapkodva, körben forgott. Tekintetünket le nem vetők most már a madárról, amely mind közelebb jutott hozzánk. Barátom azt sugta oda nekem, hogy csak úgy menekülhetünk, ha sikerül a kését torkába dőfni. Mikor láttam, hogy a madár először rám akarja magát vetni, rárohantam és mindkét kezemmel megragadtam hosszú nyakát. Hogy milyen sokáig tartott ez a harc, nem tudom. Azt hittem, hogy a dühöngő madár szárnyapásai, karmolásai és lábmozgásai alatt ajultam kell összerogynom. Vasmarokkal szorítottam a nyakát, s ugyazólván megöblöve tekintettem a szemek közé. Már azt hittem, hogy csőrével arcomba vág, mikor sikerült nyakát megcsavarnom. Ekkor lebuktunk a földre, s ott folytattuk a harcot. Ekkor barátom már közelebb jöhetett s átadta a kését, amelyet az állat testébe dőftem az egyik szárny alatt. A penge azonban eltört, mire a kését eldobtam. Barátom ezután a kis pengét nyitotta ki, s ugy közeledett felénk, míg végre sikerült a madár torkába dőfni a kését. A vér erre mint szökőkútból szökcent ki a tátoáng sebből, s az állat ereje mind jobban fogyott, míg végre élettelenül esett össze. Ekkor eleresztetem a nyakát, felkeltem s néhány lépést tántorogva, ajultam rogytam össze. Csak órák mulva jöttünk annyira magunkhoz, hogy visszatérhettünk szállásunkra.

† **Sírfelirat.** A Tolnavármegye közlése szerint a szegzárdi új temetőben a következő sírfelirat olvasható:

ITT NY
UGSZI
K NAGY
SÁRA EL
T 65 ÉVE
T MEGH
ALT 1899 J
A NUÁR
3 AN

† **A fonográf a hangtanban.** A fonográf újabb érdekes hasznát állapították meg a minap Párisban az ottani tudományos akadémián. Kimutatták, hogy a fonográf kitűnően alkalmazható a hangképződés analíziséhez. Vagyis ki lehet számítani vele a különböző hangok pillanatonként való hullámzását. Eddig a magas hangokat csak a hangvilla segítségével lehetett megállapítani és ezzel sikerült olyan hangokat is megállapítani, amelyek percenként kilencven-ezerszeres hullámzást mutattak fel. A fonográfal való megállapítás ugyan nehéz, de annál pontosabb.

† **Az iskola és a szülői ház.** Frankenbergben (Szilészia) a tanköteles gyermekek bejelentése alkalmával a szülők között bizalmas közlés feliratu kérdőíveket osztottak szét, melynek az a célja, hogy az iskola tájékozást nyerjen a beírandó gyermek testi fejlődéséről, tehetségéről, lelkiállapotáról. E kérdőív fején a következő felvilágosítás van: „A gyermeket nem megítélni, hanem megérteni akarjuk. Ha a tanító azt kívánja, hogy a gyermek nevelését helyes irányban kezdhesse meg, legelőször szükséges, hogy minden egyes tanulóknak a tulajdonságait ismerje és tudja meg, hogy a gyermek eddig minő nevelésben részesült. E célból a szülőktől nyert mindenemű tájékoztatás az iskolára nézve nagyon becses, mert ők legjobban ismerik gyermekeik indulatát. E kérdőívekkel, melyek a beiratkozásnál az osztálytanítóknak átadandók, az iskola szűségképpen a szülőházzal érintkezésbe akar lépni, a szülők az összeállított kérdésekre lelkiismeretes feleleteket fog adni, akkor azok a tanítónak megbecsülhetetlen intésül fognak szolgálni és azonnal tudni fogja, hogy az iskolába belépő tanuló mily bánásmódban kell hogy részesüljön.” Az összeállított kérdések a következők:

1. Korán vagy későn kezdett-e a gyermek járni?
2. Későn vagy korán tanult-e a gyermek beszélni?
3. Észrevehető-e most is a fogatkozások a beszédében?
4. Mily betegségei voltak a gyermeknek?
5. E betegségeknek maradtak-e hátra nyomai?
6. A legutolsó kiállott betegségnek vannak-e következményei, melyekben a gyermekben most is szenved?
7. Hogyan alszik a gyermek?
8. Verszegény vagy sápkóros-e a gyermek?
9. Idegbeteg vagy ideges?
10. Tüdő- vagy szivbeteg-e?
11. Rövidlátó vagy messzelátó-e?
12. Nem nagyothalló-e?
13. Van-e orrbetegsége?
14. Szenvad-émésztési zavarokban?
15. Valogatós-e, vagy eszik mindent?
16. A gerincoszlopon görbülés előfordul-e?
17. Szenvad vagy szenvadett-e az atyja és az anyja a) tüdőbetegségben, b) elme vagy idegbajban?

† **Gyöngyök mesterséges uton.** A drágakövek, nemes ércsek értékét tudvalevőleg tönkretennő az a kiváló elme, aki kitalálta, hogyan lehet azokat kémiai uton előállítani. Eddig még hiába próbálták a kémikusok ennek a titoknak megjelését, főként olyan formában, hogy aztán az eddig még mindig nagy értékű nemes ércségeket rendkívül olcsó uton állíthassák elő. Hanem regényeket írtak már gazdag fantáziával arról, hogy milyen világ állna be akkor,

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

Egy hang megszólalt: „Minő édesek az ő hamvai! Leperengnek az ujjak közt, mint a tenger lövénye...” Egy hang megszólalt: „Ő beszélt valamely árnyékról, amely minden dolgok felett ténfereg és egy nedves törőlről, amely minden nyomokat eltöröl...”

S itt ime éjszaka lett és fölillantak a csillagok és illatot illatozának a mirtusok és egy szűz megnya egy könyvet és olvassa belőle egy panaszkodást. És egy hang megszólalt: „Oh, a Niobé szobra! Mielőtt meghalt volna, Antigone látott egy köböl való szobrot, amelyből a könnyek örök forrása csörgedezék”. Az idő szemfényvesztése eltűnt, a századok távolaságai semmivé lettek. Az ősi tragédia lelke ime jelen volt az új lélekben. A szó és a zene hatalmával újra megalkotta az eszményi élet egységét a költő.

Egy novemberi délutánon Stelio hazafelé tartott a Lidőről. Daniele Gláuro kísérte a hajón. Mögöttük vihártól korbácsolva tombolt az Adria, a zöld hullámok habjai kicsaptak az elhagyott homokpadokra, San Niccolò fáról letépte a szél a leveleket. Stelióknak eszébe jutott a Lido régi dícsősége, az ősi versenyegek fénye, Lord Byron híres lovaglása e fővényen...

— Adnék én is egy királyságot egy léért ebben a perében, — szólt Stelio Effrena. Nyilván a köznapi élet egyhangúsága élesztette benne ezt

a vágyat. — Sem csónak, sem paripa. Sőt még egy bátor evezőst sem találó. *Ferge audacter!*... Lám ezen a nyomorult tengeri omnibuszon kell utaznunk. Füstös, szürke és hortog, mint egy fűrészmalom. Nézd, odaát mint táncol Velence!

A tenger zugása áterjedt a lagunára is. Szörnyű szél korbácsolta a vizeket s ugy tetszett, mintha a zengés áterjedne a város alapjái s mintha meggingának a paloták, a kupolák, a haragtornyok, mint megannyi ingó hajó.

— Wagner Rikárd! — szólt halkán Daniele Gláuro hírtelen megindultsággal, egy öreg urra mutatva, aki a korlátokhoz támaszkodott. — Ott áll, vele van Liszt Ferenc és donna Cosima! Látod?

Stelio Effrena szíve is hevesebben kezdett dobogni. Nem törődött többé utítársai egyikével sem. Minden lehagoltsága megszűnt s csak az emberfeletti hatalom érzése buzgott benne, amelyet ama név élesztett benne.

Itt együtt látta a gyözedelmes géniust, a szerelem hűségét, a változatlan barátságot, a hősi természet e legmagasb nyilvánulásait. Csöndben, viharban. Ugyanaz a ragyogó fehérség koronázta ezt a három alakot: hajtfürtjeik módfelett féhérek valának s nyugtalan szomorúság tükrözött arcukon és mozdulataikon, mintha együttérző szíveiket ugyanaz a sötét sejtelen nyomta volna. Az aszszony halovány arcán feltűnő volt az erőteljes szájj, amely makacs jellemet árult el. Világos acélszín szeme szüntelen azon a férfun csüngött, akit élete párjául választott magas küzdelmeiben. Imádatlalt s örködve nézte őt, aki legyőzött minden akadályt s most a halállal vívja harcát.

— Ugy látszik, hogy szenved — szólt Daniele Gláuro. — Nézd csak: mintha közel volna az ájuláshoz. Ne menjünk-e segítségükre?

Stelio Effrena kimondhatatlan megindulással nézte a megrogyott öreg ember fehér haját, amelyet a vihar meg-meglobogtatott. Ez a roskatag test, amely büszke ösztönrel állotta a küzdelmeket, most ime, rommá lett.

— Oh Daniele, hogyan segezhetném rajta?

— szólt barátjához. Szinte vallásos szükségét érezte annak, hogy valamiképpen tisztelőtének és kegyeletének jelét adja.

— Mit tehetünk? — ismétlé. S mind a ketten elmerültek ez az hajszaalak bámulatába. Nézték ezt az elgyöngült öreget ez ingó hajón, a habzó tenger közepete.

„Oh büszke tenger, te még vinni fogsz engem! Az üdvöt, amelyet a földön keresek, nem fogom megtalálni soha. Hozzatok pedig, őh végtelen tenger hullámai, hűséges maradék”. A Bolygó Hollandiárhoz akkordjai csöngtek föl Stelio Effrenának emlékezetében. És hallani vélte a szélben ama vad melódiákat, amelyek a veresvitorlás hajó kötelei közt zugtak: „Johohé! Johohé! Szállj a partra őh fekete kapitány, hét év lepörgött...” Es képzeletében ismét ifjunak látta Wágner Rikárdot, amint egyedül, elveszve bolyong Páris utcáin, nyomorult, fékezetlenül, csudás láztól égve, egyenest a csillagába nézve s rákényszerítve a világot arra, hogy elismerje. A sápadt hajós mithoszában a saját pályafutásának képére bukkant, megtalálta benne elkerekedett küzdelmét, megingathatatlan reményét. „De egy napon a sápadt férfi szabaddá lehet, találkozni fog a szárazföldön egy nővel, aki hű lesz hozzá mindhalálig...”

S az az asszony ime ott áll, a hős oldalán, fáradhatatlanul örködve. Ő is, mint Senta, ősmerte a leülett szuverén törvényét. S a halál ime közeledett, hogy feloldja kötelezettsége alól.

— Mit gondolsz, Stelio, mi volna a legszébb vége ennek a hősnek?

— Egy új dallam, amelyet valamely hallatlan hatalom sug neki, amely már egyszer megjelent neki kora ifjuságában. Megjelenik s hirtelenül által surja a szívet.

— Igad van — szólt Daniele Gláuro. — Az égen a föllegek tömegei hatalmasan kavargtak, a kupolák, a tornyok ingani látszottak, a város árnyékai és az ég árnyékai összefutottak s fölvaltogatták egymást.

(Folytatása következik.)

ha például az aranyosítás tikkát kitalálnák. Most azt jelentik Párisból, hogy egy ottani kémikus, egy Covert nevű francia, olyan találmányra jött rá, amely szerint gyöngyöt lehet készíteni közönséges halpikkelyből. Felállt ugyanis egy oly folyadékot, amelyben nagy nyomás segélyével gyöngygyő préseli a hal pikkelyeit s ezek a gyöngyök szépség dolgában vetekednének is az igazi gyöngyökkel.

† **Kincs az osztrigában.** Bostonban Mr. Allan elment a feleségével a cirkuszba, onnan pedig egy vendéglőbe, hogy még egy adag clams-t (osztriga) felszírosóljenek. Hát egyszer csak az egyik kagylóban egy egész vagnont talált, egy két grammos romek gyöngyöt. Elment a kincsel egy ékszerészhez, aki szó nélkül tizennyolcezer dollárt fizetett ki érte. Azóta Bostonban egyebet sem tesznek az emberek, mint clamst esznek.

† **A leghosszabb mozgófénykép.** A londoni Westminster-akváriumban mutogatják mostanában a leghosszabb kinematografiai szalagot, amelyen egy boxoló-verseny látható pillanatnyi fotográfikában. A szalag hossza nyolcadfél angol mérföld és kétszázezerharmincz kóp van rajta. Az eredeti fűvelét költiségei harmincezer koronát tettek. Négy kamara volt működésben s négy száz vilámpapnyolcázázezer gyertyafény erősséggel világította meg a jelenetet.

† **Szobalányok közt.**

— Nos, Juli, hogy vagy megelégedve az új helyeddel?

— Még nem felelhetek erre... Hisz tudod, hogy az uraságok az első napokban mindig jól viselkednek...

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az új szeszkontingens. A pénzügyminisztérium felhívja mindazokat, akik a szeptember 1-jén kezdődő termelési időszakban új mezőgazdasági szeszfőzőt ühathatnak üzembe helyezni és szeszkontingensben való részvesztést kívánnak, erre vonatkozó igényeiket e hónap 27-ikéig nyújtassák be a kerületi pénzügyigazgatóságknál. A biztosítékot július 12-ikéig kell letenni.

A Magyar Ázsiai-Részvény-Társaság helyiségeiben Vörös László előktele alatt ma megalakult a Bihar, Szabolcs és Villamosági Részvény-Társaság. A társaság célja a bodonosi szénbányák kiaknázása, a felső-derna-mezőtelegdi drótkötelvény üzemben tartása és villamos világítás s erőátvitel szolgáltatása.

Az alapítke 2,400,000 korona.

Az új részvénytársaság tulajdonul megszerzi a Magyar Ázsiai-Részvény-Társaság Bodonos, Középes, Papfalva és Almaszeg községeiben birt és nagyrészen felírt gazdag szénbányáit, melyek a szintén tulajdonilag megszerzendő Felső-Dernáról Mezőtelegdig kiépült és üzemben álló, mintegy 20 kilométernyi hosszú drótkötelvény segítségével hivatva lesznek Bihar- és a szomszéd vármegyék iparvállalatait olosó tüzelő anyaggal ellátni.

E mellett célba vettetett a DERNÉ felállított villamos központi telep segélyével a szomszéd iparvállalatoknak világítási és erőátviteli árammal, nemkülönbben a telep fokozatos kibővítése útján a szomszéd városok világítási és erőátviteli árammal való ellátása.

Az igazgatótagjai lettek: Brückler Mihály, dr. Országh Sándor, Popper István, Szécsi Pál, Telenyi József, Vörös László.

A felügyelő-bizottság tagjai pedig Huszár Adolf, Orley Kálmán, Papp Árpád, Révész Adolf, dr. Sarkadi Lajos.

A közgyűlés után megterült igazgatósági ülésben az igazgatóság elnöküül Vörös László választott meg, jogtanácsosul dr. Ladányi Gyula ügyvéd nevezetett ki.

Magyar Kereskedelmi Csarnok. A nyílt kiállításhoz szükséges leszámlálásra létesült intézet megalakítása céljából az Országos Iparvesztésügyi és Magyar Kereskedelmi Csarnok és az Országos Kereskedelmi és Iparvesztésügyi küldöttesből álló bizottság Kun Ferenc elnöklete alatt ma ülést tartott, amelyen mindeközött tudomásul vették, hogy a kereskedelmi miniszter a megalakítandó intézetet anyagi támogatásban is részesíti, amennyiben 50,000 korona illetérez jegyzésével az intézet megalakításához járulni. Ezután az értekezlet egyhangúan elhatározta az intézet tényleges megalakítását s egyúttal a még szükséges teendőik elvégzésére egy szűkebb bizottságot küldött ki, melynek feladata lesz az alakuló közgyűlés egybehívása iránt való intézkedés. Az alakuló közgyűlés július első felében lesz. A főváros és a vidék elsőrendű kereskedői és elsőrendű iparosai köréből számosan jegyeztek nagyobb összegű részjegyeket, úgy hogy eddigre a kereskedelmi minisztérium 50,000 koronát tevő hozzájárulásán felül körülbelül 100,000 koronát tevő részjegyeket jegyeztek.

Vasútiak bevétele. Az osztrák-magyar államasútársaság bevétele 1,571,195 korona (+ 139,579 korona). A déli vasúti bevétele 2,731,912 korona (+ 94,090 korona).

Ipartestületek gyűlése. A hazai ipartestületek központi bizottsága 24-ikán délelőtt 9 órakor az Országos Iparvesztésügyi helyiségében teljes ülést tart.

Vatásokvétel. (Mauthner Ódón tudósítása.) Általában változatlan az üzlet helyzete a múlt hét óta. Magától érteendő, hogy ezen időszakban csak jelentéktelen forgalomról lehet szó; a keresett magvak leginkább a zöldtakarmánynak valók, első sorban külön a tarlóépenamagra máris beérkezett igen sokoldalú kereslet után jétele, mindenestre élénkro fog alakulni e mag keresete. Szűk készletek mellett az árak is emelkedők és bajor eredetű takarmányrépa-magért a termelési helyen 40 forintot követelnek. Más eredetűekre, bár alacsony árak mellett kinálattak, ügyet sem vetnek. Muharmag már elfogyott. A vörös löhere mag iránt Amerikában nyilvánuló szilárd hangulatot újabb jelentések is megerősítik és mint hirtik, ott az új termésre való kilátások továbbra is kedvezőtlenek.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 40.— korona pénzben, 40,50 korona árban. Bécsben az irányzat valamivel szilárdabb. A nyersszesz ára 44.— korona pénzben, 44,40 korona árban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 859 db juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyírott ürű 50 f-ig, 51 f-ig, kivételesen 53 f. kgként, vagy 44 k-tól 48 k-ig páronként, középmínőségű ürű (nyírott) — f-től 33 k-ig, kivételesen — f, kgként, vagy — f-től 33 k-ig páronként, angol keresztelés (középmínőségű) gyapjas — f-től — f-ig, kivételesen — f, kgként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — állér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — állér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok — koronáig, kiverési juhok 44 — koronáig, páronként 20—25 korona, kecskék — korona páronként. Jó ürű kevés volt a vásáron. Élénk forgalom mellett az árak 2—3 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-akadónál lévő székcs-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1900. évi június 25. Készlet 517 darab. Békezett 47 darab. Összesen: 564 darab. — Eladott 112 darab. Maradt 452 darab. — Napi árak: 120—180 kg. szulyban 92—95 koronáig, 220—280 kg. szulyban 92—95 koronáig, 320—380 kg. szulyban 92—95 k-ig. Óreg nehéz páronként 400—500 kílós 8—8— koronáig. Maise — korona 100 kílónként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st-marxi központi vásároszarnokban tegnap megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 2852 darab magyart, 742 darab galíciai, — darab bukovinai, 91 darab németországi. — Összesen tehát 4340 darab szarvasmarhát. Köztük 1028 silány.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 46 silányban: magyar hizőkör I. minőségű 65—72 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 58—64 fillér, III. minőségű 50—57 fillér, galíciai hizőkör I. minőségű 70—76 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 61—69 f, III. minőségű 52—60 f, német hizőkör I. minőségű 74—79—50 f, kivételesen — fillér, II. minőségű 66—73 fillér, III. minőségű 55—55 fillér. Silányabb ökrök 44—58 fillér, bika és teben 100 kilogrammonként 44—71—72 korona.

A budapesti gabonátzdsde.

Budapest, június 25.

Jó kínálat és élénk vételkedv mellett az irányzat szilárd volt. Forgalmosa került 60,000 métermázsza buza 10 fillérrel magasabb árakon. Rozsban és egyéb gabonafélékben esetleg volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 8 K. 47½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 400 mm. 78½ k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 17½ f., 150 mm. 80 k. 8 K. 17 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 20 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 10 f. kevert, 100 mm. 79½ k. 8 K. 20 f., 500 mm. 79½ k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 20 f. kevert, 200 mm. 78½ k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 78½ k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 78½ k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 05 f., 2900 mm. 77½ k. 8 K. 35 f., 200 mm. 77½ k. 8 K. 35 f., 300 mm. 77½ k. 8 K. 12½ f., 400 mm. 77 k. 8 K. 10 f. felső, 300 mm. 77 k. 8 K. — f., 200 mm. 77 k. 8 K. 29 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 05 f. felső, 1000 mm. 78 k. 8 K. 15 f. felső, 500 mm. 76 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 74 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 76 k. 8 K. — f., 100 mm. 75 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 75 k. 8 K. — f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 79½ k. 7 K. 90 f. árpás, 200 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 92 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78½ k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78½ k. 8 K. — f., 200 mm. 78 k. 8 K. — f. sárga kevé, 150 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 150 mm. 78½ k. 8 K. — f., 200 mm. 75-2 k. 8 K. — f., 100 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 350 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 220 mm. 76 k. 7 K. 70 f. sárga, 100 mm. 75½ k. 7 K. 90 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 400 mm. 75 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 74 k. 7 K. 96 f., 100 mm. 73½ k. 7 K. 96 f.

Fehérmegyevidéki: 600 mm. 76-2 k. 8 K. 10 f., 250 mm. 76 k. 8 K. — f., 300 mm. 75½ k. 8 K. — f., 1100 mm. 74½ k. 7 K. 95 f., 1000 mm. 74½ k. 7 K. 95 f.

Bácskai: 2400 mm. 75½ k. 8 K. 05½ f., 300 mm. 74 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 73½ k. 7 K. 95 f., 100 mm. 72½ k. 7 K. 80 f.

R.-Almásai: 500 mm. 72-5 k. 7 K. 80 f.
Felsőmagyarországi: 500 mm. 75-5 k. 8 K. — f.

Szentosi: 2000 mm. 77-8 k. 8 K. 32½ f., 2700 mm. 77-8 k. 8 K. 32½ f.

Bajai: 2100 mm. 73-4 k. 7 K. 90 f., 500 mm 73½ k. 7 K. 60 f.

Erdélyi: 500 mm. 79 k. 8 K. 25 f.
Raktárbél: 2100 mm. 75 k. 7 K. 75 f.

Cserenkai: 3200 mm. 73-8 k. 8 K. 08½ f., 2900 mm. 73-8 k. 8 K. — f.

Kalocsai: 2810 mm. 75-3 k. 8 K. 05 f.
Adai: 390 mm. 74 k. 7 K. 87½ f., 3750 mm. 72-8 k. 7 K. 87½ f.

Pancsovai: 4370 mm. 73-4 k. 7 K. 59½ f., 660 mm. 74 k. 7 K. 75 f.

Szerbiai: 840 mm. 76 k. 7 K. 40 f.
Mind 3 hónapra.

Mud: 200 mm. 6 K. 75 f. három hónapra, malomba, 100 mm. 6 K. 70 f. malomba.
Rozs: 500 mm. 5 K. 60½ f.

Észpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint, közpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	kíló	K-16		K-16	K-16		
		ár	mm		ár	mm	
élesztődéki	6	75	7,55	7,65	79	7,85	8,20
"		75	7,55	8,00	80	8,00	8,20
"		75	7,75	8,04	81	8,10	8,85
"		75	7,80	8,16	—	—	—
féhermeyer	6	73	7,56	7,90	79	7,85	8,10
"		75	7,60	8,80	80	8,20	8,20
"		75	7,60	7,90	81	8,10	8,80
"		78	7,75	7,80	—	—	—
pestvidéki	6	73	7,40	7,60	79	7,75	8,65
"		75	7,45	7,65	79	7,90	8,10
"		77	7,10	7,60	81	7,85	8,15
"		78	7,25	8,00	—	—	—
bánási	6	75	7,45	7,85	78	—	—
"		76	7,35	7,80	80	—	—
"		77	7,55	7,81	—	—	—
"		78	7,50	7,82	—	—	—
bácskai	6	72	7,35	7,60	77	—	—
"		73	7,40	7,60	—	—	—
"		74	7,54	7,60	—	—	—
"		75	7,55	7,65	—	—	—

Egyéb gabonafélék	kíló	K-16		K-16	
		ár	mm	ár	mm
Rozs	uj	elsőrendű	—	6,60	6,80
		másodrendű	—	4,45	6,00
Árpa	uj	inkarmány	—	5,90	6,10
		érettet való	—	5,90	6,20
		sörtérfőre való	—	3,45	6,50
Zab	uj	—	—	5,00	5,20
Tengeri	6	bánási	—	5,65	5,70
		m. szemű	—	—	—
Repece	uj	káposzta	—	—	—
		bánási	—	—	—
Káposzta	uj	—	—	5,00	5,30

A határidőszület folyamán a következő kétések történtek:

Buza júniusra	0.—
Buza októberre	8,30—8,25—8,17
Rozs júniusra	—
Rozs októberre	7,01—6,91
Zab júniusra	—
Zab októberre	5,23
Tengeri májusra (1901.)	—
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5,55
Tengeri augusztusra	—
Repece augusztusra	—

Déli északok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza júniusra	8,16	pénz	8,17	áru
Buza októberre	—	—	—	—
Rozs júniusra	—	—	—	—
Rozs októberre	6,90	—	6,91	—
Tengeri júniusra	5,63	—	5,64	—
Tengeri augusztusra	5,68	—	5,69	—
Tengeri májusra (1901.)	4,89	—	4,90	—
Zab júniusra	—	—	—	—
Zab októberre	5,23	—	5,24	—
Repece augusztusra	13,45	—	13,55	—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza júniusra	—	—
Buza októberre	8,14—8,16	—
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre	7,90—7,92	—
Zab májusra	—	—
Zab októberre	5,22—5,23	—
Tengeri júliusra	5,63—5,64	—
Repece augusztusra	—	—

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde irányzata tartózkodó volt, a spekuláció fél a kínai fejleményektől, mert feltétlenül arra számít, hogy az ottani bizonytalanság megoldása még kedvezőtlen esetben is hosszú időt veend igénybe. Az államvasutak szilárdsága azonban semmitől sem volt befolyásolható, azok továbbra is szilárdnak maradtak. A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

A déli tőzsde lefolyása igen változó volt. Nálunk egy elsőrangú intézet számára folytak a vételek Osztárk Hitelben, melyek már szombaton kezdődtek, minthogy azonban a Bécsben csak ezután halasztásra kerülő hitelekben az arbitrage utján bő anyag állott rendelkezésre, lanyha irányzat lépett előtérbe és elterjedt az egész piacra. Aszupán Magyar

Hitelek tettek kivételt, melyek az egész nap folyamán forszírozott bécsi vételek alapján telemeesen emelkedtek és szilárdan zártak.

A helyi piac üzletellen, csupán hozatalokban volt némi üzlet, ismét emelkedett árak mellett.

A valutapiac változatlan.

Az előzősége ingadozó.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 719.—727.50. Osztrák hitelrészvény 693.50—698.50, Osztrák-Magyar államvasut 681.—682.50. Városi villamos vasut 313.—316.—. Közüti vasut 613.—616.— korona.

A déli tőzsde: ingadozó, elébb lanyha, utóbb javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 725.—730.—. Osztrák hitelrészvény 691.75—698.—. Osztrák-magyar államvasut 678.—681.75. Koronajáradék 91.20.—. Jelzálogbank 447.—. Közüti vasut 617.— korona.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 91.20—91.05. Budapesti bankgyűléslet részvény 180. Kereskedelmi bank részvény 2640. Drascho-féle részvény 420 korona árfolyammal.

Utóköz: A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 698.50. Magyar hitelrészvény 728.50. Leszámlító bank részvény 470.—. Rimamurányi vasut 162.—. Osztrák-magyar államvasut 679.—. Közüti vasut 616.—. Villamos vasut 314.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Magyar nyeresem.-kötvény (900 K), Magyar medikóv.-vny (1000 K), Horv.-slav. nego.-kötvény (200 K), Magyar földteherm.-kötvény (1000 K), Horv.-slav. földteherm.-kötvény (1000 K), Tisai sorsjeggy (200 K).

b) Osztrák Államadósság.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Egyes. postjára-dék (1000 K), Egyes. osztrákjára-dék (1000 K), Államadósság (1000 K).

c) Idegen Államadósság.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Row: Bolgár vasuti kölcsön (1000 K).

II. Más kölcsönök.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kölcsönösai.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

IV. Előbbségi kötvények.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

V. Bankok részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

VIII. Gősmalmok.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

X. Vasmedék és gépgyárak részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

XIV. Sorsjegyek.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

XV. Pénzmekek.

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

XVI. Külföldi váltók (látár).

Table with columns: Pénz Aru, 100 kor.-kint, 1000 kor.-kint. Rows include: Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K), Budapesti fővárosi kölcsön (1000 K).

A budapesti terménytőzsde.

A terménytőzsde a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terménytőzsdei árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremeg: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű — korona, nagy szemű — korona. Disznósír: budapesti 55.50—56.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légenzártított vidéki — korona, városi 4 darabos 46.—46.50 korona, 3 darabos 51.—52.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlovéniai — korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősége tartózkodó volt az irányzat. Déli tőzsde csendes. Zárlat üzletellen.

Bécs, június 25. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyárjradék 115.80. Tiszai és szeredi kölcsön sorsjeggy 138.50.

Bécs, június 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4%-os papírjradék 97.80. 4%-os osztrák aranyárjradék 115.80. 1860-iki sorsjeggy 134.50. Osztrák hitelrészvény 386.—. Angol-osztrák bank 280.—. Bécsi bank részvény 507.—. Osztrák-magyar bank 1747. Déli vasut 120.—. Dunagőzhajózási részvény 768.—. Dohányrészvény 289.—. Császári és királyi arany 1137. Német bankváltók 118.72. 4%-os osztrák aranyárjradék 97.45. Osztrák koronajáradék 97.65. 695.50. Unionbank 569.—. Osztrák hitelintézeti részvény 695.50. Osztrák-magyar államvasut 679.25. Elbavölgyi vasut 477.—. Alpesi bányarészvény 480.—. 20 frankos arany 19.33. Londoni váltóár 242.42. Bécsi Tramvay Litt A. 317.—. Bécsi Tramvay Litt B. Liptó kohó 480.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, június 25. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 695.25. Magyar hitelrészvény 730.—. Angol-Osztrák bank 281.—. Bécsi bank egyesület 507.—. Union bank 569.—. Länderbank 437.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 679.—. Lombard 120.—. Elbavölgyi vasut 477.—. Északnyugati vasut részv. 464.—. Dohányrészvény 289.50. Rimamurányi vasut 593.—. Alpesi bányarészvény 408.—. Májusi járadék 97.80. Magyar koronajáradék 91.—. Török sorsjeggy 112.50. Német birodalmi márká 118.72. Napoleon 6'or 19.33.

vidéki katonai körlet mozgóztatásának a hírére, részben arra a jelentésre, hogy Londonban a kínai kurzusok alacsonyban állanak. A vezető bank- és bányarészeket mind erősebben kintázták. A kedvezőtlen irányzatot a tőzsg és ma érkezett kínai hírekkel oldták meg. Utimópénz 5 1/2%.

Berlin, június 25. (Zárlat.) 4%-os papírjradék 96.50. 4%-os osztrák aranyárjradék 97.25. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 90.75. Osztrák-magyar államvasut 143.75. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.75. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 179.40. Altalános villamosági Edison 227.60. Gelsenkircheni 194.40. Laura-kohó 232.40. 4%-os osztrák aranyárjradék 96.25. 4%-os magyar aranyárjradék 96.30. Osztrák hitelrészvény 215.25. Déli vasut 28.75. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjeggy 218.—. 4%-os új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény 154.—. Olasz járadék 94.40. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 150.—. Harpeni 200.25. Az irányzat bgyágyadt.

Berlin, június 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Érti forgalom. Négy százalékos magyar aranyárjradék 96.30. Magyar koronajáradék 90.80. Osztrák hitelrészvény 216.—. Osztrák-magyar államvasut 143.75. Déli vasut 27.10. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut 28.80. Orosz bankjeggy középsze 216.—. Buschtiehradi —. Orosz bankjeggy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, június 25. (Zárlat.) 4%-os osztrák aranyárjradék 96.10. 1860. sorsjeggy 134.—. Déli vasut 26.75. 4%-os osztrák aranyárjradék 97.—. Osztrák hitelrészvény 216.10. Osztrák-magyar államvasut 143.50. Olasz járadék 94.15. 4%-os magyar aranyárjradék 96.65. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 25. (Zárlat.) 4%-os papírjradék 96.60. 4%-os osztrák aranyárjradék 97.40. Magyar koronajáradék 90.40. Osztrák-magyar bank 123.—. Déli vasut 27.—. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.17. Bécsi bank részvény 124.90. Villamos részvény 134.—. 3%-os magyar aranyárjradék 77.30. 4%-os osztrák aranyárjradék 96.25. 4%-os magyar aranyárjradék 96.20. Osztrák hitelrészvény 214.80. Osztrák-magyar államvasut 144.10. Északny. vasut —. Bécsi váltóár 841.76. Párisi váltóár 81.35. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 239.—. Az irányzat bgyágyadt.

Frankfurt, június 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Érti forgalom. Osztrák hitelrészvény 216.25. Osztrák-magyar államvasut 144.—. Déli vasut 27.25. Osztrák aranyárjradék 200.75. Olasz járadék 94.30. Laura-kohó 233.40. Harpeni 201.50. Discont —. Alpesi —. Bécsi bank részvény —.

Páris, június 25. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 726.—. 4%-os osztrák aranyárjradék 96.40. Osztrák Länderbank —. 3%-os francia járadék 100.25. Ottomankbank 561.—. 3 1/2%-os francia járadék 101.80. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 171.—. 4%-os magyar aranyárjradék 67.80. Párisi bank részvény 1137. Olasz járadék 95.—. Francia törleszt. járadék 99.50. Osztrák földhitelintézeti részvény 1265. Török dohányrészvény 314.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskezeskedelmi csarnok jelentése.

Június 25. A sertésüzlet irányzata csendes. A Hízott sertések (I. A.) Magyar els 5 r endű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérig. Öreg közep (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. Fialat nehez (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 95—97 fillérig. Fialat közep (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 95—98 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 94—96 fillérig. II. Magyar szelet: Nehez (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajaérig. Közep (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) — krajaérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. III. Romániai: Nehez (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehez (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. V. Szerbiai: Nehez (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 94—96 fillérig. Közep (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 91—93 fillérig.

Sertésletés szám: 1900. június hó 23. napján volt készlet 43814 darab, 1900. június hó 24. napján felhajtott 752 darab, 1900. évi június 24. napján elszállított 762 darab, 1900. június hó 25. napjára maradt készletben 43804 darab.

Vizállás.

Table with columns: Hely, Méter, Hely, Méter. Rows include: Dunas, Schieding 2,63 3,10; Passau 3,99 4,38; Linz 1,81 3,17; Bécs 1,56 2,36; Pozsony 3,49 3,76; Komárom 4,12 4,14; Budapest 2,96 3,82; Paks 2,41 3,28; Gombos 4,44 4,77; Ujvidék 4,06 4,08; Pancevo 2,28 3,06; Orsova 2,70 3,48; Sarajevó 1,27 1,11; Zagreb 0,54 0,82; Trenčín 0,85 0,89; Szarajevó 0,74 0,74; Sz. Gothárd 0,48 0,74; Sávár 0,44 0,88; Győr 3,50 3,06; Péttau 1,76 2,26; Zalky 0,74 1,18; Bács 2,12 1,85; Érsek 2,99 2,89; Mura M.-Szardh. 1,10 1,50; Száva Zágráb 0,80 2,24; Sziszek 2,29 2,70; Mitrovica 3,23 3,30; Szamos Décs 0,32 0,34; Szatmár 0,80 0,88; Kraszná N.-Máltény 0,41 0,60; Munkács 0,38 0,44; Laborca Homonna 0,30 0,40; Ung Ungvár 0,20 0,60.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, június 25. (Tőzsgai tudósítás.) Eleinte a helyi piacon a bank- és bányarészek szilárdan voltak és a járadékpiac is jól tartotta magát. Vasutak szabálytalanok. Később megváltozott az irányzat és pedig részben az amur-

* Az I—V. alatt jegyzett papirok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI—XVI. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronáknak.

Kivonat a hivatalos lapból. — Június 25. — Kincseszek. A kereskedelemügyi miniszter Hilvert Manó m. kir. államvasuti mérnököt vasuti és hajózási biztossá; a földművelésügyi miniszter a földtani intézőt.

Adá Kálmán segédgeológus országeológus, Dr. Pálffy Mór, Treitz Páter és Horowitzky Henrik segédgeológusok által első osztályú geológusokká, Timkó Imre ástándíjast és Liffa Aurél egyetemi tanárságát, az utóbbit ideiglenes minőségben másodosztályú geológusokká; az országos chemiai intézet és központi vegyészeti állomás személyzeti létszámában Kitchens Zsigmond fővegyésszel címvel felruházott vegyész titkárral, Krámszky Lajos fővegyésszel címvel felruházott kir. vegyész fővegyésszel, továbbá Losonczy Ernő fizetetlen vegyész, Dr. Herzfeldy Ármánd Dezső vegyész címvel felruházott gyakornokot és Dr. Ruzitska B. la egyetemi magántanárt kir. vegyészékké, az álléletani és takarmányozási kísérleti állomáshoz Dr. Weiser István segédét vegyészésszé, Dr. Zaitschek Árhur ideiglenes minőségű fizetetlen segédvegyészt pedig segédgé, Falin Adolf okleveles vegyészét ideiglenes minőségű segédvegyészsé, Tordai György magvizsgáló állomás segédét a X. fizetési osztályba sorolt segédgé, Hegyi Dezső magvizsgáló állomás segédét a magyarárói növényélet- és növénykörtani állomáshoz segédgé, Baán Lajos és Krolopp Hugó ösztöndíjas gazdasági segédöket a növénytermelési kísérleti állomáshoz ideiglenes minőségű segédökké; az igazságügyminiszter Salamon Géza igazságügyminiszteriiumi számvonóssági díjakot az igazságügyminiszteriiumi számvonóssághoz számtsított; Marcell János pestvidéki kir. törvényészi,

Kosma Aladár budapesti VI. kerületi és Rosenberg Zsigmond budapesti VII. ker. kir. járásbíróssági joggyakornokok Dr. Weisz-ész alantányi joggyakornokokká; a kassai itóftábla elnöke Hoczman István végzett joghallgatót a kassai itóftábla kerületében díjaz joggyakornokká; a debreceni itóftábla elnöke Dzurilla Béla debreceni lakos végzett joghallgatót a debreceni itóftábla kerületében ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká; a máramarosszigeti pénzügyigazgatóság Buksa Miklós marosvásárhelyi lakót a főlé-ვისói adó-ívaltalhoz díjaz adóváltási gyakornokká; Tótyer László m-szigeti lakost a m-szigeti kir. adóhivatalhoz segélydíjaz gyakornokká; a győri pénzügyigazgatóság Mészáros Vilmos győri lakost a győri adóhivatalhoz segélydíjaz gyakornokká nevezte ki.
Ugyvédi kamarák. A szabadkai ügyvédi kamara dr. Taussig Izsó ügyvédet Szabadka székhelyűvel, a Brassói ügyvédi kamara dr. Orendi Gyula ügyvédet Brassó és dr. Kovács Béla ügyvédet Sárkány székhelyűvel, az aradi ügyvédi kamara dr. Oláh Antal ügyvédet, Ocsód székhelyűvel, az ügyvédi ijtástromba folytatólag felvitte.
Nemagyarosítók. Indri Tivadár tulkai illetőségi budai lakos, valamint kiskoru gyermeke Sándor, Vilma és Viktor vezetéknevűk Endreire, Kreutziger Lőrinc községi jegyző marionvásári lakos, valamint kiskoru gyermeke Róza, Lőrinc és Jenő vezetéknevűk Kádárra, Hebenstreit Imre

Időjelezes.
— 4 m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —
Budapest, június 25.
A légnyomás két egyenlő mélységű depressziót mutat, melyek közül az egyik az Északi tenger fölött, a másik nyugati Oroszországban van. Európa délnyugati és déli részén a légnyomás magas.
Az európai időjárás, a délnyugati részeket kivéve, általában változókéony és helyenkint esős. A hőmérséklet eloszlása szabálytalan.
Hazánkban az idő tegnap tulnyomóan száraz és főleg az éjjeli órákban hűvös volt.
Küldés: Meleg idő várható az ország Északi feléber zivatáros esőkkel.

Saját gyártmányu fa- és vasbutor, rezágyak, ruganyos acél-sodrony-ágybetétek, afrik- és loszór-matracok, szalóngarnitúrak, kertii butor és gyermekkocsik
részletfizetésre minden árfélemez nélkül — gyári ártékban — oleszbán mint bárhol készpénzfizetés mellett. *Írték megrendelőinknek árjegyzék és fillér bélyeg küldésére ellenében.*
PÁPAI és NATHAN legrégibb, legnagyobb és legüzletibb specialita élel o szaküzlet.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2. SZ. (Fonciere palota.)
Gyar: VII. ker., Csencery-utca 7. szám.

Magy. kir. államvasutak. Uztelvezetóság Zágráb.
Pályázati hirdetés.
A magy. kir. államvasutak Kaposvár állomásán létesítet vendéglő bérlete-re ezennel zárt ajánlati pályázatot hirdetnek.
A bérlet 19. 0. évi szeptember hó 1-ével kezdődik és tart ezen időpont-tól számított 3 éven át, vagyis 1903. évi auguszt. hó 31-ig.
Ezen vendéglő bérlettel jár az I-II. osztályú és külön étteremben, továbbá a III. osztályú váró teremben való étel- és ital-ársítás jogain kívül a ven-églős részére 2 szoba, 1 pincérszoba, 2 caled-nszoba, 1 fozókönyha, 1 moskönyha, 1 étéskamrá-ól 1 áó lakás, azoknálál 1 tálaló, 1 jégervező, 5 pince és padás haszná-latla.
A vendéglős saját költ-ségén tartozik fűteni és világitani az I-II. oszt-és külön éttermeket, val-mint a lakásul szolgáló összes helyiségöket és a tálalóit, a mig - III-ik osztályú váró- és étterem-fűtéshez a magy. kir. Államvasutak évenként 500 korona értékű fűtésanyag-ot díjtalanul szolgáltat-nak ki. A III-ik osztályú váró- és étterem világitási költ-ségeit felelészben szintén a magy. királyi Államvasutak viselik. En-nek pénzértéke a kaposvári Állomástőnök által vezetett feljegyzések alap-ján utólag fog a vendégl-őnek megérítettni, pi ezen erogiatu számtsított magára nézve kötelezőnek tartozik elismerni.
Mindazok, kik ezen ven-déglő üzletet bérbe venni óhátják, felhivának, hogy ezírtén zárt ajánlatukat okmányokkal felsezerve-és 600, azaz hatszáz ko-rona bánatpénznek vagy készpénzben, vagy állami letétrek alkalmas értékpapirokban letétmentye-zéséül szőlő pénzárú el-ismervény mellékelve a magy. királyi Államvasutak zágrábi üzletvezet-ősséghöz címezve legké-sőbb 1800. évi július hó 1-én déli 12 óráig nyujt-sák be.
A bánatpénz a m. kir. Államvasutak zágrábi üz-letvezetősége gyűjtőpénz-tárában vagy személyesen, vagy posta után, de mindenesetre az ajánlat-ol eikilöntve helyezendő letétre.
Az egykoronás bérle-gök ellátói ajánlat zárt borítékjára szembetűnő módon: „Ajánlat a ka-posvári pályavendéglő bérletére” írandó.
Bánatpénz nélkül, vagy a fentemlített benyujtási határidő után beérkez-ő ajánlatok nem vétetnek teákntetbe.
A magy. kir. Államvasutak fontartják ma-gyuknak a jogot, hogy a pályázók közül szabadon válasszathassanak.
A bérlet közelebbi fel-tételei a zágrábi üzlet-vezetőség forgalmi és ke-reskedelmi osztályában, valamint Kaposvár állom-ás főnökénél tudhatók meg.
Zágráb, 1900. június hó. Az üztelvezetőség.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ, Vasvármegyében. Glaubersó-tartalmú széntbenzodis vasforrások.
A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő- és ar-nyény, valamint vasáp-fürdők. Kellemes, hűvös éjjel; a nyelven minden igényének megfelelő olosó lakások, villamos világítás, két jó vendéglő, gyógykezelés, naponta kétszer szene, szép kirándulások. A női szettek bántalmak, sapkák, vöröszalagok, továbbá a légszi- és emésztési szervök bajai ellen kiváló orvosi tekintélyű ajánlák.
Évad május 20-tól szeptember 20-ig. Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig intem-ent olosób árak. Pályázókat az üzemeltető és kirá-natra prospektust küld a fűrdőigazgatóság. Állandó fűrdő-gyógy Dr. RIHNER ALADÁR 1 m. főgyógy. Tarczai Károlyfürs. különösen mint óvzer járvány esetén ivó-víztől ajánlatott. Negyredesek olyan vöröskövek, hol kul-lyin aktár szén lésznek, a fűrdőigazgatósághoz Tarcza-ra írtvándók. Posta- és távtele-állomás helyben. Vasúti állom-ás Felső-Eőr, a szombathely-pinkafői vonalon, honnan 30 percenye (60 km.) levő fűrdőbe a közeledést ké-nvelés bér-és társasútsók (rombókai) tarják fűrdő-gyógy részleg őrökös árara 4 korona, 50 fillér, társas-kocsin egy hely 50 fillér. Jégkök vétálthók a vasúti katalo-nál Szombathely és Felső Eőr közott.

Nagy választék bádogos- és bronz-arukban 1000-féle tárgyakban, legkülönbözöbb el-észívte. Különösen ajánlok újkorokozó ósietöket, o. m. szobai úrszöket, különféle műtárgyak, továbbá angol dochebe fűrdőkész-szöket, ugyancsak mindenemű kertii és ház eszközöket, továbbá virágágyak, sírlámpák, lego-losabb gyári árak és jóállás mellett.
Dús választék fagyalt-göpek, fűrdőbátók és jégszerényekben. Kapható a kösítőn!
KUTSCHERA GYÖRGY-nél Aranyleveles 6. szám. a választékú szállítással szemben, BUDAPESTEN.

Lipik-fürdő SLAVONIÁBAN.
Egyetlen jóhatármu alkoholus hódöröz (60°C) a kontinensen. Kilteltvete: Budapesten 1895. és 1896., Londonban 1893. Bécsben és Romában 1894. az első díjjakk.
1898. óta a Lenjvágyi vasút állomása (Dugossellon át). Indulás Budapest magy. Áll. vasút felmásig vasútcsovtal 7 óra 15 perc reggeli órákban Lipik-re órák: d. u. Romá-niából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniaiól Bró-Novskán át, Kanizsan és Barcsán át (1898. óta zsonatárin).
Visszatérés minden irányba csappal gyorsvonattal. A lipiki hódörözök, természetesen 60°C magas hőmérsékletűek, gúdad nátrium tartalomkál (magyar Ems), továbbá azok-nak jólélt való összekötésedőkné fogva, ivó- és fürdési-célokra, kitűnő hatásuk mindennemű nurutos bántalmók (gyomors, hó-, gyékégyűrs) stb.), köcséröz és cauzos ba-tyókra, lehasznált ugrymút- és migris és verébetegeknek, görvélykör stb. Modern fűrdőház, pompásan kiállított por-culán, márványfűrdők stb., izszató fűrdők (topidária), bészfűrdők, fűnyesen berendezett szállók, új gyócséterem szappanú, szonóra és társalgó-termek, étterem és kárty-ház remek stílusú fedelt stélyú bádkorral és az összes helyiségben és nagyszabású parkban villamos világítás, Kiltén fűrdőszek.
Hivatalos fűrdőőrvez: dr. Semere Bertalan.
Jóhadász széküde egészségre a forrástól. Magyarszázg-örökár: Edesky L., Mattoni és Wille Budapest. Ausztri-a részére: Reiser, Magyar és B. Ungar, Bécsben.
Bővebb felvilágosítást valamt fűrdőleirásoknál szolgál a fűrdőigazgatóság Lipiken.

GUMMI és hálhólyag, csakis legfinomabb francia gyártmányú, tustenték I., 2., 3., 4., 5., 6. és 7. f. „Capot americaiu” nevű hálhólyag I., 2., 3., 4. és 5. f. Not óvzit-vaszkák, tustenté 2., 3. 4. f. Legújabb antisepticus no-kiütőességű (nem gummi) dobozként 1.80 kr. „Pell Forus” néü gummi-külsőrekesz, dróbként 1.50 kr. Minia-tyűttemény 10 dícs 3 f. Védőkülsőrekesz-ök kúttar-űtkiltetés mellett összeköltetnek. Az öszeg előleges beküld-ésnél franco kűldetik.
Welsz Gusztáv és Adolf Budapest, Váci-körút 19 b.

Titkos betegségek ellen.
25 évi, részben katonarvosi (a bécsi és buda-pesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatú után legmolegobben ajánlatott
DR. KAJDACS, v. cs. és k. etredorvos.
Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.
A legelhasználtabb hűgycsöfolyasokat, legsu-lyosabb hűghölgyágbajokat, bujakörös sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait
Eigyengült férfiröt az orvosi világ által legújabbban olyannyira fel-karolt és hatásában páratlan sikerű
Electro-Massage vagy Psychrophor által, magómléseket, nőknél fohérfofolvas befec-kendés nélkül, a legmakacsabb hűrőbetegége-ket, valamint ifjúkori hűnők követkénstáben be-állott ideg és ennek utókövetközvényképp lére-jött hátrgerincbajokát gyógyít a legújabb gyógy-módszerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: déleltől 9 órástól 4 óráig: este 7-8 óráig
Nőknék egy mint félórának külön be és kájrat külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal választolunk; esel-leg gyógyszerökről is gondoskodva lesz.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP
1 öszehajtható vasékú 5 ft.
3 db kivethető matrác 10.—
1 db tuzgy paplan 1.80
1 db ruze paplan prima 2.80
1 db szatu öschrme paplan 3.80
1 db szász csömör paplan 4.80
1 db szász selyem paplan 8.—
1 db fűdöröz szász beltem paplan ———— 12.—
1 db jó vátzon ágy leperő 1.30
1 db jó paplan ———— 2.—
1 db simai ágy pótköré 1.80
1 db gyúny ágy pótköré 4.50
1 db jó lópóköré ———— 1.70
1 db szőpiti lópóköré 4.50
1 levariót számszék ———— 2.90
1 női sodrony ágybetét 5 ft. — 1.50
1 tengorfú matrác 4.50
1 Afrigue matrác 6.50
1 jócske matrác ———— 12.—
1 ruganyos ágybetét ———— 1.—
1 nagy szász szőnyeg — 2.50
Fűtő szőnyeg 25 krotól feljebb ————— 1.50
1 szők tunis függöny ————— 6.50
1 szők Kengé ————— 1.—
1 esztrogányozott függöny ————— 1.50
1 ablak szők függöny ———— 3.50
1 hósrút ágyterítő ————— 2.50
1 gyúnyú ágy- és 1 asztal-terítő ————— 11.—

Ideg- és nemi betegségek makacs vér- és borbajok, mint gyengeségi álla-potok radikális gyógyítására párat-lan sikerű gyógyhatásai folytán legmolegobben ajánljuk
Dr. Mitzger Tivadar HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET Budapest.
VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán hono-rrarium teljes gyógyulás után is fizethető.
Rendelés d. e. 8-1-g d. u. 2-8-ig.
Levelekre díjmentesen választolatik. Prospectus ingyen.

Kizárólag egyedüli főraktár valódii francia és angol gummi- és hálhólyag külön-legességeben tustája 1.20 krotól 6 ft.ig. Párisi öv-spongya Safeti Spongyes 4 fűrtől 6 fűrtig. Pessarium oculusum, hűlgyeknek nélkülözhetlen, drb 150-2 fűrt. Megrendeléseket pontosan, a legnagyobb diskreáció mellett eszözöl
Radványi L. sérvkötő- és sebészeti-kötszergény Budapest, VII. Erzsébet körút 36.

GICHERNER JÁNOS és TARSA paplan, matrác és kármószaru gyárosok, szónyag, függöy-ágy- és asztalterítő stb. nagy vái asztalban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám.
Árjegyzéköt kívánatuk ingyen és bérmentve küldünk. Nem lottóé azokat kiscsölöknek, vagy a pénz t visszaszóljuk
Tavaszi és nyári évad 1900. Valódii brünni szövetek
Egy 3-10 méter hosszú szelvény, ele-gendő teljes férőhü-zetre (kábat, mellény és nadrág) ára csak 2.75, 3.70, 4.80 irt jó 6.— és 6.90 irt jobb 7.75 irt finom 8.65 irt legtinomabb 10.— irt legteslegtinomabb valódii gyan-gyánuból
Egy szelvényt valon-öttenbűtő 10.— írtért, valamint fel-öt-öt-özvátot, turist-öt-öt, legfinomabb kamarnakot szől-öt-öt, írt gýári árakon a legjobb bérvenetők és szőlőknek ellismert pószú hűráktárak
Siegel-Imhof Brünben. Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszol-galásról kezeskedünk.
A magánorvosnak, aki a szelvények közöttvetitlen a fejtől egészi a gyász székhelyen megrendeli, előnyöli jelentékenyök.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatuma, az ujkor legkiválóbbjai.
Hotter sertéspora I. és II. szám. Legjobb diätetikus szer az ét-kezd, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbanállt kü-lönösen bevált. A II. szám has-menésnél használandó.
Hotter-tréninguridija, hósvíz lovaknak és szarva maróknak 1 üveg 1 fűrt 20 kr. Az inak és izmok a legmasasabb korig is friss erőben tartja, az állat, betegségösek után, a legerősebb munkát ő-öt-ötrendez kiltája. Megerősítőkésőbb számszó bajoknál mint búsánál, rheumánál és merevségnél is meglépő ered-ményrel használatik.
Hotter absorbinolja, kozm. mosóvíz lovaknak. 1/2 üveg 6 fűrt. 1/2 üveg 3 fűrt 50 kr. Először mindenféle kímélet-és szoros le-öt-öt, anélkül, hogy a szőrt elpusztítaná. Eredési megtámasztott és gyenge inak-kat, elvártól és elpusztit az izmoktól minden hűyököt és meglától minden gyúladást; különösen bevált egész l. csőlküda-ganálnál, gumónál, vastag térdknél, elavultó butykokat az inakról, vastag bakát, daganatot, a hol azok felőlnek. El-műk a tőró megcsé, és gyótyit mindenféle zúdatot.
Főraktár: Apotheke „zum heil Josef“, Bécs, XII 2. Schönbrunnerstrasse 182 P. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerári Budapest, Király-utca 12. sz.
Raktár a legtöbb gyógyszerteremben és drogeriáriában — Tessenek a védjegyre vigyázni.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. június hó 26-án.

Három pár cipő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millőcker K.

Személyek:

Stangelmayer Gál	Kudelmudel	Nikó
Klára, neje	Kalmár	Koplavecz
Nachtfalter	Balassa	Kunigunda
Éder Laura	Szelepcsényi	Flink Lőrinc
Wappenknopf	Binari	Léni, felesége
Masksprudel	Nánásy	Flitterglanz
		Fedák
		Berzötei

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. június hó 26-án.

A kis alamuszi.

Eredeti vig operette 3 felv. Irtá és zenéjét szerzette ifj. Bokor József.

Személyek:

De Chateaux Amon	Mary,	Kápolnai
Saint Remy	Kiss M. Tom	Tollagi
De la Tremoile	Ujvári	Szerdahelyi
Mervilleux	Kenedich	Rettenet, káplár
Mac Donald	Németh	Juliette
Sarah, neje	Bárdy	Vidorné

Kedde 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. június hó 26-án.

Páris 1900-ban.

Irtá Salamon Odón.

Kedde 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Kedd, 1900. június hó 26-án.

Komáromi Mariska és Beöthy Zs ga vendégfellépte.

Hoffmann meséi.

Regényes operette 4 felvonásban. Irtá Jules Barbier. Ford. Dr. Váradi Antal. Zenéjét szerz. J. Offenbach.

Kedde 7 1/2 óraker

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. június hó 26-án.

A csodaember.

(Rabbi Josefmann.)

Daljáték 4 felvonásban. Irtá Goldfaden Ábrahám. Magyar szinre átdolgozta Kövesy Albert. A verset írta Makai Emil.

Kedde 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Kedd, 1900. június hó 26-án.

Boross Endre a Magyar színház tagja m. v.

Uj Szulamit

vagy: Abszolút Jakab, Jeruzsálem fia.

Látványos parodisztikus bohózat énekek és táncokkal egy előképben és 3 felvonásban. Irtá Feld Mátyas. Zenéjét szerzette Barna Izó.

Kedde 7 1/2 óraker.

NÉMETALFÖLDI KIRÁLYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma kedden 1900. június 26-án este 7/8-kor:

nagy külön előadás

különleges dustartalmu válogatott műsorral. Fel-
lépnek elsőrangú művészek, valamint kiváló bohócok
és auguszti der dumme. **Először:**

Egy kirándulás akadályokkal.

Nagy eredeti népmájáték, a modern életből merítve.
Rendezői és színre alkalmazta Carré Miksa igazgató.
A táncokat betanította Jackel Otto balletmester.

Holnap este 7 1/2 óraker: nagy előadás.

Egy kirándulás akadályokkal.

Univ. med. dr. Renner vizsgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 87 év óta áll fenn, most teljesen újjá szervezték, a leg-
modernbb gyógyeszközökkel szereltetett föl, főleg bejáró be-
tegek számára.

Alkalmazásban levő gyógyszerközk:

A tudományos vizsgyógymód összes eljárásai, masszázsa, villám-
mos fényfürdő (eljárások), az elektroforézis minden faja
(galvanizatio, faradizatio, franklinizatio, elektromos masszázsa),
hűtőkészülékek (Psychrophor stb.),

SZÉNÁVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szivbajók számára). Kezelés alá vétettek.
Különféle ideg- és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok:
Almaunság, szédülés, a gyomor és balek renyhesége, időtti
iszlotti és ismeaus stb. Prospektus kívánatra. Arak mérsékeltok.

Nyaralók

tulajdonosainak,

„AEOL“-hangszerek

A szabadban természetes lé-
vüzet alatt zongorák és ónma-
gukban igen kellemes varáz-
szerű öszhangzást idéznek elő,
ami minden fogékony kedélyre
meglépés és kedves benyomást
szerez.

1-ly hangszerek kiállón ker-
tek, lúgások és villák stb.
Igazán díszeti szolgálnak és
a tulajdonos nem is volna sa-
bad azoknak hiányozni. —
Részletes árajegyzék díjtanal.

Sternberg Ármin és Testv.

cs. és kir. udvari hangszerár

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 36 sz.

Zongora-termek: Kossuth
Lajos-utca 22. (Károly-körut
sark). Zenepalota.

Magy. kir. államvasutak

Üzletvezetőség Szegeden.

Pályázati hirdet-

mény.

A magyar királyi állam-
vasutak alulírott üzletveze-
tősége nyilvános pályázat
útján biztosítani kívánja a
vonalain alkalmazott azon
hivatalnokok részére szük-
séges egyenruha darabok
készítését, kik a fennálló
egyenruházati szabályzat
értelmében szolgálataiközben
egyenruhát tartoznak vi-
seelni.

Az ezen hivatalnokok és
hivatalnok gyakornokok ál-
tal rendszerint viselendő
egyenruha darabok követ-
kezők:

1. Nyári zubbony, 2. Ta-
vaszi és őszi zubbony, 3.
Téli zubbony, 4. Nyári
nadrag (sötétkék) szürke
vagy drapp színű posztó-
ból, 5. Tavasz vagy őszi-
nadrag, 6. Téli nadrag, 7.
Tavaszi és őszi felöltő, 8.
Téli felöltő, 9. Nyári sapka,
10. Nyakravató, 11. Keztyű,
12. Karkötő.

Az 1-8 tétel felelített
ruhadarabok készítéséhez
megkívántató kelmék szál-
lítása a magyar kir. állam-
vasutak igazgatósága által
biztosítva lévén, tartozik
azon cég, mely az 1-8
tétel alatt felsorolt ruha-
darabok elkészítésével meg-
biztatni fog, a szükséges
kelmeket a jelen pályázati
hirdetmény kiegészítő ré-
szet képező részletes felté-
telekben megnevezett honi
gyárban és árban besze-
rezni.

Az ezen ruhadarabok el-
készítésére és szállítására
vonatkozó részletes felté-
telek megszereshetők az
alulírott üzletvezetőségnél
a hivatalos órák alatt, mely-
nek megfelelően aztán az
ajánlat következő felirattal
látandó el:

„Ajánlat a hivatalnok
egyenruha darabok elkészí-
tésére” és ez f. év július hó
17-én déli 12 óráig az alul-
írott üzletvezetőséghez be-
nyújtandó vagy posta
útján beküldendő, hová is
banatpénzképpen, mely eset-
leg óvadék gyanánt is fog
szolgálni 400 korona kész-
pénzben, vagy értékpá-
pírban 1900. évi július hó
18-án, déli 12 óráig beki-
üldendő.

Az alulírott üzletveze-
tőség fenntartja magának a
jogot, hogy a beérkezett
ajánlatok közül — tekiint
nélkül az ajánlott egysé-
gárakra — szabadon vá-
laszthasson és fogadhas-
son el.

A magy. kir. államvasutak
üzletvezet. Szeged.
Utánnyomás nem díjazt.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztáryitás 7 1/2-kor. Kedde 8 1/2-kor.

A Mulató 160-ra szellőztetve van.

Hatásos sikere a szenzációs

repülő légballetnek

„AEROGRAPHIA“

a párisi Chatelet színházból. Végül: bámu-
latos nagy villamos

APOTEOZIS.

Továbbá:

Ein armes Mädel.

Énekes bohózat Lindau K-tól, zene Kuhn Lipóttól.

PAGIN urral mint vendég
a bécsi Theater an der Wien tagja.

Ugyimint az összes műerök.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetéiben Weiss
A. nagytözsdé Károly-körut 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által esz-
közöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gégyáru-
sok által készitettek.

Ős-Budavára.

Ma kedden június 26-án belépő-díj 50 kr.

Nagy confetti-estély.

Bogdani nő-csoport, Elise de Vére,
Panzor Lina, Osrani csoport, Yos Karis trió.

8 és 9 óraker 2 bohózat ingyen ülőhelyekkel.

10 óraker nagy Varieté előadás.

Mérsékelt áru belépő jegyek a dohánytözsdékben.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyhá-
zóknak, valamint más hitelképeseknek kedvező
feltételek mellett kapnak szállard
szármányu asztalos- és kárpítozott
butarekat.

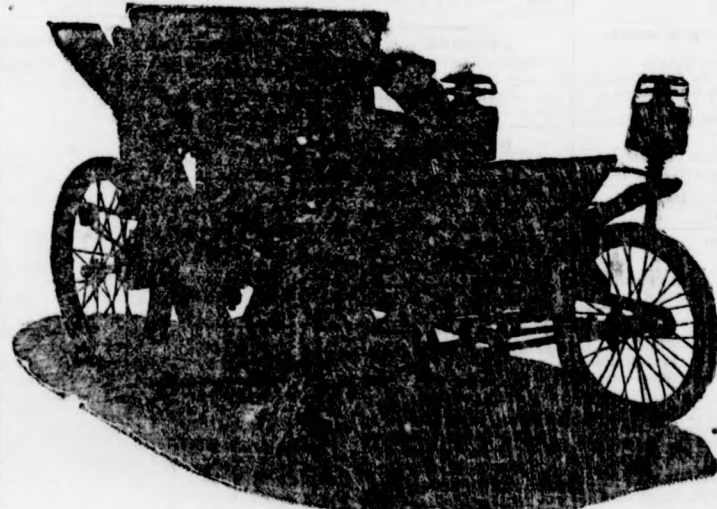
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
Sas-utca sarok, L. em.

Árjegyzék 25 kr. levéljeggyel beküldés ellen ház-
mentve küld fontú cég B. osztálya. 5107

**ESZKULÁP
AUTOMOBIL KOCSIK**

A PÁRISI AUTOMOBILE-UNION GYÁRTMÁNYA.

A legeszményibb automobil kocsi, a legtekélyesebb és
legegyszerűbb gépezettel. Súlya 240 kiló. A kocsin két, szük-
ség esetén még egy harmadik, gyermekülés is van. Acél cső-
vekből, ruganyokból van fölépitve s kerekei kitünő pneuma-
tikon járnak. Óránkénti sebessége harminc-harmincöt kilométer
és magaslatokra is fölvezethető.

A kocsi minden gépészi ismeret nélkül is kezelhető s
egy órai gyakorlat után a gépkezelés föltétlenül elsajátítható.
A párisi, londoni, berlini, lipcsei, lyoni, baieni kiállításokon
nagy feltűnést keltett s a legutóbb hamburgi kiállitáson az
első díjat nyerte.

Aranyérem! Diszoklevél! Érdemkereszt!
A Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az
automobil kocsi érkezett be elsőnek. Menetideje: 7:20 perc.
A Bordeaux-Périgeux-Bordeauxi 260 kilométeres uton második.
Menetidő: 5:10 perc.

Bővebb felvilágosítás a feltételek felől
a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában
VIII., József-körut 18. Hartmann József urnál.

